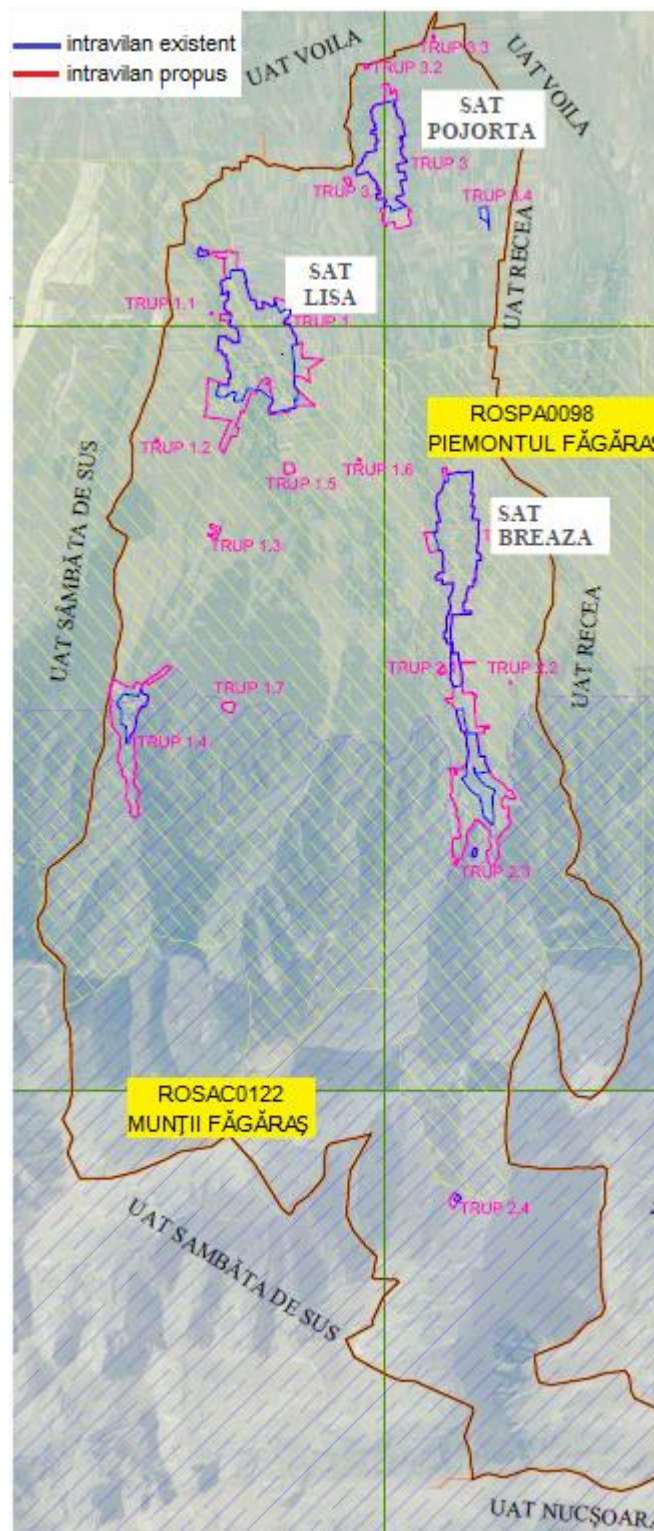

Memoriul de prezentare

conform Ordinului M.M.A.P. nr.262/2020 pentru modificarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvata a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate sau de interes comunitar, aprobat prin MMP nr. 19/2010

Beneficiar	Comuna Lisa, județul Brașov
Denumire Plan	Actualizare Plan Urbanistic General și Regulamentul Local COMUNA LISA, jud. BRAȘOV

Memoriul de prezentare

1. **Denumirea lucrării:** Actualizare Plan Urbanistic General și Regulamentul Local COMUNA LISA, jud. BRAȘOV
2. **Beneficiar:** COMUNA LISA
Str. Principală Nr.194, Sat Lisa
Tel: 0268-246795, 0268-246825; fax 0268-246795
Email: secretariat@primaria-lisa.ro
www.primaria-lisa.ro
3. **Proiectant:** S.C.MEDA RESEARCH S.R.L
Str. Carpați nr. 15, bl.F5, sc. A, spațiul nr. 3, Pitești, jud. Argeș
Tel/fax : 0248-222222; 0729923217
Email: medaresearch@yahoo.com

Elaboratorul documentației de mediu: I.I. Ciurduc Todoran Germizara Anca
Certificat de atestare serie RGX, nr. 277/ 23.06.2022 emis de Asociația Română de Mediu 1998
Tel: 0722691200
Email: anca.ciurduc@gmail.com

4. **Descrierea succintă a PP și distanța față de aria naturală protejată de interes comunitar, precum și coordonatele geografice (STEREO 70) ale amplasamentului PP.** *Aceste coordonate vor fi prezentate sub formă de vector în format digital cu referință geografică, în sistem de proiecție națională Stereo 1970, sau de tabel în format electronic conținând coordonatele conturului (X, Y) în sistem de proiecție națională Stereo 1970;*

Situația existentă

Comuna Lisa este amplasată în partea de sud-vest a județului Brașov, face parte din Țara Făgărașului și se află în raza de polarizare a municipiului Făgăraș și a orașului Victoria.

Teritoriul administrativ are o dezvoltare pe axa N-S, face parte din Țara Făgărașului și se află în raza de polarizare a orașului Victoria și a municipiului Făgăraș.

Conform Avizului de începere a lucrărilor nr. 149/2022 (PV de recepție nr. 5153/2022) emis de OCPI teritoriul administrativ al comunei Lisa are o suprafață de 8905,0307 ha, iar intravilanul existent are o suprafață de 296,49ha .

Populația totală stabilă (conform datelor statistice 2021) este de 1800 locuitori, în creștere față de Recensământul din 2011, când număra 1744 locuitori. Densitatea locuitorilor în teritoriu este de 16,5 locuitori/kmp, încadrând comuna în categoria celor cu densitate mică (media pe țară fiind de 80 locuitori/kmp, respectiv media pe județ este de 50 locuitori/kmp.) Mișcarea totală a populației este pozitivă și tinde să mențină același trend.

Rețeaua de localități

Din punct de vedere administrativ, comuna Lisa este compusă din următoarele sate:

- Lisa – reședință de comună,
- Breaza
- Pojorta

Pentru actualizarea PUG și RLU Comuna Lisa a emis Certificatul de urbanism nr. 483/28.11.2017 și Certificatul de urbanism nr. 7/08.07.2021.

Vecinătățile din teritoriu

- la nord comuna Voila;
- la vest comuna Sâmbăta de Sus,;
- la est comuna Recea,;
- la sud Jud. Argeș.

Comuna Lisa este legată prin căi rutiere astfel:

- pe DJ104A, de localitatea Sâmbăta de Sus (5 km), Sâmbăta de Jos (13 km), Făgăraș (23 km), Brașov (90 km), Sibiu (72 km), Victoria (17 km);

Accesul în satele comunei Lisa se face astfel :

- satul Lisa: DJ 104A, DC 75 și DC 75A;
- satul Pojorta: DJ 104A, DJ 103F și DC 75
- satul Breaza: DJ 104A, DJ 103F și DC 75B

Relații cu localitățile învecinate

<u>De la</u>	<u>Până la ...</u>	<u>Distanta</u>
Comuna Lisa	Orașul Victoria	20 km
Comuna Lisa	Municipiul Brașov	90 km
Comuna Lisa	Municipiul Făgăraș	23 km
Comuna Lisa	Municipiul Sibiu	72 km
Comuna Lisa	Sâmbăta de Jos	12 km

Relief

Relieful comunei Lisa trebuie văzut în contextul reliefului județului Brașov reprezentat de zona muntoasă, podiș, depresiuni și zona subcarpatică.

Teritoriul administrativ al comunei Lisa se întinde în partea sudică a Depresiunii Făgăraș, numită și Țara Oltului și până la crestele masivului Făgăraș, ocupând sub forma unei fâșii o parte din Depresiunea Făgărașului.

Masivul Făgăraș se prezintă ca un ansamblu cristalin. Ca urmare a agenților externi (îngheț, dezgheț, eroziune, etc.) la poalele muntelui s-au format puternice conuri de dejecție ce se întrepătrund luând aspectul unei zone piemontane. Zona montană instalată la bordura sudică a Bazinului Transilvaniei, respectiv Depresiunea Făgărașului se prezintă ca un perete abrupt fragmentat de o rețea de ape.

Zona depresionară se găsește la bordura nordică a munților și se prezintă ca un amfiteatru ce se dispune între zona montană și cea de podiș.

Relieful de podiș se prezintă ca o serie de culmi ce se succed unele după altele, care coboară ușor de la sud spre nord cu pante mici.

În cadrul acestei depresiuni în zona studiată distingem următoarele trepte:

a) Zona măgurilor subfăgărașene

Între vatra depresiunii și masa montană se interpune o zonă de tranziție reprezentată prin măguri subfăgărașene cu o valoare altimetrică de 600-700 m constituite din formațiuni burdigaliene de moloasă argililor-nisipoasă cu conglomerate, în care sistemele hidrografice făgărașene sunt adâncite destul de puternic.

b) Câmpia aluvionară (piemontană) – treapta mijlocie a depresiunii, constituită din câmpiile înalte care înregistrează scăderi de pante morfologice de la 600 m la 450 m.

Rețeaua hidrografică

Comuna Lisa face parte din bazinul hidrografic de ordin superior al Oltului, care străbate județul Brașov pe o distanță de aproximativ 210 km, de la confluența cu Râul Negru până la confluența cu parâul Ucea.

Teritoriul administrativ al comunei este brăzdat de o serie de pâraie care izvorăsc din partea nordică a Munților Făgăraș și se varsă în albia Oltului. Rețeaua de ape din zonă face parte din cea mai densă rețea hidrografică din țară (1,3-1,4 km/kmp)

Rețeaua hidrografică este formată în principal de afluenții de stânga ai râului Olt, respectiv pâraiele Lisa Breaza (Valea Pojorta sau Valea Mare), Seaca și Iezulețul. Această rețea se caracterizează prin debite relativ constante, ape limpezi și în general repezi. La topirea zăpezilor sau după ploi torențiale se înregistrează viituri puternice care însă nu produc pagube deoarece albiile sunt relativ adâncite.

Cel mai important afluent de stânga al Oltului de pe suprafața administrativă a comunei este p. Breaza, care străbate localitățile Pojorta și Breaza pe direcția sud-nord.

Corpurile de apă de suprafață de pe teritoriul comunei Lisa

Denumire corp de apă	Cod cadastral
BREAZA	08.01.96
Bresciaora	08.01.96.01
Pojorta	necadastrat
Lisa	08.01.97.01
Seaca	08.01.97.01.01
Iezulețul	necadastrat

Numărul mare al izvoarelor din zona de munte completează hidrografia comunei despre care se spune că este foarte densă.

Urmare a glaciațiunii cuaternare, pe teritoriul comunei se găsește **lacul Urlea**, lac glaciatic situat pe versantul nordic al Făgărașului la altitudinea de 2194 m. Are o suprafață de cca 2 ha, adâncimea maximă de 4,4 m, lățimea de 128 m și lungimea de 222 m. Deasupra lui se ridică vârfuri de peste 2400 m, vârful La Fundul Blândeii și Iezerul, a căror grohotișuri ajung până pe mal.

Corp de apă subterană: Depresiunea Făgăraș ROOT07

Nivelul hidrostatic al pânzei de apă freatică, în cadrul zonei depresionare prezintă variații mari în ceea ce privește adâncimea la care se găsește apă.

Rețeaua principală de căi de comunicație

Teritoriul comunei este străbătut de următoarele căi de comunicații:

- DJ 104A DN 1 (Perșani) - Șinca Veche -Șercăița - Bucium - Mărgineni -Sebeș - Recea - Gura Văii
- Lisa - Sâmbăta de Sus – Drăguș - Viștea de Sus - Victoria
- DJ 103F Voila (DN 1) - Voivodeni -Pojorta - Breaza
- DC 75 Ludișor - Pojorta - Lisa,
- DC 75A (fost DJ102D Lisa (DJ 104A)- Complex turistic Plaiul Lisei)
- DC 75B (fost DJ 102C Breaza (DJ 103F) - Mânăstirea Breaza).
- drumurile forestiere
- drumurile de exploatație agricolă

Lungimea drumurilor pe teritoriul administrativ al Comunei Lisa

- drumuri județene: 11,82 km;
- drumuri comunale: 14,2 km
- drumuri forestiere: 13 km

Încadrarea în P.A.T.N. și P.A.T.J

➤ **Secțiunea I – Rețele de transport** – Legea nr. 363/2006,

Conform Legii nr. 363/2006 Rețele de transport, Anexa 1- Rețeaua de căi rutiere, teritoriul localității nu este tranzitat de drumuri naționale, europene sau de traseul viitoarei autostrăzi Sibiu-Făgăraș-Brașov-Ploiești-București.

➤ **Secțiunea II – Apa** – Legea nr. 171/1997

În PATN pentru teritoriul comunei Lisa nu au fost prevăzute măsuri pentru îmbunătățirea alimentării cu apă potabilă a comunei și nu sunt menționate disfuncționalități în ceea ce privește alimentarea cu apă și canalizare.

Pe plan local s-au întocmit și sunt în derulare proiecte pentru finalizarea lucrărilor de alimentare cu apă și canalizare pe întreg teritoriul comunei.

În Anexa 7, Lucrări prevăzute în planul de amenajare a teritoriului național – Apa pentru irigații, pct. 4. Suprafețe amenajate cu lucrări de desecare-drenaj, în sisteme de peste 1.000 ha, propuse pentru reabilitare pe termen lung: poziția 4.04 județul Brașov, Breaza-Sâmbăta 2.547 ha.

➤ **Secțiunea III – Zone protejate** – Legea nr. 5/2000

Teritoriul administrativ al comunei Lisa nu este situat în niciun parc natural sau național, dar cuprinde zone protejate Natura 2000: ROSPA0098 Piemontul Făgăraș și ROSAC0122 Munții Făgăraș.

În conformitate cu Legea nr. 5/2000, Anexa III, pe teritoriul administrativ al comunei Lisa sunt identificate:

I. Valori de patrimoniu cultural de interes național (MONUMENTE ISTORICE DE VALOARE NAȚIONALĂ EXCEPȚIONALĂ)

1. Monumente și ansambluri de arhitectură

a) Cetăți

Nr. crt.	Denumirea	Unitatea administrativ-teritorială	Județul
a)16.	Cetatea lui Negru Vodă	Comuna Lisa, satul Breaza	Brașov

II. UNITĂȚI ADMINISTRATIV-TERITORIALE CU CONCENTRARE FOARTE MARE A PATRIMONIULUI CONSTRUIT CU VALOARE CULTURALĂ DE INTERES NAȚIONAL

BRAȘOV Municipii Brașov, Făgăraș

Orașe Codlea, Râșnov, Rupea, Săcele, Zărnești

Comune: Beclean, Bod, Bran, Bunești, Cața, Cincu, Dumbrăvița, Feldioara, Hălchiu, Hărman, Homood, Jibert, **Lisa**, Moieciu, Ormeniș, Prejmer, Sânpetru, Șercaia, Șoarș, Voila, Vulcan.

- **Secțiunea IV – Rețeaua de localități** – Legea 351/2001 modificată și completată cu Legea 100/2007, Legea 106/2010 și Legea nr. 264/2011.

Ierarhizarea localităților rurale pe ranguri:

- Rangul IV – reședință de comună
- Rangul V – sate componente ale comunei

Localitățile comunei din punct de vedere al tipului de localități se încadrează în localități tentaculare cu rețea stradală mixtă, ele sunt rezultate din locuirile în văile cursurilor de apă din zone de deal și podiș.

Conform aceleași legi, comuna Lisa se regăsește la punctul 5.1. Lista cuprinzând comunele în care s-au produs scăderi accentuate de populație de 30 – 50% în perioada 1966 – 1998, care necesită acțiuni de sprijin și revitalizare.

- **Secțiunea V – zone de risc natural** – Legea 575/2001

Inundații

Teritoriul comunei Lisa nu este încadrat în Anexa 5 Unități administrativ teritoriale afectate de inundații.

Alunecări de teren

Comuna Lisa se regăsește la poziția 242 din Anexa 7 Unități administrativ teritoriale afectate de alunecări de teren, după cum urmează:

Nr. crt.	Județul	UAT	Potențialul de producere a alunecărilor	Tipul alunecărilor	
				primară	reactivată
242	Brașov	Lisa	scăzut – mediu	-	*

INTRAVILAN EXISTENT

Intravilanul existent de la care s-a pornit este cel prevăzut în Planul Urbanistic General – P.U.G. al Comunei Lisa, cu modificările ulterioare, respectiv, PUZ-urile aprobate prin HCL și primite în momentul preluării documentației cu următoarele mențiuni:

- **Conform Avizului de începere a lucrărilor emis de OCPI nr. 149/2022 (PV de recepție nr. 5153/2022)** teritoriul administrativ al comunei Lisa are o suprafață de 8905,0307 ha, iar intravilanul existent are o suprafață de **296,49 ha, acesta fiind intravilanul pe care l-am considerat ca fiind existent. Limitele terenului intravilan înregistrate la OCPI au fost aprobate prin HCL nr. 21/23.02.2018.**

Conform aceluiași aviz, intravilanul existent este format din **9 trupuri**: trei trupuri principale și 6 trupuri secundare, astfel:

1. **Trupul 1** – satul Pojorta – sat component
2. **Trupul 2** – satul Lisa – reședința comunei Lisa
3. **Trupul 3** - trup izolat – industrie mică
4. **Trupul 4** – trup izolat - satul de vacanță Plaiul Lisei
5. **Trupul 5** – satul Breaza – sat component
6. **Trupul 6** – trup izolat - satul de vacanță Breaza
7. **Trupul 7** - trup izolat - Cetatea Negru Vodă
8. **Trupul 8** – trup izolat - Cabana Urlea
9. **Trupul 9**- trup izolat – PUZ fermă vaci aprobat în 2014

Centralizatorul suprafețelor cuprinse în teritoriul intravilanului existent conform Avizului de începere a lucrărilor nr. 149/2022 (PV de recepție nr. 5153/2022)

Denumire/ Numerotare TRUP	Comuna/Localitatea	Suprafața (ha)
TRUP 2	Lisa (reședință de comună)	119,73
TRUP 3	Industrie mică	1,00
TRUP 4	Satul de vacanță Plaiul Lisei	13,00
	TOTAL LISA	133,73
TRUP 5	BREAZA (Sat component)	84,44
TRUP 6	Satul de vacanță Breaza	24,00
TRUP 7	Cetatea Radu Negru	0,50
TRUP 8	Cabana Urlea	0,50
	TOTAL BREAZA	109,44
TRUP 1	POJORTA (sat component)	51,52
TRUP 9	PUZ Fermă vaci	1,80
	TOTAL POJORTA	53,32
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN EXISTENT		296,49

- Conform PUG aprobat în 1999, teritoriul intravilanului existent al comunei Lisa este format din 13 trupuri: trei trupuri principale și zece trupuri secundare, subdiviziuni ale trupurilor principale, astfel:

1. **Trupul 1-3** – satul Lisa – reședința comunei Lisa
2. **Trupul 4** – subdiviziune a Trupului 1-3, format din rezervorul de apă
3. **Trupul 5** – subdiviziune a trupului 1-3, format din trup izolat – industrie mică
4. **Trupul 6** – subdiviziune a trupului 1-3, format din satul de vacanță Plaiul Lisei
5. **Trupul 7-8** – satul Breaza – sat component
6. **Trupul 9** subdiviziune a trupului 7-8 format din satul de vacanță Breaza
7. **Trupul 10** - subdiviziune a trupului 7-8, format din baraj Valea Pojorta,
8. **Trupul 11** subdiviziune a trupului 7-8, format din baraj Valea Brescioara
9. **Trupul 12** subdiviziune a trupului 7-8, format din Cabana Urlea
10. **Trupul 13** subdiviziune a trupului 7-8, format din Cetatea Negru Vodă
11. **Trupul 14** subdiviziune a trupului 7-8, format din Mânăstirea Negru Vodă
12. **Trupul 15-16** – sat Pojorta – sat component
13. **Trupul 17** – subdiviziune a trupului 15-16, format din Rezervor apă

Centralizatorul suprafețelor cuprinse în teritoriul intravilanului propus prin PUG aprobat în 1999:

Denumire/ Număr TRUP	Comuna/Localitatea	Suprafața (ha)
TRUP 1-3	Lisa (reședință de comună)	117,40
TRUP 4.	Rezervorul de apă	0,10
TRUP 5	Industrie mică	1,00
TRUP 6	Satul de vacanță Plaiul Lisei	13,00
	TOTAL LISA	131,50
TRUP 7-8	BREAZA (Sat component)	81,80
TRUP 9	Satul de vacanță Breaza	24,00
TRUP 10	Baraj Valea Pojorta	0,50
TRUP 11	Baraj Valea Brescioara	0,50
TRUP 12	Cabana Urlea	0,50
TRUP 13	Cetatea Radu Negru	0,50
TRUP 14	Mânăstirea Negru Vodă	1,00
	TOTAL BREAZA	108,80
TRUP 15-16	POJORTA (sat component)	53,20
TRUP 17	Rezervor apă	1,20
	TOTAL POJORTA	54,40
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN EXISTENT		294,70

Se observa cu ușurință faptul că suprafața intravilanului existent înregistrată la OCPI de 296,49 Ha corespunde cu suprafața intravilanului existent aprobat prin PUG realizat în 1999 de 294,70 ha, la care s-a adăugat PUZ-ul avizat în anul 2014- fermă de vaci în suprafață de 1,80 ha.

Menționăm că nu sunt înregistrate la OCPI ca fiind în intravilan următoarele trupuri aprobate prin PUG realizat în 1999:

Denumire/ Numerotare TRUP	Comuna/Localitatea	Suprafața (ha)
TRUP 4	Rezervorul de apă	0,10
TRUP 10	Baraj Valea Pojorta	0,50
TRUP 11	Baraj Valea Brescioara	0,50
TRUP 14	Mănăstirea Negru Vodă	1,00
TRUP 17	Rezervorul de apă	1,20

Această disfuncționalitate considerăm că se datorează lipsei de interes la momentul respectiv pentru înregistrarea noilor limite aprobate ale PUG realizat în 1999 la OCPI și poate fi remediată prin includerea acestor trupuri în bilanțul/suprafețele propus(e) pentru extinderea intravilanului.

În concluzie, intravilanului existent al comunei Lisa are o suprafață de 296,49 ha, formată din 3 trupuri principale și 6 trupuri secundare, subdiviziuni ale trupurilor principale, conform Avizului de începere a lucrărilor nr. 149/2022 (PV de recepție nr. 5153/2022) emis de OCPI.

Bilanțul teritorial al categoriilor de folosință pe întreaga suprafață a teritoriului administrativ permite deducerea teritoriului intravilan existent.

TERITORIUL ADMINISTRATIV AL UNITĂȚII DE BAZĂ	CATEGORII DE FOLOSINȚĂ											TOTAL
	AGRICOL					NEAGRICOL						
	Arabil	Fâneată	Livadă	Pășune	Pășune împădurită	curți construcții	Păduri	Ape	Vegetație aferentă apelor	Alte categorii (drumuri, canale ANIF)	Neproductiv	
EXTRAVILAN EXISTENT (Ha)	1572	596.46	109.4	2100	984.54	0	3029.8	38.1	33.73	138.24	6.79	8608.54
INTRAVILAN EXISTENT (Ha)	74.46					222.03						296.49
TOTAL (Ha)	5436.36					3468.67						8905.03
% din TOTAL	61.05%					38.95%						100.00%

Datele sunt corelate cu rezultatele acțiunii de inventariere a terenurilor pe UAT LISA conform Legii nr. 165/2013, a limitei vectorizate din PUG 1999 și limitele OCPI.

Propunerile pentru extinderea intravilanului existent s-au făcut pe următoarele criterii:

- acces asigurat din drumurile existente (chiar dacă drumul respectiv necesită amenajare);
- apropierea de zonele de interes;
- condiții bune de fundare în comparație cu alte zone din localitate;
- necesitatea suprafeței respective pentru dezvoltare.

Toate propunerile s-au analizat pe teren și au fost însușite de către de reprezentanții administrației locale.

Față de suprafața cuprinsă în **intravilanul existent al comunei Lisa de 296,49 ha**, s-a propus o restrângere cu 2,72 ha și o **extindere totală cu 160,12 ha**, ajungându-se astfel la un **intravilan total propus cu suprafața de 453,89 ha**. **Restrângerile se referă la încadrarea pe parcelă și însumează per total comună cca 2,72 ha.**

Pe sate situația se prezintă astfel:

- pentru intravilanul existent al satului **Lisa** (fost trup 1-3), **actualmente Trup 1** în suprafață de 120,73 ha, se propune o restrângere totală de 2,72 ha și o extindere totală cu 44,26 ha, care include și fostul trup 5 Industrie mică reprezentat de muzeul la Vâltori, ajungându-se astfel la un intravilan total propus cu suprafața de 162,27 Ha

Pentru satul de vacanță Plaiul Lisei (fost Trup 6) în suprafață de 13 ha se propune o extindere a intravilanului cu 30,75 ha, ajungând la un intravilan propus de 43,75 ha.

Se renumerează trupurile, după cum urmează:

Trup 1.1 Casă de locuit, S=0,06 ha

Trup 1.2 Plantație de afîn, S=0,09 ha

Trup 1.3 Păstrăvărie, S=1,38 ha

Trup 1.4 Sat de vacanță Plaiul Lisei, S=43,75 ha

Trup 1.5 Servicii pensiune, S=1,62 ha

Trup 1.6 Bazine de înmagazinare apă potabilă (2x100 mc), S=0,12 ha

Trup 1.7 Agroturism, S=1,73 Ha

Prin propunerile făcute de extindere a intravilanului două dintre fostele trupuri aferente satului Lisa au fost înglobate în trupul principal 1, după cum urmează:

- Trupul 4 rezervorul de apă. Precizăm că acest așa numit rezervor a fost practic o captare de suprafață de izvor care alimenta în trecut cartierul Domneasca din satul Lisa, iar acum este nefuncțional.

- Trupul 5- muzeul la Vâltori

În concluzie, pentru intravilanul satului Lisa împreună cu toate trupurile izolate, inclusiv satul de vacanță Plaiul Lisei, pentru intravilanul existent în suprafață de 133,73 ha se propune o restrângere totală de 2,72 ha, și o extindere totală cu 80,01 ha, ajungându-se astfel la un intravilan total propus cu suprafața de 211,02 ha

- pentru intravilanul existent al satului **Breaza (fost trup 7-8), actualmente Trup 2** în suprafață de 108,44 ha, se propune o extindere totală cu 66,24 ha care include și satul de vacanță Luncile Brezei (fost trup 9), ajungându-se astfel la un intravilan total propus cu suprafața de 174,68 ha.

Se renumerează trupurile și se propun pentru introducere în intravilan 4 trupuri izolate după cum urmează:

Trup 2.1 Locuire cu servicii, S=0,68 ha

Trup 2.2 Plantație de afîn, S=0,07 ha

Trup 2.3 Cetatea Negru Vodă (fost trup 13), S=0,50 ha

Trup 2.4 Cabana Urlea (fost trup 12), S=1,66 ha

Prin propunerile făcute de extindere a intravilanului patru dintre fostele trupuri aferente satului Breaza au fost înglobate în trupul principal 2, după cum urmează:

- Trupul 9 Satul de vacanță Luncile Brezei

- Trupul 10 Baraj Valea Pojorta,

- Trupul 11 Baraj Valea Brescioara

- Trupul 14 Schitul Sfântul Ioan Botezătorul (Mănăstirea Negru Vodă)

În concluzie, pentru intravilanul satului Breaza împreună cu toate trupurile izolate, inclusiv satul de vacanță Luncile Brezei, pentru intravilanul existent în suprafață de 109,44 ha se propune o extindere totală cu 68,15 ha, ajungându-se astfel la un intravilan total propus cu suprafața de 177,59 ha.

- pentru intravilanul existent al satului **Pojorta (fost trup 15-16), actualmente Trup 3** în suprafață de 51,52 ha, se propune o extindere totală cu 10,89 ha ajungându-se astfel la un intravilan total propus cu suprafața de 62,41 Ha

Se renumerează trupurile și se propun pentru introducere în intravilan 4 trupuri secundare după cum urmează:

Trup 3.1 Rezervoare de apă și stație de pompare apă potabilă municipiul Făgăraș (fost trup 17), S=0,65 ha

Trup 3.2 Stație de epurare, S=0,26 ha

Trup 3.3 Plantatie afin, S=0,16 ha

Trup 3.4 Fermă de vaci, S=1,8 ha

În concluzie, pentru intravilanul satului Pojorta împreună cu toate trupurile izolate, pentru intravilanul existent în suprafață de 53.32 ha se propune o extindere totală cu 11,96 ha, ajungându-se astfel la un intravilan total propus cu suprafața de 65,28 ha.

În prezentul proiect s-a indicat la nivelul teritoriului administrativ al localității și în suprafața intravilanului, folosința asupra terenurilor.

Pentru terenurile situate în intravilan ocupate cu construcții și alte amenajări s-a indicat și destinația: clădiri de utilitate publică, locuințe, obiective pentru producție industrială, terenuri de sport, obiective pentru gospodărie comunală, circulație, ape.

Bilanțul teritorial evidențiază principalele folosințe și destinația terenurilor din intravilan și procentul ocupat.

Prin Planul Urbanistic General al comunei Lisa propus au fost făcute următoarele demersuri:

- S-a revizuit linia ce delimitează intravilanul, urmărindu-se limita parcelelor sau unele repere naturale, conform ridicărilor topografice puse la dispoziția proiectantului de către Primaria Lisa sau de către alți operatori economici prin intermediul Primăriei Lisa. Aceste ridicări topografice au fost suprapuse ortofotoplanurilor din anul 2009 și georeferențiate în coordonate Stereo 70 și completate prin digitizare georeferențiată, astfel încât a reieșit prezenta limită de intravilan.
- Au fost cuprinse în intravilan toate construcțiile și suprafețele de teren necesare bunei dezvoltări a localității pentru următorii 10 ani, delimitându-se o serie de trupuri conform planșelor de Reglementări Urbanistice și Unități Teritoriale de Referință.
- Pentru toate terenurile din noul intravilan s-a stabilit destinația, conform planșei U3 - Reglementări Urbanistice - Zonificare funcțională și au fost elaborate regulamente de urbanism specifice fiecărei zone funcționale în parte.

Caracteristici ale zonelor funcționale din intravilan

Zonele funcționale sunt determinate în funcție de activitățile dominante aferente suprafețelor respective de teren. Principalele zone funcționale care se găsesc pe teritoriul administrativ al comunei Lisa, respectiv în intravilanul localităților componente sunt:

- instituții și servicii de interes public;
- locuințe de toate tipurile și funcțiuni complementare;
- activități economice (industriale, etc);
- activități agro-zootehnice;
- unități de gospodărie comunală;
- construcții aferente lucrărilor edilitare (captare apă, rezervoare de înmagazinare a apei, stații de tratare a apei, stații de epurare, posturi de transformare, stații reglare măsură gaz, etc);
- căi de comunicație rutieră / feroviară și amenajări aferente;
- spații verzi, agrement, sport, turism;
- alte zone (neproductive, ape).

a) Zona instituții și servicii de interes public : Administrație, învățământ, sănătate, cultură, culte:

Zona este formată din instituții și servicii publice și de interes public constituite în ansambluri independente și din clădiri dedicate, amplasate de regulă în zona centrală a localităților.

Funcțiunile existente în cadrul zonelor centrale sunt cele specifice - obiective social-culturale sau de tip medical (primărie, poștă, școală, grădiniță, dispensar, farmacie, dispensar veterinar, sediu poliție, bibliotecă, cămin cultural, biserici) și locuire.

Dotări administrative:

- **Satul Lisa**

- Sediul Primăriei - Consiliu Local Lisa, construcție P, - str. Principală nr. 194
- Sediul poliției - str. Principală nr. 194
- Remiză pompieri, str. Principală nr. 194
- Oficiu poștal, str. Principală nr. 200, sediu privat
- Cooperativă de credit str. Principală nr. 182
- Dispensar uman cu 1 cabinet medical, str. Principală nr. 361
- Dispensar veterinar, str. Principală nr. 362
- Farmacie, 2, una în clădirea dispensarului uman și una pe str. principală nr. 333A
- Cămin cultural, capacitate 400 locuri + cinematograful acualmente nefuncțional, str. Principală nr. 251
- Bibliotecă, în sediul școlii generale
- Școala Generală clasele I-VIII, 8 clase, la nr. 193
- Grădiniță (1 sală), în cadrul școlii generale la nr. 193,

- **Satul Breaza**

- Cămin cultural, capacitate 150 locuri, la nr. 52
- Școala Generală clasele I-VIII, 5 clase, la nr. 52, în aceeași clădire cu căminul cultural, actualmente nefuncțională
- Grădiniță (1 sală), în cadrul școlii generale, la nr. 52, în aceeași clădire cu căminul cultural, actualmente nefuncțională
- Punct sanitar + punct farmaceutic, în aceeași clădire cu școala, la nr. 52, actualmente nefuncționale

- **Satul Pojorta**

- Cămin cultural cu capacitate 200 locuri, la nr. 46
- Școala Generală clasele I-IV, 1 clasă, la nr. 83, actualmente nefuncțională
- Grădiniță (1 sală), în cadrul școlii generale, la nr. 52, în aceeași clădire cu căminul cultural, actualmente nefuncțională
- Punct sanitar în aceeași clădire cu școala, la nr. 83, actualmente nefuncțional
- Fosta Cooperativa de consum, actualmente nefuncțională

Culte

- Biserica "Adormirea Maicii Domnului", Lisa, la nr. 75, cu cimitir aferent
- Biserica "Sfântul Gheorghe" (fostă greco-catolică), Lisa, la nr. 339, cu cimitir aferent
- Cimitir, Lisa la nr. 268
- Biserica adventistă, Lisa, la nr. 316
- Biserica „Sfântul Nicolae”, Pojorta la nr. 79
- Biserica „Sfânta Treime”, Breaza, la nr. 53, cu cimitir aferent
- Schitul Sfântul Ioan Botezătorul Negru Vodă, Breaza

În comună există **3 cămine culturale**, câte unul în fiecare sat aparținător:

- Lisa, la nr. 251 (capacitate de 300 locuri); în cadrul căminului cultural funcționează un cinematograful și o bibliotecă; necesită reabilitare
- Breaza, la nr. 52, în clădirea școlii (capacitate de 150 locuri); necesită reabilitare
- Pojorta, la nr. 46 (capacitate de 200 locuri); necesită reabilitare

b) Zona de locuințe și funcțiuni complementare

Structura satului **Lisa** prezintă o formă adunată. Localitatea s-a dezvoltat în lungul drumului județean DJ 104A care constituie strada principală, având lungimea cea mai mare. O serie de străzi secundare ramificate din strada principală, în special în zona sudică a satului a dus la o dezvoltare relativ compactă a localității, cu o formă adunată și ușoare tendințe tentaculare.

Satele **Breaza și Pojorta** s-au dezvoltat în lungul drumului județean DJ 103F care strabate pe direcția nord-sud cele două sate. Această direcție a fost determinată și de valea pârâului Breaza care limitează cele două sate în dezvoltarea lor spre vest și se constituie într-o barieră funcțională naturală. Astfel ambele localități prezintă o formă alungită.

Disponerea în teritoriu a celor trei sate față de terenurile agricole, prin distanța dintre ele constituie condiții favorabile pentru dezvoltarea tuturor satelor, acestea având baza naturală necesară însă insuficient valorificată.

Ponderea zonei rezidențiale, cuprinzând și grădinile din spatele caselor, este cea care ocupă cel mai mult din intravilanul actual. De regulă, loturile construibile din zona rezidențială, sunt orientate cu latura scurtă spre stradă. Fondul de locuințe este constituit din casele cu regim de înălțime majoritar parter și mai rar P+1. Suprafața este ocupată în cea mai mare parte de locuințe, spații anexe, curți și grădini.

Zonele de locuințe în satele comunei Lisa se află amplasate pe o parte și cealaltă a străzilor din localitate. La frontul stradal se gasește locuința propriu-zisă cu desfășurare pe latura scurtă a lotului, majoritatea parcelelor fiind orientate în adâncime față de trama stradală.

Fronturile stradale sunt continue, cu accesele pe lot în lateralul frontului stradal, fie pe o poartă descoperită, fie prin subpoartă.

Atat în satul Lisa, reședința de comună, cât și în satele Breaza și Pojorta, casele de locuit sunt tipice stilului ardelenesc, vatra satului fiind constituită din zona centrală și zona cu clădiri de tip tradițional. Gospodăriile sunt organizate în limita unei suprafețe de curți construcții, cu adâncimi variabile. La stradă se găsește locuința, iar în spatele curții se găsesc anexele gospodărești, hambare, grajduri de creșterea animalelor, magazii, ateliere de întreținere sau hangare pentru utilaje agricole, latrine.

Structura ansamblului de locuit este dominată de case amplasate pe limită de proprietate și orientate cu fațada principală spre sud. Curțile sunt închise, cu anexe sau garduri înalte din piatră, cărămidă sau lemn, iar accesul se face prin „subpoartă”.

Locuințele existente sunt, în marea lor majoritate în stare bună chiar dacă o parte din ele sunt construite în perioada celor două războaie.

Aceasta se datorează folosirii de materiale de construcție rezistente tradiționale Ardealului (zidărie de cărămidă, piatră, șarpantă din lemn, învelitori din țiglă).

Locuințele se află în marea lor majoritate în stare bună, dar pe parcursul timpului au suferit modificări care au alterat vechea casă țărănească tradițională mai ales sub aspect estetic.

Locuințele sunt în proporție de 99% proprietate privată, individuale, excepție făcând casele parohiale.

Indicatorii de bază în 2011 pentru locuințe sunt:

Locuințe existente - total – număr	825
Suprafața locuibilă - total mp	41569
Populația totală (după domiciliu la 1 iulie 2011)	1744

Comentariu indicatori:

- Aloc/locuință = 50,38 mp/locuință – pentru tot fondul construit;
- Aloc/persoană = 23,83 mp/persoană – pentru tot fondul construit;
- Nr. persoane/locuință = 2,11 pers/locuință.

Indicatorii de bază în 2021 pentru locuințe sunt:

Locuințe existente - total – număr	831
Suprafața locuibilă - total mp	42199
Populația totală (după domiciliu la 1 iulie 2011)	1800

Comentariu indicatori:

- Aloc/locuință = 50,78 mp/locuință – pentru tot fondul construit;
- Aloc/persoană = 23,35 mp/persoană – pentru tot fondul construit;
- Nr. persoane/locuință = 2,17 pers/locuință.

Disfuncționalități:

- Dezvoltarea insuficientă a echipării edilitare - nu există sistem centralizat de alimentare cu apă și canalizare pentru satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei; nu există infrastructura de canalizare în niciunul din satele comunei; încălzirea se face cu sobe cu combustibil solid în satul Lisa parțial, Breaza, satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei și cu gaz în localitățile Pojorta și parțial Lisa.

- Conformarea și amplasarea construcțiilor se va face cu respectarea distanțelor minime de protecție față de construcții care pot duce la incomodări. Echipamentele tehnico – edilitare, platformele de gunoi, spațiile de joacă se vor realiza conform normelor în vigoare ce se găsesc în Regulamentul Local de Urbanism.

- La amplasarea și conformarea construcțiilor publice se va avea în vedere respectarea condițiilor de accesibilitate a persoanelor handicapate.

c) Zona de activități economice

Principalele activități economice desfășurate în comună sunt agricultura - cultivarea cartofului, cerealelor, leguminoase – soia, plantelor furajere, creșterea animalelor, exploatarea și prelucrarea lemnului, activități desfășurate în unități de mică industrie: unități de alimentație publică și prestări servicii (2 mori, 6 ateliere de tâmplărie și/sau joagăr, 20 unități de alimentație publică, din care 7 baruri și 11 magazine mixte), 8 unități de prestări servicii (5 unități de transport, un service auto, o societate de agroturism, un darac piua pentru lână), 2 unități de utilitate publică (1 unitate poștală, o bancă – cooperativă de credit), unități comerciale

Activitatea economică se desfășoară de regula la limita intravilanelor localităților sau în trupuri aflate dispersat pe teritoriul administrativ.

Este împărțită în mai multe categorii de activități:

- zona de tip cvasi-industrial, de mica producție,
- zona activități economice cu caracter agro-zootehnic
- zona activități turistice și de agrement

Disfuncționalități:

- Terenurile disponibile pentru investiții / dezvoltări noi sunt amplasate cu precădere în extravilan, unde echiparea tehnico-edilitara necesita costuri ridicate.

- Comuna nu are rețea de canalizare și stație de epurare ceea ce a condus la apariția problemelor de mediu în zonă.

De asemenea, nu există rețea de alimentare cu gaze naturale în satul Breaza și parțial în Lisa, precum și în cele două sate de vacanță.

- Lipsa plantațiilor de aliniament în jurul zonelor cu caracter agrozootehnic

- Insuficienta valorificarea potențialului turistic al zonei

- Împădurirea naturala a pășunilor si livezilor, urmare a cărui fenomen este necesara realizarea amenajamentelor silvice si schimbarea categoriei de folosință

d) Zona căilor de comunicație și transporturi

Cuprinde spațiile aferente infrastructurii rutiere, feroviare.

Pe suprafața administrativă a UAT Lisa zona căilor de comunicație **cuprinde căile de transport rutier** clasate, precum și amenajările aferente acestora, amplasate pe teritoriul localităților din comună.

Starea de viabilitate a drumurilor din comuna Lisa poate fi caracterizată ca bună pe tronsoanele asfaltate, circulația auto realizându-se în condiții bune și de siguranță.

Pe de altă parte, starea drumurilor este nesatisfăcătoare pe tronsoanele pe care lipsește îmbrăcămintea asfaltică și amenajările pentru evacuarea apelor de pe platforma drumului.

Comuna Lisa nu are acces feroviar, iar teritoriul administrativ al UAT nu este străbătut de infrastructura feroviară.

e) Spații verzi, sport și agrement

Suprafața de intravilan a comunei este de 296,49 ha, din care 11,42 ha sunt dedicate spațiilor verzi, sport și zone de protecție.

Suprafața spațiilor verzi și plantate se stabilește în corelare cu normele de igienă și protecție a mediului, ținând seama de mărimea, funcțiunea dominantă a localității și zona geografică în care aceasta este amplasată, în vederea evaluării posibilităților de îmbunătățire a microclimatului urban.

Pentru Comuna Lisa sunt evidențiate următoarele categorii spații verzi, care intră la calculul de spațiu verde pe cap de locuitor conform Legii nr. 24/2007, republicată 2009, privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților:

- Spații verzi publice cu acces nelimitat – parcuri, grădini, scuaruri, fâșii plantate;
- Fâșii plantate adiacente arterelor de circulație;
- Spații verzi publice de folosință specializată – Baze și parcuri sportive;
- Spații verzi de protecție a lacurilor și a cursurilor de apă, culoare de protecție față de infrastructura tehnică, spații verzi de protecție a versanților și de protecție sanitară.

Nu există un deficit de spații verzi amenajate în raport cu numărul de locuitori (mp/loc), față de cuantumul stabilit prin OUG 114/2007 de 26 mp/ locuitor: 4,62 ha (Lisa)+6,01 ha (Breaza)+0,79 ha (Pojorta)=11,42 ha: 1800 loc= **63 mp/loc**

Disfuncționalități

- Lipsa unei amenajări integrate a spațiilor verzi în comună;
- Lipsa cadastrului spațiilor verzi în comună
- Lipsa spațiilor pentru activități cultural-sportive;
- Insuficienta reprezentare și promovarea a unor obiective turistice / de cultură și zone de recreere;
- Lipsa spațiilor de agrement pentru adulți;
- Degradarea accentuată a muzeului de etnografie;
- Degradarea accentuată a fostei tabere școlare Breaza
- Terenurile de fotbal necesită modernizări și dotare specifică.
- Căminele culturale necesită modernizări și dotare specifică
- Lipsa unui domeniu schiabil dotat cu toate facilitățile necesare practicării sporturilor de iarnă

f) Gospodărire comunală și echipare edilitară

Zona de gospodărire comunală cuprinde următoarele funcțiuni:

- sedii ale serviciilor publice de gospodărire comunală;
- cimitire, capele și anexe ale cimitirului.

Zona de construcții aferente lucrărilor edilitare cuprinde suprafețele aferente:

- surselor de apă, stației de tratare, înmagazinări, stației de epurare a apelor uzate;
- stații de reglare/măsurare gaze naturale și stații electrice de transformare.

În ceea ce privește zona de construcții aferentă lucrărilor edilitare actualmente, la nivelul comunei Lisa sat Pojorta este executat și funcționează pe baza Autorizației de funcționare un sistem centralizat

de alimentare cu apă, care deservește Municipiul Făgăraș și o parte din localitățile din zonă, precum și operatorii economici din zonă. Operatorul sistemului este SC APA CANAL SIBIU SA.

Pentru satele Lisa și Breaza este executat și funcționează un sistem centralizat de alimentare cu apă care actualmente este în curs de autorizare. Operatorul sistemului va fi Serviciul Public de alimentare cu apă, în curs de autorizare și licențiere.

De asemenea, Comuna Lisa are studii de fezabilitate pentru înființarea rețelelor de canalizare în satele Lisa, Breaza și Pojorta și stație de epurare în satul Pojorta.

În satele extravilanul satelor Lisa și Pojorta este o stație de reglare/măsurare gaze naturale

În comuna sunt 8 stații electrice de transformare, după cum urmează:

- satul Lisa: 5 stații electrice de transformare
- satul Breaza: 2 stații electrice de transformare
- satul Pojorta: 1 stație electrică de transformare

Disfuncționalități

- Lipsa infrastructurii de alimentare cu apă în sistem centralizat în satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei
- Lipsa infrastructurii de canalizare în toate satele comunei;
- Lipsa rețelelor de alimentare cu gaze naturale în satele Breaza și parțial Lisa și în satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei;
- Lipsa unui punct de acces public la internet;
- Rețelele electrice de distribuție și cele de telefonie sunt pozate aerian;
- Încă se depozitează gunoaie menajere și deșeuri din construcții și demolări în locuri neautorizate;
- Lipsa unei piețe agro-alimentare în comună;
- Lipsa unui centru comercial de tip supermarket;
- Lipsa transportului public între satele aparținătoare;
- Lipsa unei zone centrale omogene în satul Lisa – reședință de comună și cele două sate aparținătoare;
- Lipsa capelilor lângă cimitire.

Bilanțul teritorial existent al satelor comunei Lisa

BILANT SITUAȚIA EXISTENTĂ- ZONE FUNCTIONALE					
nr. ctr.	LISA				
	FUNCTIONE	Suprafața trup principal (Ha)	Trupuri (Ha)	TOTAL (Ha)	PROCENT (%)
1	Locuire	80.39	3.50	83.89	62.73
2	Institutii si servicii	2.49		2.49	1.86
3	Industrie	4.84		4.84	3.62
4	Gospodarire comunala	0.23	0.16	0.39	0.29
5	Cai de comunicatie si transport	5.62	0.77	6.39	4.78
6	Agricol in intravilan	20.29	8.35	28.64	21.42
7	Terenuri ocupate de ape	0.99	0.06	1.05	0.79
8	Spatii verzi	4.62	0.16	4.78	3.57
9	Agrozootehnice	1.26		1.26	0.94
	TOTAL sat	120.73	13.00	133.73	100.00
Pentru intravilanul existent al satului LISA în suprafață de 133.73 Ha se propune o restrângere de 2.72 Ha și o extindere totală cu 80.01 Ha					

BILANT SITUAȚIA EXISTENTĂ- ZONE FUNCTIONALE					
nr. ctr.	BREAZA				
	FUNCTIUNE	Suprafața trup principal (Ha)	Trupuri (Ha)	TOTAL (Ha)	PROCENT (%)
1	Locuire	62.47		62.47	57.08
2	Institutii si servicii	1.51	1.00	2.51	2.29
3	Gospodarire comunala	0.86		0.86	0.79
4	Tehnico edilitare	0.00		0.00	0.00
5	Cai de comunicatie si transport	4.05		4.05	3.70
6	Agricol in intravilan	36.94		36.94	33.75
7	Terenuri ocupate de ape	0.19		0.19	0.17
8	Spatii verzi	2.42		2.42	2.21
	TOTAL sat	108.44	1.00	109.44	100.00
Pentru intravilanul existent al satului BREAZA în suprafață de 109.44 Ha se propune o extindere totală cu 68.15 Ha					

BILANT SITUAȚIA EXISTENTĂ- ZONE FUNCTIONALE					
nr. ctr.	POJORTA				
	FUNCTIUNE	Suprafața trup principal (Ha)	Trupuri (Ha)	TOTAL (Ha)	PROCENT (%)
1	Locuire	34.04		34.04	63.84
2	Institutii si servicii	0.40		0.40	0.75
3	Industrie	0.00		0.00	0.00
4	Gospodarire comunala	0.26		0.26	0.49
5	Cai de comunicatie si transport	1.97		1.97	3.69
6	Agricol in intravilan	13.87		13.87	26.01
7	Terenuri ocupate de ape	0.00		0.00	0.00
8	Spatii verzi	0.98		0.98	1.84
9	Agrozootehnice		1.80	1.80	3.38
	TOTAL sat	51.52	1.80	53.32	100.00
Pentru intravilanul existent al satului POJORTA în suprafață de 53.32 Ha se propune o extindere totală cu 11.96 Ha					

ECHIPARE EDILITARA

GOSPODĂRIREA APELOR

Rețeaua hidrografică de suprafață aparține bazinului hidrografic de ordin superior al Oltului, care străbate județul pe o lungime de 120 Km., de la confluența cu r. Negru la confluența cu r. Ucea. Partea de SE a rețelei aparține bazinului r. Buzău iar cea de NV bazinului Târnavei Mari.

Afluenții cei mai importanți ai r. Olt sunt cei de dreapta : Aita, Baraolt, Vîrghișul, Homorodul Mare cu Homorodul Mic și Valea Mare, Ticușul, Fermerul și Cincul; pe stînga – Tărlungul (confluența aparține jd. Covasna), Timișul și Ghimbășelul, Bârsa, Vulcănița, Hamaradia, Crizbavul, Bogata, Comana, Venetția, Șercaia, Mândra, Sebeșul, Berivoiu, Dejaniul, **Breaza cu Pojorta**, Sâmbăta, Viștea cu Viștioara, Ucea.

Dispoziția rețelei hidrografice este în general convergentă, toate râurile care izvorăsc din munți curgînd spre depresiuni de unde sunt colectate de r. Olt. Debite anuale: Olt – 30 m³/s Feldioara, 50 m³/s Făgăraș; Ghimbășel – 1,8 m³/s; Râșnov - 2,8 m³/s la confluența cu Oltul; Bârsa – 2,9 m³/s; Zărnești - 4,3 m³/s; Homorodul Mare - 0,5 m³/s Viștea.

Cele trei localități: Lisa, Breaza și Pojorta se află pe partea stîngă a Oltului și sunt străbătute de o serie de pâraie afluențe după cum urmează:

- **Lisa** este străbătută de la sud la nord de pârâul Lisa, afluent al pârâului Sâmbăta

- **Breaza și Pojorta** sunt străbătute de pârâul Breaza, afluent direct al Oltului, care are la rândul său ca afluenți pârâul Brescioara și Pârâul Pojorta

Apele de suprafață reprezentate de afluenții de pe partea stângă a râului Olt constituie sursa principală de alimentare cu apă a localităților din zonă și au regim permanent și debite variabile în decursul anului.

Prin captarea pârâielor Breaza, Lisa, Sâmbăta, Viștișoara, Viștea mare și Ucea Mare s-a realizat sistemul de alimentare cu apă al SC Viromet SA.

Apa captată este transportată printr-o conductă Dn800 mm până la stația de tratare a SC Viromet SA.

Din acest sistem se alimentează cu apă satele Breaza și Lisa.

În apropiere de satul Pojorta există un front de captare constituit din puțuri forate cu adâncimi de cca 40 m, care face parte din sistemul de 5 fronturi de captare care alimentează municipiul Făgăraș și localitățile din zonă.

Pin anii 1980 s-au executat și o serie de lucrări de irigații aferente la cca 230 ha de terenuri agricole ale CAP Lisa.

Lucrari hidrotehnice existente:

- **Baraj și captare pârâul Lisa** – alimentari cu apă pentru populație, industriis și complexe zootehnice SC Viromet SA Victoria
- **Baraj și captare pârâul Breaza (Valea Brescioara)** – alimentari cu apă pentru populație, industrie și complexe zootehnice SC Viromet SA Victoria
- **Baraj și captare pârâul Pojorta** – alimentari cu apă pentru populație, industrie și complexe zootehnice SC Viromet SA Victoria
- **Resurse de apă potabilă**
Alimentarea cu apă pentru populație, industrie și complexe zootehnice pe teritoriul administrativ al comunei

Sector de curs Denumirea unitatii Localitatea	Nr. ord. cadastr	Cursul de apa	Asig.de calcul	Debit instalat (mc/sec)	Debite caracteristice la recirculare max. (mc/sec)		
					Captat minim necesar	Restituit	Consumat
Sectorul II Arpaș – Făgăraș							
SC Viromet SA Victoria	3089	Pojorta	95		0,021	0,017	0,004
		Breaza	95		0,100	-	-
		Lisa	95		0,105	-	-

- **Statie hidrometrica:** Breaza, cod cadastral 08.01.096, coordonate STEREO 70: X=491004.24, Y=464331.93
- **Sistem de desecare Breaza** – Sâmbăta, Suprafata deservită: 2545 ha, anul PIF 12.01.1987, lungime canale desecare aferente: 79,700 m

Curs de apa /toate cursurile de apă de pe raza localității (permanente sau nepermanente), formațiuni torențiale	Surse de risc la inundații: avarii și accidente la construcții hidrotehnice (diguri, baraje), exces de umiditate	Amplasament stație hidrometri că locală	Obiective aflate în zone de risc la inundații și accidente la construcții hidrotehnice	Lucrări hidrotehnice de apărare existente - caracteristici/cursul de apă pe care sunt amplasate. Caracteristici tehnic	Asigurările de calcul și de verificare ale construcțiilor hidrotehnice existente, cu debitele aferente (proiectate)
Breaza Pojorta	Breaza 08.01.096 Brescioara 08.01.096.01 Seaca, lezulețul - necadastrate, cu specific torențial	SH Breaza Sloiuri, pod gheata > 50 % 777,785 mdMN	1.Intravilan loc.Breaza (inclusiv zona din amonte de loc și pr.Seaca) Intravilan: -25 gosp -0,6 km drumuri interioare -15 ha Amonte loc: -2 prize apa "Viromet" Victoria - 10,0 km Df 2. Pr.Breaza intre localitatile Breaza	1. L.sector=1,2 km – neamenajat L.sector=12,0 km – neamenajat 2. L.sector=5,0 km – neamenajat 3. L.sector=1,2 km - neamenajat	Q10%=42,2 mc/s Q5%=64,4 mc/s

			si Pojorta (inclusiv pr.lezulețul) -Dj.104.A-0,3 km si pod -65 ha 3. Intravilan loc.Pojorta - 0,8 km Dc.75 si pod -20 gosp		
Lisa	Lisa 08.01.097.01 Seaca - necadastrat		4. Intravilan loc.Lisa (inclusiv zona din amonte localitate și pr.Seaca) Intravilan: -40 gosp -pod Dj.104.A -45 ha -1,5 km strazi Amonte localitate: 12 km Df	4.Intravilan L.sector=2,0 km – neamenajat Extravilan L.sector= 14km - neamenajat	Q10%=46,3 mc/s Q5%=65,8 mc/s

Disfuncționalități

Existența unor zone inundabile în intravilanul existent al localității.

Sunt necesare praguri de fund pe pârâul Breaza: Brescioara și Pojorta pentru corectarea și stoparea eroziunii malurilor, precum și lucrări hidrotehnice de apărare împotriva inundațiilor propuse prin studiul de inundabilitate.

ALIMENTAREA CU APĂ

1. Alimentarea cu apă în vederea potabilizării

Situația existentă

Comuna Lisa face parte din ADI Asociația de Apa Sibiu, iar serviciile de apă și apă uzată din Făgăraș au fost preluate de SC APA -Canal SA Sibiu, conform procesului verbal de predare primire din data de 1 iunie 2009. Localitatea a devenit un sector operațional, fiind administrat de un birou local în subordinea directă a managerului Departamentului de producție APA CANAL SIBIU.

Conform Contractului de delegare de gestiune, S.C. APA CANAL S.A Sibiu are drept exclusiv de a furniza alimentarea cu apă și serviciile de canalizare în zona acoperită de ADI Asociația de Apa Sibiu, aceasta concesionând și activele publice din cadrul sistemelor de alimentare cu apă și canalizare.

Sursa de apă

a) Ape de suprafață

Conform Master Plan

„ ... Comuna Lisa face parte din zona Făgăraș și reprezintă una dintre sursele de apă de suprafață și subterana care alimentează municipiul Făgăraș:

Nr. crt	Denumire Zona	Localități componente
	Făgăraș	Mun. Fagaras, Beclean, Hurez, Luta, Ludisor, Pojorta, Boholt, Calbor, Iasi, Savastreni, Sasciori, Berivoi, Harseni, Copacel, Sebes-Malinis, Margineni, Mandra, Ileni, Rausor, Toderita, Sona, Voila, Cincsor, Voivodeni, Sambata de Jos, Dridif, Recea, Dejani, Gura Vaii, Lisa, Breaza,

Sursa: Tabelul 2-64 Definierea zonelor proiect Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județele Sibiu și Brașov

Nr. crt	Denumire Zona	Localități deservite cu apă	Surse de apă de suprafață
	Făgăraș	Municipiul Fagaras	Campuri de puturi la Pojorta, Iasi si Savastreni, sursa Sebes (executata 95%)
		Zona rurala	

Sursa: Tabelul 2-65 Surse principale de apă de suprafață în județul Brașov, proiect Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județele Sibiu și Brașov

Stații de tratare a apei

Nr. crt	Denumire Zona	Locație stație de tratare	Localități deservite cu apă
	Lisa	Breaza	Breaza, Lisa

Sursa: Tabelul 2-66 Stații de tratare a apei în Județul Brașov proiect Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județele Sibiu și Brașov

b) Ape subterane

Nr. crt	Denumire Zona	Zona deservită cu apă	Surse de apă subterană
	Făgăraș	Fagaras Hurez Iasi Pojorta Luta Beclean Pojorta	5 puturi Hurez, 30 puturi Iasi – Pojorta, 28 puturi Pojorta - Sambata

Sursa: Tabelul 2-67 Surse de apă subterane pe zona., proiect Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județele Sibiu și Brașov

.... cap. 2.10.1.25 Sistemul de alimentare cu apă în Comuna Lisa

a. Sursa de apă Apa este preluată din conducta de la Viromet, însă în prezent se află în execuție un proiect tehnic prin care se va realiza o captare a apei prin intermediul unor drenuri din izvoare. După terminarea execuției se va face debransarea de la conducta Viromet. Debitul preluat din conducta este de $Q = 20$ l/s.

b. Aducțiune apă brută –

c. Tratarea apei –

d. Rezervor de înmagazinare și stații de pompare –

e. Rețea de distribuție –

f. Gradul de conectare și contorizare - Contorizarea se face la intrarea în localitate, iar locuitorii plătesc la pausal.

Sistemul de alimentare cu apă al comunei Lisa nu a fost preluat de către Operatorul Regional SC APA CANAL SA Sibiu. ”.....

Actualmente pentru comuna Lisa, principalele surse de apă brută pentru potabilizare sunt reprezentate de:

- **apa de suprafață - pârâul Breaza**, cod cadastral RORW8.1.96_B1 - pentru satele Lisa și Breaza. Sursa de apă este reprezentată de două surse de suprafață: pârâiele Brescioara și Pojorta.

Instalațiile de captare sunt formate din două baraje de tip deversor dispuse pe cursurile de apă menționate anterior, construite din beton, cu înălțimea de 1,2-1,5 m, cu priză de captare orizontală, cu grătare și stavile. Apa se transportă gravitațional prin conducta de aducțiune din beton în deznisipatoare de tip orizontal, construite din beton armat, prevăzute cu stavile și canal de ocolire.

Apa brută este transportată gravitațional printr-o conductă de aducțiune apă brută DN800 mm la decantoarele din incinta SC Viromet SA.

Sursa de apă pentru satele Lisa și Breaza este reprezentată de această conductă de aducțiune apă brută DN800 mm care asigură alimentarea cu apă tehnologică și în scop potabil pentru SC Viromet SA.

Debitul preluat din conductă este $Q=20$ l/s.

Apa brută este transportată către stația de tratare Breaza unde este potabilizată și de unde este transportată către satele Breaza și Lisa.

În trecut, cartierul Domneasca din satul Lisa se alimenta dintr-o captare de izvor situată la cca 800 m sud de intravilanul localității. Apa de izvor era colectată printr-un sistem de drenuri într-un bazin din beton $V=15$ mc, de unde se distribuia gravitațional.

În anul 2017, după finalizarea proiectului de alimentare cu apă potabilă a satului Lisa și Breaza și punerea în funcțiune a sistemului de alimentare cu apă potabilă, s-a renunțat la această sursă de apă.

Actualmente toată populația din satele Lisa și Breaza este bransată la noul sistem de alimentare cu apă potabilă.

- **apa subterană** pentru localitatea Pojorta, captată prin intermediul frontului de captare existent alcătuit din 28 puțuri. Precizăm că acest front de captare împreună cu frontul de captare Hurez alcătuit din 5 foraje de medie adâncime și frontul de captare Iași, format din 30 de foraje de medie adâncime face parte din frontul de captare Iași-Pojorta care reprezintă una dintre sursele de apă ale sistemului de alimentare cu apă al municipiului Făgăraș și al localităților din zonă.

Conform adresei nr. 26227/05.10.2021 primită din partea operatorului SC APA CANAL SIBIU, sucursala Făgăraș, **sursa de apă de pe raza UAT Lisa** este subterană, amplasată la o adâncime de cca 50 m, fronturi de captare cu un total de 33 de puțuri, din care 20 aparținând gospodăriei Pojorta și 13 puțuri aparținând gospodăriei Iași

Din totalul de 30 puțuri aferente gospodăriei Iași 13 puțuri se află pe raza UAT Lisa, iar dintre acestea 3 sunt active și 10 în conservare.

Rețeaua aflată între puțurile aferente gospodăriei Iași, aflate pe teritoriul UAT Lisa, are lungimea de cca 240 m, Dn 100 mm.

Din totalul de 28 puțuri aferente gospodăriei Pojortai 20 puțuri se află pe raza UAT Lisa, iar dintre acestea 12 sunt active și 8 în conservare.

Suprafața fiecărui puț este 60 mp, conform CF-urilor.

Alimentarea cu apă se face din rezervoarele existente ce colectează apa de la puțuri printr-o stație de pompare.

Capacități:

- **Număr locuitori deserviți:**

Localitatea	Număr locuitori conf. Recensământ 2021
Comuna Lisa (localitățile Lisa, Breaza, Pojorta)	1800

- **Capacitatea sursei (pârâu) Brescioara:** $Q_{zimax} = 798$ l/s multianuale in 2012

APA CAPTATA VIROMET = max. 122 L/S

APA DE SERVITUTE: = MIN. 219 L/S

- **Capacitatea sursei (pârâu) Pojorta:** $Q_{zimax} = 988$ l/s, multianuale in 2012

APA CAPTATA VIROMET = max. 146 L/S

APA DE SERVITUTE = MIN. 273 L/S

- **Capacitatea frontului de captare Pojorta:** 159,16 l/s

- **Capacitatea frontului de captare Iași:** 110,72 l/s

- **Debitul preluat din conducta de aducțiune apă brută către Viromet $Q = 20$ l/s**

- **Debitele cerinței de apă:**

- **localitatea Lisa:** $Q_{zi\ mediu} = 1117,15$ mc/zi

- **localitatea Breaza:** $Q_{zi\ mediu} = 337,82$ mc/zi

Funcționarea este permanentă: 365 zile/an, 24 ore/zi, 7 zile/săptămâna.

Zone de protecție sanitară

Zona de protecție sanitară cu regim sever a prizelor de apă Brescioara (S=3650 mp), Pojorta (S=5175 mp) și Lisa (S=1640 mp), respectiv frontul de captare Pojorta și a stației de tratare Breaza (S=6193 mp) cuprinde terenul din jurul obiectivelor de mai sus, unde este interzisă orice amplasare de folosință sau activitate care ar putea conduce la contaminarea sau impurificarea surselor de apă.

Delimitarea zonei de protecție până la 100 m în amonte și 25 m în lateral, s-a făcut prin montarea plăcuțelor avertizoare cu mențiunea „Zonă de protecție sanitară” pe toate laturile împrejuririi și în lateral, pe arborii din zonă.

Accesul la zona de captare a pârâului Brescioara se face din drumul forestier, prin intermediul unui drum de acces.

Accesul la zona de captare a pârâului Pojorta se face din drumul forestier, prin intermediul unui drum de acces.

Accesul la zona de captare a pârâului Lisa se face din drumul forestier, prin intermediul unui drum de acces.

Zona de protecție sanitară cu regim de restricție cuprinde teritoriul din jurul zonei de protecție sanitară cu regim sever, astfel delimitat încât, prin aplicarea de măsuri de protecție, în funcție de condițiile locale, să se elimine pericolul de alterare a calității apei.

În conformitate cu prevederile H.G. nr. 930/2005 cu modificările și completările ulterioare, art. 17, alin (3), mărimea zonei de protecție sanitară cu regim sever pentru captările din surse de suprafață, a fost stabilită astfel:

- 100 m radial, pe apă, față de locul în care este situat punctul de captare;
- 25 m radial, pe malul unde este situată priza.

În conformitate cu art. 14 din H.G. nr. 930/2005 cu modificările și completările ulterioare, **în cazul forajelor care exploatează acvifere de adâncime sub presiune** și care sunt executate astfel încât să realizeze condițiile de izolare a stratului captat față de suprafața terenului și față de stratele acvifere superioare vulnerabile la poluare, **se instituie numai zona de protecție sanitară cu regim sever, care va fi circulară, cu centrul pe poziția forajului și raza de 10 m**; în acest caz zona de protecție sanitară cu regim de restricție coincide cu zona de protecție sanitară cu regim sever, iar perimetrul de protecție hidrogeologică, situat în zona de alimentare a acviferului, se instituie simultan pentru toate captările care exploatează aceeași structură acviferă regională. Zonele de alimentare ale structurilor acvifere regionale se declară zone protejate prin ordin al conducătorului autorității publice centrale din domeniul apelor, stabilindu-se totodată și măsurile de protecție necesare.

Instalații de captare:

Pârâul Brescioara: instalație de captare cu baraj deversor și priză tiroleză; după captare, apa trece printr-un bazin de verificare debit (prevăzut cu miră) și deznisipator. Contorizarea volumelor de apă captată se face prin intermediul unui debitmetru ultrasonic.

Pârâul Pojorta: : instalație de captare cu baraj deversor și priză tiroleză; după captare, apa trece printr-un bazin de verificare debit (prevăzut cu miră) și deznisipator. Contorizarea volumelor de apă captată se face prin intermediul unui debitmetru ultrasonic.

Apa brută este preluată din conducta de aducțiune apă brută DN800 mm (Colectorul Est) care asigură alimentarea cu apă tehnologică și în scop potabil pentru SC Viromet SA, printr-o conductă L=700 m, OL, Dn 100 mm. Contorizarea volumelor de apă brută preluată din Colectorul Est se face prin intermediul unui contor mecanic cu roți dintate montat într-un camin în curtea Stației de tratare Breaza.

Frontul de captare Pojorta este alcatuit din 28 foraje de medie adâncime, având $H = 50$ m, nivel hidrostatic $N_{hs} = 7$ m, nivel hidrodinamic $N_{hd} = 20$ m. Forajele sunt echipate astfel: 1 foraj cu pompa tip HEBE 65 x 5 cu următoarele caracteristici: $Q = 25$ mc /h, $H = 50$ mCA, $P = 10$ kW și 27 cu pompe tip Grundfoss SP 27.7 având următoarele caracteristici: $Q = 25$ m³ /h, $H = 56$ mCA, $P = 5,5$ kW;

Alimentarea satului Pojorta se face din rezervoarele $V = 2 \times 2 \times 1000$ mc, construcții semiîngropate, circulare ($D = 15$ m), din beton armat, separate prin camera vanelor, amplasate în partea de sud a satului care colectează apa de la puțuri printr-o stație de pompare.

Denumire sursa	Pojorta
Capacitate (l/s)	185,6
Nr. puturi existente	28
Nr. puturi exploatare	8
Tip puturi	Forat, medie adâncime
Adâncime (m)	50
Diametru (mm)	300

<i>Tip coloană</i>	Oțel
<i>Data punere în funcțiune</i>	1982-1992
<i>Tip echipamente</i>	Pompe submersibile: Q = 6.9 l/s, H = 25 m, P = 5.5 kW; cabina beton monobloc
<i>Zona de protecție sanitară</i>	Nu este delimitată
<i>Puncte de monitorizare debit</i>	Nu există
<i>Puncte de monitorizare presiune</i>	Nu există

Transportul apei brute

1. **Aducțiunea apei brute către stația de tratare Breaza** se face din colectorul Est (conducta OL și tuburi de beton tip PREMO, Dn 600-800 mm care alimentează cu apă brută SC Viromet SA.

Din această colector, apa brută este preluată printr-o conductă L= 700 m, OL, Dn100 mm și transportată gravitațional către stația de tratare Breaza, situată în partea de sud a localității Breaza.

2. **Aducțiunea apei brute extrasă prin intermediul frontului de captare din satul Pojorta** se face printr-o conductă din azbociment L=15040 Dn 500 într-o baterie de 4 rezervoare din beton.

Nr. crt	Tronson	L Km	Dn Mm	Material	An PIF	Nr. intervenții/an	Construcții anexe pe aducțiune
Fir 3	Pojorta	15040	500	Azbociment	1980	4	Rezervoare Pojorta

Instalații de tratare:

1. Stația de tratare Breaza

Tratarea apei brute se face în Stația de tratare Breaza, modernizată în anul 2016, care are o capacitate de tratare Q_{max.}=38 mc/h

Metodele folosite pentru tratarea apei sunt mecanice și chimice.

Apa brută la intrarea în stația de tratare este clorinată (soluție de hipoclorit) pentru eliminarea amoniului, oxidarea substanțelor organice, fierului și manganului, precum și pentru a asigura dezinfecția primară.

Sistemul de tratare folosește tehnologia de reținere mecanică a impurităților prin utilizarea unui decantor longitudinal cu două compartimente, pompare, filtrare prin filtre nisip cuarțos unde se rețin sedimentele și particulele în suspensie ale elementelor precipitate în faza anterioară și filtru cu pat din cărbune activ destinat reținerii substanțelor organice și îmbunătățirea caracteristicilor organoleptice ale apei. În continuare apa tratată este supusă unei etape de dezinfecție, prin injecție de clor (soluție de hipoclorit), care va asigura protecția antibacteriană până la consumatori. După dezinfecție, apa tratată este înmagazinată într-un rezervor de beton de V=100 mc, de unde este distribuită prin conducte de aducțiune și rețele de distribuție către localitățile Breaza și Lisa.

Pentru asigurarea funcționalității proceselor de tratare, pe amplasament există un atelier mecanic, precum și sisteme de control și automatizare a funcționării proceselor.

De asemenea, stația de tratare are un sistem propriu de alimentare cu apă și canalizare;

Monitorizarea calității apei tratate se face prin intermediul unui contract de prestări servicii încheiat cu DSP.

Stația de tratare prelucrează cca 38 mc/h apă care apoi se distribuie gravitațional prin rețelele stradale în satul Breaza și satului Lisa.

Stația de tratare se compune din următoarele obiecte:

- sistem de clorinare primară (tip RPG603/V100) cu clor lichid (soluție hipoclorit) apă brută
- decantor longitudinal cu două compartimente
- grup de pompare cu două pompe orizontale (1a+1r), Q=38 mc/h, P=4,5 / 3,5 bari

- stație de filtre multimedia: filtru automat cu pat de nisip (ASLM1100) și filtru automat cu pat de cărbune activ (ACLM1100).
- sistem de clorinare (tip RPG603/CDN65/V100) cu clor lichid (soluție hipoclorit) apă tratată – postclorinare
- rezervor de acumulare apă tratată, V=100 mc

Din rezervor, apa tratată se distribuie gravitațional către satele Breaza și Lisa printr-o conductă Dn 110 mm.

Conducta spre Lisa este amplasată de-a lungul unui drum de exploatare paralel cu râul Breaza, de-a lungul De 1235 până la cele două rezervoare de înmagazinare V=2x100 mc, și mai departe, de-a lungul De 782.

2. Frontul de captare Pojorta

Apa brută extrasă prin intermediul frontului de captare din satul Pojorta este tratată prin clorinare într-o stație de clorare tip ADVANCE 201 amplasată pe firul 3 aducțiune, în zona rezervoarelor, capacitate 500 g/h; clorinare: 0,5 mg/l. Stația a fost pusă în funcțiune în perioada 1982-1992.

Gospodăria de apă Pojorta este dotată cu următoarele construcții și rețele edilitare:

- rezervoare (capacitate 4x100 mc)

Rețea de transport de la rezervoare până în municipiul Făgăraș, 14 km, din AZ, Premo și OL cu diametre cuprinse între Dn=250 mm-600 mm, reabilitarea acestora urmând a se face prin POIM, din care **pe raza comunei Lisa există un tronson de rețea de transport de 2,1 km**. Rețeaua de transport pe raza UAT Lisa este dotată cu 4 cămine de vane

- rețea de transport între puțuri, cca 1218 m, Dn=110-280 mm

Rețea electrică pentru alimentarea echipamentelor cu care sunt dotate puțurile și construcțiile din cadrul gospodăriei de apă Pojorta, în lungime de 1218 m și transformator Simens 250 kVA

- stația de pompare pentru localitatea Pojorta și rețea PE Dn 110 de pompare pe un tronson de 820 m până la cuplarea cu rețeaua de distribuție apă existentă în loc Pojorta, rețea de distribuție apă care nu se află în administrarea operatorului APA CANAL SIBIU

- cladirea stației de clorinare cu clor gazos, amplasată andosat cladirii administrative

- împrejmuire 7781 mp, din care suprafața terenului S= 7560,4 mp, iar suprafața cladirilor S=220,6 mp.

Zona de protecție sanitară cu regim sever este reprezentată de

- suprafața împrejmuită a stației de tratare Breaza (conform prevederilor HG 930/2005 cu modificările și completările ulterioare), respectiv cca 6193 mp.

- suprafața împrejmuită a gospodăriei de apă Pojorta, respectiv 6518 mp

Pe toate laturile împrejmuirilor cu gard a zonei de protecție sanitară există plăcuțe avertizoare cu mențiunea „**Zonă de protecție sanitară**”.

Propuneri:

Frontul de captare Pojorta: Lucrarile de reabilitare se aplica la 12 dintre puturile existente (restul de 16 vor fi conservate) si vor cuprinde desnisiparea fiecarui put in parte; inlocuirea pompelor submersibile cu 12 pompe noi multietajate avand urmatoarele caracteristicile: Q=18 m³ /h, H=50 m, P=5,5 kW, reabilitarea structurala a cabinei de put, coloanele filtrante ale fiecarui put

SP Pojorta Statia de pompare din cadrul frontului de captare Pojorta a fost prevazuta cu (1A + 1R) pompe, avand fiecare Q = 1,6 l/s, H = 25 m, P = 1,1 kW. (Sursa: *Asistența tehnică pentru managementul proiectului “Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județele SIBIU și BRASOV” Capitolul 2/Pagina 245*)

Înmagazinarea apei

- **Înmagazinarea apei potabile în stația de tratare Breaza:**

După clorinare, apa potabilă este înmagazinată într-un rezervor semiîngropat închis, cu capacitatea V=300 mc, amplasat în incinta stației de tratare. Acesta necesita reabilitare/înlocuire

Distribuția apei potabile la consumatori se realizează astfel:

- prin intermediul Primăriei Lisa pentru satele Lisa și Breaza.
- prin intermediul Operatorului SC APA CANAL SA Sibiu pentru satul Pojorta

Disfuncționalități

- Echipamentele de captare învechite – 40 ani;
- Rețeaua de aducțiune apă brută și conductele de oțel ale rețelei de distribuție din Pojorta au durate normale de funcționare expirate, conductele fiind executate în perioada 1982÷1992. Reabilitarea este necesară pentru diminuarea pierderilor fizice ridicate din rețea, eliminarea costurilor ridicate de exploatare generate de lucrările de intervenții/reparații și asigurarea capacității de proiectate;
- Stația de tratare din satul Breaza a fost modernizată în anul 2016 dar necesită realilitarea/înlocuirea rezervorului de stocare apa tratata înmagazinare apă tratată;
- Este necesară extinderea rețelelor de alimentare cu apă în satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei pe zonele de extindere a intravilanului
- Este necesară asigurarea unei surse de apă alternativă la cea existentă, având în vedere situația juridică a SC Viromet SA, proprietarul actual al celor două baraje Brescioara și Pojorta.
- sistemul de alimentare cu apă gestional de Primăria Lisa nu este autorizat; este necesară autorizarea sistemului de alimentare cu apă și licențierea comunei Lisa ca Operator pentru captarea, tratarea și distribuția apei

✚ EVACUAREA APELOR UZATE

Pe teritoriul comunei nu este realizat sistemul de canalizare menajeră

Apele pluviale sunt colectate prin intermediul rigolelor stradale deschise sau prin intermediul gurilor de scurgere și evacuare direct în râurile din zonă.

Instalații de măsurare a debitelor și volumelor de apă

Nr. crt.	Post hidrometric de exploatare - amplasament -	Element primar	Element secundar	Obs.
Pentru captare				
	Debitmetru apă brută/ contor mecanic cu roți dințate, montat în cămin CA SC Viromet SA			
Pentru distribuție				
	Debitmetre axiale cu cadran la intrarea în localitățile Lisa și Breaza			
	Debitmetru axial cu cadran în localitatea Pojorta			
	Apometre la fiecare gospodărie			

Disfuncționalități

- lipsa rețelelor de canalizare în toate satele comunei: Lisa, Breaza și Pojorta;

✚ ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ

Comuna Lisa cu localitățile aferente sunt alimentate cu energie electrică din sistemul energetic național prin linii electrice aeriene de medie tensiune (20 KV).

Liniile de 20 KV sunt montate pe stâlpi de beton și sunt racordate la stațiile de transformare de 110/20 KV Făgăraș și Victoria.

Alimentarea cu energie electrică se face prin intermediul posturilor de transformare aeriene și anume:

a) Lisa este alimentată cu energie electrică prin intermediul a 4 (patru) posturi de transformare de 20/0,4 KV - 1 x 100, 160, 250 KVA aeriene montate pe stâlpi de beton pentru consumatorii din localitate și un post aerian de 100 KVA la fostul CAP.

Rețelele de joasă tensiune sunt în general aeriene, instalate pe stâlpi de beton. Lungimea totală a rețelelor de joasă tensiune este de 7,8 km, întreaga comună fiind electrificată.

b) Plaiul Lisei este alimentată cu energie electrică prin intermediul unui post de transformare aerian de 20/0,4 KV - 1 x 63 KVA racordat la LEA 20KV existentă în zonă.

Rețelele de joasă tensiune sunt în general aeriene, instalate pe stâlpi de beton

c) Localitatea Breaza este alimentată cu energie electrică prin intermediul două posturi de transformare aeriană de 20/0,4 KV - 1 x 100 KVA. Rețelele de joasă tensiune sunt în general aeriene,

instalate pe stâlpi de beton. Lungimea totala a rețelilor de joasă tensiune este de 4,5 km, întreaga comună fiind electrificată.

d) Satul de vacanță Breaza se alimentează cu energie electrică din distribuitorul aerian de 20KV ce alimentează barajul de la Breaza și Brescioara. Distribuția de joasă tensiune este realizată de la un post de transformare aerian de 20/0,4 KV - 1 x 63 KVA racordat la LEA 20KV existentă în zonă. Rețelele de joasă tensiune sunt în general aeriene, instalate pe stâlpi de beton.

e) Localitatea Pojorta se alimentează cu energie electrică din distribuitorul aerian de 20KV din zonă. Distribuția de joasă tensiune este realizată de la un post de transformare aerian de 20/0,4 KV - 1 x 100 KVA racordat la LEA 20KV existentă în zonă. Rețelele de joasă tensiune sunt în general aeriene, instalate pe stâlpi de beton. Lungimea totala a rețelilor de joasă tensiune este de 2 km, întregul sat fiind electrificat.

LEA 400 KV Sibiu Sud – Brașov se află la o distanță de aproximativ 53 m față de limita UAT Lisa.

Disfuncționalități

- cablurile de distribuție a energiei electrice sunt pozate aerian;
- lipsa iluminatului decorativ al clădirilor reprezentative.

✚ TELEFONIA

În ceea ce privește accesul la rețele de comunicare, în comuna Lisa exista un număr de 200 de abonați telefonici. Internetul este deasemenea o facilitare de care beneficiază cetățenii comunei.

Din magistrala Brașov-Sibiu se conectează cablul din fibră optică de-a lungul drumului DJ 104A din aceasta fiind deservite centralele telefonice digitale din satele Lisa, de unde pleacă spre Pojorta și Breaza.

Zona se află în aria de acoperire a rețelilor de telefonie mobilă. Acestea asigură deservirea în bune condiții a populației comunei.

Aproximativ 95% din gospodăriile comunei sunt racordate la rețeaua Ca Tv.

Disfuncționalități

- cablurile de telefonie sunt pozate aerian;
- lipsa punctelor de acces public la internet în satele componente ale comunei.

✚ ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE

Comuna Lisa este alimentată cu gaze naturale din conducta magistrală (de presiune înaltă) existentă în zonă la cca 800 m în aval de localitatea Pojorta.

Satele Lisa parțial și Pojorta au instalații de gaze naturale în gospodăriile populației, prin racordare din conducta magistrală prin stațiile de reglare - măsurare existente și rețele de distribuție.

Disfuncționalități

- satul Lisa- parțial, satul Breaza, precum și satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei nu au instalații de gaze naturale.

✚ ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ

Locuințele unifamiliale din satul Breaza, Lisa-parțial, precum și satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei au asigurată alimentarea cu căldură prin arderea directă a combustibilului în sobe, acesta fiind de regulă combustibil solid.

În satele Pojorta și parțial Lisa fiind asigurată alimentarea cu gaz metan, încălzirea se face în sobe cu funcționare pe gaze naturale.

Disfuncționalități

- lipsa rețelilor de gaz în satele Lisa-parțial, Breaza, precum și satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei

GOSPODARIA COMUNALĂ

Depozitarea deșeurilor

Gestiunea deșeurilor urbane o deține S.C. ECOSAL RELIVO SA, actionari comuna Lisa, Recea si Voila, Deșeurile reciclabile sunt valorificate iar deșeurile biodegradabile sunt depozitate la depozitul ecologic Sacele

În toate satele comunei deșeurile se colectează alternativ: cele menajere de două / trei ori pe lună în ziua de joi; cele reciclabile o data pe luna, în ziua de vineri.

Deșeurile din construcții și demolări sunt depozitate în locuri de exploatare vechi a balastului, în apropierea fiecărui sat.

Deșeurile de ecarisaj sunt eliminate în baza unui contract de prestări servicii.

Exista un punct de colectare DDE in Pojorta, fosta locatie a scolii generale.

Cimitire

Localitatea	
Lisa	la nr. 75, aferent bisericii “Adormirea Maicii Domnului
	la nr. 339, aferent bisericii “Sfântul Gheorghe” (fostă greco-catolică),
	nr. 268
Breaza	la nr. 53 aferent bisericii „Sfânta Treime”
Pojorta	La nr 79, aferent bisericii „Sfântul Nicolae”

Cimitirele sunt administrate de fiecare biserică.

Piețele agroalimentare

Actualmente în comună există o piață agroalimentară în satul Lisa

În comună nu există niciun centru comercial de tip supermarket.

Problemele de gospodărie comunală sunt administrate după cum urmează:

➤ **S.C APA CANAL SIBIU SA**

- alimentarea cu apă la populație și agenții economici din **zona de deservire a satului Pojorta;**

Activitatea desfășurată face parte din sfera serviciilor de utilități publice de alimentare cu apă, și este reprezentată de:

- Captarea apei brute;
- Transportul apei brute;
- Tratarea apei brute;
- Înmagazinarea apei;
- Distribuția apei potabile;

➤ **Primăria Lisa**

- alimentarea cu apă la populație și agenții economici din **zona de deservire a satelor Lisa și Breaza;**

Activitatea desfășurată face parte din sfera serviciilor de utilități publice de alimentare cu apă este reprezentată de:

- Transportul apei brute;
- Tratarea apei brute;
- Înmagazinarea apei;
- Distribuția apei potabile;

➤ **S.C. ECOSAL RELIVO SA**

- evacuarea deșeurilor urbane.

Transport public

Pe teritoriul comunei nu este asigurat transportul public între localitățile aparținătoare.

Legatura cu municipiile Făgăraș, Brașov, Sibiu și alte localități este asigurată prin intermediul a 4 stații de autobuz pentru cursele care fac legatura cu Făgăraș, Brașov, Sibiu, după cum urmează: doua în Lisa la DJ104A, una la Primarie și una la intersecția str. Pioresți cu DJ104A, una în Pojorta la DJ 103F la intersecția cu DC75, una în Breaza la școala generală, la intersecția DJ103F cu ulita școlii. În comună nu există mijloace de transport în comun cu orar regulat.

Iluminatul public este administrat de Primaria Lisa, iar mentenanța este asigurată prin contract de prestări servicii care are ca obiect "Mentenanță iluminat public, Comuna Lisa" cu un agent economic de profil.

Disfuncționalități

- Piața agroalimentară necesită modernizare și dotare specifică
- La nivelul comunei nu există un centru comercial de tip supermarket;
- Cimitirele nu respectă distanțele de siguranță prevăzute de legislația în vigoare;
- Stațiile de așteptare a mijloacelor de transport sunt neamenajate și neacoperite, lipsește mobilierul urban, stațiile de autobuz nu sunt dotate cu panouri de informare turistică / inscripții specifice pentru persoane cu dizabilități;
- Lipsesc facilitățile pentru persoanele cu dizabilități.

DISFUNCȚIONALITĂȚI TERITORIUL ADMINISTRATIV

Dezechilibre în activitatea și dezvoltarea economică

- Instabilitatea legislativă;
- Valorificarea redusă a resurselor locale;
- Politicile economice promovate la nivel central.
- Lipsa politicilor de promovare a localității

Probleme sociale rezultate din perturbările în ocuparea forței de muncă existente

Mult timp comunitățile din zonele apropiate de orașele Făgăraș și Brașov au funcționat ca rezervă de personal pentru industria din aceste orașe. Aceasta situație a conferit o oarecare stabilitate socială și resurse financiare pentru locuitorii comunei. După 1990 restrângerea activităților industriale a reprezentat un regres important, ce a produs grave perturbații ale economiei locale, determinând manifestarea unor probleme sociale specifice, printre care:

- numărul ridicat de persoane apte, care nu-și găsesc un loc de muncă adecvat;
- numărul ridicat al persoanelor dependente de ajutoarele sociale;
- creșterea tendinței de emigrare a populației tinere, aptă de muncă spre alte zone cu potențial de dezvoltare sau în țări ale UE.

Disfuncționalități socio-demografice

Comuna Lisa se confruntă cu unele fenomene sociale, și deficiențe precum :

- accentuarea procesului de îmbătrânire a populației;
- comuna nu beneficiază de existența unui centru de consiliere privind: abandonul familial, delinquența juvenilă, consumul de droguri, medierea muncii etc.;
- migrația forței de muncă active în orașele din vecinătate și în străinătate.

Disfuncționalități în cadrul activităților economice

- Infrastructura rutieră parțial deficitară, drumurile comunale și cele neclasificate aflate în proces de reabilitare;
- Mecanizarea insuficientă din agricultură și zootehnie;

- Valorificarea redusă a unor produse agricole obținute în gospodărie (lapte și produse lactate, lână, ouă, cartofi, fructe de pădure etc.).
- Lipsa posibilităților de conversie profesională a populației active din zonă.
- Scăderea continuă a numărului de animale la nivelul comunei datorită politicii promovate la nivel central și a posibilităților limitate de valorificare a produselor acestora.

Condiții nefavorabile ale cadrului natural necesar a fi remediate prin lucrări hidrotehnice, hidroameliorative și antierozionale

- Limitarea proceselor de degradare a malurilor pâraielor Lisa și Breaza, în perioadele cu o pluviaritate excesivă, prin îndiguiri, fixarea malurilor cu vegetație forestieră specifică, și curățarea albiilor.
 - Limitarea efectelor inundațiilor pe pâraiele Lisa și Breaza, conform studiului de inundabilitate
- În aceste condiții se impun o serie de măsuri:
- lucrări de curățare a albiilor minore ale pâraielor Lisa și Breaza;
 - realizarea lucrărilor hidrotehnice conform studiului de inundabilitate
 - acțiuni de împădurire în zone afectate de procesele de ravenare și solifluxiuni;
 - în toate localitățile este necesară realizarea plantațiilor de aliniament și a celor în jurul zonelor cu caracter agrozootehnic și care sunt în intravilanul localităților.

Necesitatea protejării unor zone cu potențial natural valoros, situri sau rezervații de arhitectură și arheologie

Satul Lisa este cea mai dezvoltată și populată așezare din cadrul comunei. Structura sa urbană este cea mai extinsă și complexă, consecință a calității sale de reședință de comună. Fondul construit constă într-un colaj de tipologii de locuire care respectă totuși aceleași reguli de front ca în satele aparținătoare: continuitate, omogenitate și caracter compact, (rezultat al parcelarului și al modului de construire local specific zonei), precum și ornamentație și cromatică tradițională bogată. Caracterul urban tradițional se impune menținut și amplificat, ca reper identitar important din punct de vedere cultural și turistic.

Morfologia așezării este determinată de pârâul Lisa.

Specificul local este dat de: modul de ocupare a terenului cu locuințe alinate la stradă, amplasarea pe parcele lungi, nivelul parter unitar al locuințelor, spațiul public tipic dintre drum și case, acoperișul majoritar în două ape. Acestea sunt elemente care dau specificitate și atractivitate turistică, reprezentând un patrimoniu material cu puternică valoare identitară.

Satele comunei prezintă ca trăsătură principală fronturile stradale continue, omogene și opace, (rezultat al parcelarului și al modului de construire local), ornamentație și cromatică tradițională.

Fronturile stradale ale satului sunt riguros continue, omogene și opace. Menținerea acestui caracter se realizează prin reglementările cuprinse în Regulamentul Local. Ornamentația are un rol important fiind prezentă mai special pe elementele de tâmplărie, uși și ferestre, dar și pe suprafețe tencuite, acestea având aplicații mulțite, profile trase ancadramente, texturi. Se observă împrumutarea motivelor tradiționale românești folosite în artele aplicative. Materialele folosite pentru finisaje sunt cele tradiționale, cu excepția caselor a căror tencuială a fost refăcută cu tencuială de ciment.

În ceea ce privește patrimoniul antropic, se remarcă gradul foarte redus de valorificare turistică a resurselor existente.

Concluzii

Satele comunei Lisa dețin un patrimoniu arhitectural firesc integrat într-un mediu natural unic, specific satelor tradiționale din Transilvania. Valorificarea monumentelor istorice reprezentate de Cetatea Negru Vodă și Muzeul de etnografie din Breaza.

Parcelarul, la toate cele trei localități, este în mare parte cel istoric, chiar și în zonele în care arhitectura este mai nouă, dar, spre deosebire de satele de inspirație germană, loturile sunt diversificate din punct de vedere geometric, ca suprafață, orientare față de stradă.

Disfuncționalități generate de insuficiența sau absența unor instituții publice

- Lipsa condițiilor de funcționare a unei piețe agroalimentare locale;
- Lipsa unor servicii financiar-bancare (este necesar un bancomat în satul Lisa);

- Crearea unor centre de consultanță și formare profesională în domeniul agricol și al serviciilor turistice la nivel de comună sau la nivel intercomunal;
- lipsa unei sucursale a Direcției Agricole în zonă. Există doar la Brașov

Aspecte critice privind organizarea circulației și a transportului în comun

Infrastructura de transport:

Comuna Lisa este străbătută de două drumuri județene (DJ104A și DJ 103F) și trei drumuri comunale (DC75, DC75A și DC 75B).

Comuna nu are acces la calea ferată

Între localitățile componente ale comunei nu există mijloace de transport în comun.

În comună există 4 stații de autobuz pentru cursele de transport care fac legătura între Făgăraș - Brașov, Sibiu.

Concluzii:

- numărul mic al mijloacelor de transport, capabile să asigure legăturile dintre centru de comună și localitățile urbane din zona de interes economic; lipsa stațiilor de autobuz amenajate.
- lipsa legăturilor auto dintre centrul de comună, satele componente și teritoriile administrative;
- locuitorii satului Pojorta resimt negativ lipsa unui pod care să lege cele două maluri ale râului Breaza.

În urma analizei acestor probleme a rezultat următorul tabel care prezintă disfuncționalitățile pe domenii, precum și priorități de rezolvare a disfuncțiilor identificate

Nr. crt	DOMENII	Disfuncționalități identificate, existente în prezent	Priorități
	Intravilan existent	Suprafața intravilanului existent înregistrată la OCPI de 296,49 Ha corespunde cu suprafața intravilanului existent aprobat prin PUG realizat în 1999 de 294,70 ha, la care s-a adăugat PUZ-ul avizat în anul 2014- fermă de vaci în suprafață de 1,80 ha. - TRUP 4 Rezervorul de apă - TRUP 10 Baraj Valea Pojorta - TRUP 11 Baraj Valea Brescioara -TRUP 14 Mânăstirea Negru- Vodă -TRUP 17 Rezervor de apă	Introducerea trupurilor cu suprafețele aferente în intravilanul propus, iar după finalizarea și aprobarea PUG actualizat înregistrarea noilor limite la OCPI.
		Conform Memoriului tehnic aferent documentației topografice de începere pentru identificarea limitelor intravilanului existent al comunei Lisa, în urma verificării coordonatelor imobile înscrise în sistemul integrat de cadastru și carte funciară s-a constatat că o serie de parcele din partea de nord a comunei sunt întretăiate de limita administrativă dintre UAT Lisa și UAT Sâmbăta de Sus.	Clarificarea problemelor legate de extinderea unui număr cadastral pe doua UAT-uri.
	Agricultura	- Împădurirea naturală a pășunilor și livezilor, urmare a cărui fenomen este necesară realizarea amenajamentelor silvice și schimbarea categoriei de folosință	- Realizarea amenajamentelor silvice și inițierea demersurilor pentru schimbarea categoriei de folosită pentru pășunile împădurite

Nr. crt	DOMENII	Disfuncționalități identificate, existente în prezent	Priorități
		<p>-Lipsa plantațiilor de aliniament în jurul zonelor cu caracter agrozootehnic</p> <p>-Creșterea presiunilor investiționale asupra terenurilor aflate în extravilan, cu efecte negative asupra dezvoltării urbanistice durabile;</p> <p>Organizarea deficitară, fărâmițarea exagerată a proprietăților agricole;</p> <p>Culturi care dau producții variabile atât în spațiu cât și în timp datorită posibilităților materiale reduse ale proprietarilor de terenuri agricole, condițiilor meteorologice nefavorabile în fazele de vegetație, ineficiența sau lipsa asolamentelor, lipsa de experiență a cultivatorilor în gestionarea resurselor de sol, lipsa unor lucrări ameliorative;</p> <p>Dezechilibrarea structurii pe categorii de folosință a terenurilor;</p> <p>Dezechilibrarea structurii pe categorii de culturi;</p> <p>Dotarea actuală este insuficientă comparativ cu suprafața agricolă;</p> <p>Număr redus al unităților locale de prelucrare a producției agricole,</p> <p>Slaba implicare în preluarea producției agricole de la producători;</p> <p>Reducerea accentuată a efectivelor de animale și scăderea calității materialului genetic.</p> <p>Mecanizare insuficientă în agricultură și zootehnie;</p> <p>Lipsa unităților locale de prelucrare a produselor nelemnoase ale pădurii;</p>	<p>- Inițierea demersurilor pentru realizarea plantațiilor de aliniament în jurul zonelor cu caracter agrozootehnic</p> <p>- Oferirea de facilități pentru investitorii din domeniul agricol și agro-zootehnic</p> <p>- Organizarea în structuri asociative;</p> <p>- Dotarea cu mijloace mecanizate performante;</p> <p>- Propuneri de zonificare funcțională specifice unităților agricole și agro-zootehnice;</p>
	<p>Industrie</p>	<p>Terenurile disponibile pentru investiții / dezvoltări noi sunt amplasate cu precădere în extravilan, unde echiparea tehnico-edilitara necesita costuri ridicate.</p> <p>Posibilități reduse de prelucrare a producției agricole;</p> <p>Valorificarea redusă a unor produse agricole obținute în gospodărie (lapte și produse lactate, lână, ouă, cartofi, produsele nelemnoase din fondul forestier etc.).</p> <p>Scăderea continuă a numărului de animale la nivelul comunei datorită politicii de la nivel central și a</p>	<p>- Introducerea în intravilan a suprafețelor de teren cu propunere de zone funcționale pentru industrie și depozitare, zone mixte M1 și M2, respectiv trupuri pentru activități agrozootehnice;</p> <p>- Oferirea de facilități pentru investitorii din domeniul industrial;</p> <p>- asigurarea infrastructurii tehnico- edilitare în toate localitățile componente;</p> <p>- Continuarea procesului de valorificare al fondului existent către investitori interesați locali sau din altă parte, care să asigure refacerea și reutilizarea acestora.</p>

Nr. crt	DOMENII	Disfuncționalități identificate, existente în prezent	Priorități
		<p>posibilităților limitate de valorificare a produselor locale.</p> <p>Inexistența unei infrastructuri dedicate dezvoltării sectorului IMM, acestea ocupând în principal locații improprii, rezultate în general din conversia locuințelor sau amplasarea în construcții improprii, cu volumetrii și fațade care alterează cadrul rural;</p> <p>Lipsa alocării unor zone funcționale pentru servicii și activități care pot aduce un aport economic în toate satele comunei</p>	
	<p>Turism</p>	<p>Terenurile disponibile pentru investiții / dezvoltări noi sunt amplasate cu precădere în extravilan, unde echiparea tehnico-edilitara necesita costuri ridicate.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lipsa unei strategii coerente privind exploatarea și valorificarea potențialului turistic al comunei; - Probleme în clarificarea situației juridice a taberei școlare de la Breaza cu rezultate negative în accentuarea stării de degradare a acestora. - Slaba valorificare a potențialului turistic al zonei; - Lipsa investițiilor și a promovării cetății Negru Vodă, precum și a muzeului de etnografie din Breaza; promovarea insuficientă a muzeului La vâltori - Capacitate redusă de cazare; - infrastructura turistică insuficient dezvoltată; Infrastructura de acces și/sau de mediu necorespunzătoare sau lipsa în zonele turistice (Plaiul Lisei, Luncile Brezei, cabana Urlea); - Infrastructura de sport și agrement slab dezvoltată; terenurile de sport necesită reabilitare și dotări adecvate. - lipsesc zonele de agrement modern; - Lipsa unui punct de informare turistică; - Promovare insuficientă a evenimentelor culturale; - Lipsa turismului rural; - Infrastructura de sport și agrement slab 	<ul style="list-style-type: none"> - Amenajarea unei zone de campare cu dotări ecologice. - Ocuparea parcelelor libere cu construcții care se vor integra în ansamblul stradal din care fac parte. - amenajarea pistelor de biciclete; - amenajarea de alei pietonale cu bănci; - amenajarea unor trasee ecvestre; - amenajarea traseelor pentru cicloturism; - reabilitarea traseelor turistice din zonă; turistică montană prin refacerea marcajelor, amenajarea de adăposturi pentru condiții de vreme nefavorabilă, panouri indicatoare și de informare turistică, - instituirea turismului organizat, amenajarea de trasee turistice noi și întreținerea celor existente - Amenajarea și dotarea comunei în raport cu potențialul turistic - Amenajarea unor zone de parcare distribuite uniform pe suprafața comunei, care să asigure nevoile localnicilor și vizitatorilor/turiștilor; - Amenajarea zonelor de agrement de tip urban, terenuri de sport, tabără școlară/studentească cu profil de creație artistică/echitație;; <p>Promovarea obiectivelor turistice ale zonei: cetatea Negru Vodă, muzeul etnografic, muzeul La Vâltori, precum și a evenimentelor culturale.</p> <p>Oferirea de facilități pentru investitorii din domeniul turismului</p> <p>Clarificarea situației juridice a taberei școlare de la Breaza</p> <p>Extinderea infrastructurii tehnico-edilitare în zonele cu potențial turistic.</p>

Nr. crt	DOMENII	Disfuncționalități identificate, existente în prezent	Priorități
		<p>dezvoltată;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lipsa spațiilor de agrement și loisir; - Lipsa parcurilor și a spațiilor vezi publice; - Venituri mici ale populației; - Amenajări insuficiente pentru valorificarea potențialului turistic al zonei (Plaiul Lisei, Luncile Brezei, cabana Urlea). - Suprafața destinată zonei turistice în satele Lisa și Breaza este foarte mică în raport cu potențialul de dezvoltare pe care îl ofera cadrul natural. - lipsa surselor de finanțare și posibilitățile limitate ale investitorilor locali; 	
	Servicii	<p>Domeniul serviciilor pentru persoane este prezent în localitatea centru de comună și mai slab reprezentat în celelalte localități;</p> <p>Din sectorul terțiar al comunei lipsesc o serie de servicii de mare importanță, printre care: unități de reparații și întreținere, servicii de gospodărie comunală (alimentare cu apă – Plaiul Lisei, Luncile Brezei, gaze naturale- Plaiul Lisei, Luncile Brezei, canalizare – Lisa, Breaza, Pojorta, Plaiul Lisei, Luncile Brezei, , centru comercial tip supermarket);</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Propuneri de extindere a intravilanului pentru zone de servicii și mixte între locuire, industrie și servicii; - asigurarea serviciului de furnizare a alimentării cu apă potabilă în sistem centralizat, canalizare, furnizare gaze naturale și serviciul de telecomunicații/ internet, în toate satele comunei; - Colectarea selectivă a deșeurilor municipale; creșterea gradului de valorificare a deșeurilor - Realizarea unei platforme pentru depozitarea deșeurilor vegetale și din zootehnie - Modernizarea pieței agro-alimentare și crearea de facilități pentru realizarea unui supermarket; - transport între satele comunei;
	Populația și resursele de muncă	<ul style="list-style-type: none"> -Degradarea echilibrului demografic, grad de dependență economică mare al persoanelor vârstnice față de generația tânără. - Îmbătrânirea demografică și plecarea tinerilor din zonă; - Migrarea absolvenților de școală gimnazială; - Creșterea numărului solicitărilor de plecare cu domiciliul din localitate; - Creșterea numărului populației cu vârsta peste 85 ani ridica probleme de investiții pentru ocrotirea sănătății, pentru ocrotirea socială, pentru asigurarea bătrâneții etc; - Deficit de personal pe piața muncii datorită scăderii numărului persoanelor active; - Migrarea populației active către zona urbană și în străinătate; 	<ul style="list-style-type: none"> - propuneri de extindere a intravilanului pentru funcțiunea de locuire și funcțiuni complementare; - asigurarea dotărilor tehnico-edilitare în procent de 100% în toată comuna; - spații și dotări necesare pentru petrecerea timpului liber.

Nr. crt	DOMENII	Disfuncționalități identificate, existente în prezent	Priorități
	Locuirea	<p>Străzi parțial modernizate, echipate necorespunzător.</p> <p>Lipsa dotărilor de strictă necesitate – canalizare – în toate localitățile comunei;</p> <p>Echipe de captare / conducte de transport învechite – 48 ani, reabilitarea rezervorului de înmagazinare apă potabilă din ST Breaza</p> <p>Încălzirea populației se face cu sobe cu combustibil solid în localitățile Plaiul Lisei, Luncile Brezei.</p> <p>Cimitirele nu respectă distanțele de protecție față de zona locuită</p> <p>Lipsa capelor /clădiri administrative aferente cimitirelor</p> <p>Drumul județean DJ103F traversează intravilanul satelor Pojorta și Breaza prin centrul localităților.</p> <p>DJ 104A traversează intravilanul satului Lisa prin centrul localității.</p>	<p>Reabilitarea/modernizarea străzilor în toate localitățile comunei;</p> <p>Înființarea infrastructurii de canalizare în toate satele comunei.</p> <p>Modernizarea infrastructurii de alimentare cu apă potabilă</p> <p>Introducerea de centrale termice în instituțiile publice;</p> <p>Rezervarea de terenuri pentru dezvoltarea zonelor industriale în afara zonelor de locuințe.</p> <p>Inițierea demersurilor pentru introducerea rețelelor de gaze naturale în satele de vacanță Plaiul Lisei, Luncile Brezei.</p> <p>Instalarea unei rețele de puncte de internet în zonele de interes public în comuna și satele aparținătoare</p> <p>Inițierea demersurilor pentru realizarea centurilor ocolitoare pentru drumurile județene.</p> <p>Inițierea demersurilor pentru construirea capelor/clădiri administrative pentru fiecare cimitir</p>
	Dotări social - culturale	<p>Lipsa spațiilor pentru activități cultural-sportive; lipsesc amenajările aferente spațiilor publice și terenurilor de sport; terenurile de sport necesită reamenajări și dotări specifice</p> <p>- Lipsesc zonele de agrement de tip urban: cinematograful, zonă spectacole, terenuri de sport amenajate, spații amenajate pentru pescuit sportiv, alei/spații amenajate de promenadă, spații de joacă pentru copii</p> <p>Căminele culturale necesită modernizări și dotare specifică</p> <p>Insuficienta reprezentare a unor dotări de cultură și recreere;</p> <p>Deplasarea pe distanțe mari pentru asigurarea unor servicii de natură administrativă.</p>	<p>- Reamenajarea și dotarea celor trei terenuri de sport</p> <p>Modernizarea și dotarea căminelor culturale</p> <p>Amenajarea zonelor de agrement de tip urban: cinematograful, zonă spectacole, terenuri de sport amenajate, spații amenajate pentru pescuit sportiv, alei/spații amenajate de promenadă, spații de joacă pentru copii</p>
	Circulații	<p>- Lipsă semnalizare DJ104A – către Sâmbăta de Sus, respectiv orașul Victoria;</p> <p>Drumul județean DJ103F traversează intravilanul satelor Pojorta și Breaza prin centrul localităților.</p> <p>DJ 104A traversează intravilanul satului Lisa prin centrul localității.</p>	<p>-Reabilitarea și modernizarea drumurilor de interes local, amenajarea de rigole și podețe simple unde este necesar, pentru eliminarea apelor pluviale de pe suprafața acestora;</p> <p>- Pavarea și echiparea unor străzi noi;</p> <p>- Realizarea lucrărilor de modernizare la podurile peste pâraiele Lisa și Breaza pe DC75A și DC75B</p> <p>- Realizarea unui pod peste râul Breaza în satul Pojorta;</p>

Nr. crt	DOMENII	Disfuncționalități identificate, existente în prezent	Priorități
		<p>Drumurile adiacente DC 75A (fost DJ 102D) Lisa- Plaiul Lisei a sunt din pământ, pietruite superficial, cu gropi și fâgașe, greu practicabile în perioadele cu vreme nefavorabilă. DC 75 este pământ, pietruit superficial greu practicabil în perioadele cu vreme nefavorabilă.</p> <p>DC 75B (fost DJ 102C) Breaza – Mânăstirea Breaza este parțial cu îmbrăcăminte din beton, parțial cu îmbrăcăminte asfaltică, parțial împietruit, cu gropi și fâgașe, greu practicabil în perioadele cu vreme nefavorabilă ;</p> <p>Există drumuri cu îmbrăcăminte degradată și caracteristici geometrice necorespunzătoare traficului din comună;</p> <p>Este necesară construcția unui pod nou în satul Pojorta; sunt in faza de recepție la terminarea lucrărilor podul peste râul Breaza în localitatea Breaza și podul peste râul Lisa, la Ciocea; este necesară modernizarea celor două poduri peste râul Lisa pe DC 75 A si a podului peste râul Breaza pe DC75B</p> <p>Pentru satele de vacanță: drumurile de acces la parcele nu au trotuare; nu sunt parcări amenajate; pentru fundături nu există locuri de întoarcere.</p> <p>Lipsă căi de acces pietonal/trotuare;</p> <p>Lipsă piste de biciclete;</p> <p>Lipsă rigole/șanțuri de scurgere a apelor pluviale;</p> <p>Lipsa accese gospodării/acces deficitar;</p> <p>-Intersecții neamenajate corespunzător;</p> <p>- Lipsa facilităților pentru persoanele cu handicap;</p> <p>Drumuri agricole nemodernizate;</p> <p>Nu este asigurat transportul public între localitățile comunei</p> <p>Lipsesc perdelele de protecție de-a lungul tuturor drumurilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Amenajarea intersecțiilor drumurilor de interes local cu drumurile județene; - Acoperirea tuturor stațiilor de autobuz și dotarea cu mobilier specific; - Amenajarea trotuarelor în interiorul localităților și în satele de vacanță. - Amenajarea facilităților pentru persoanele cu handicap -Amenajarea unor zone de parcare distribuite uniform pe suprafața localităților, inclusiv satele de vacanță care să asigure nevoile localnicilor și vizitatorilor/turiștilor; - Realizarea unor spații de parcare în punctele de interes turistic dotate cu mobilier și coșuri menajere. Prevederea locurilor de întoarcere pentru fundături Modernizarea drumurilor agricole; <p>Realizarea perdelelor de protecție de-a lungul tuturor drumurilor</p>
	Echipare tehnico-edilitară	Lipsa infrastructurii de alimentare cu apă în sistem centralizat și canalizare în satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea rețelei de alimentare cu apă în sistem centralizat în satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei ; - Asigurarea unei surse de apă alternativă la cea existentă

Nr. crt	DOMENII	Disfuncționalități identificate, existente în prezent	Priorități
		<p>Lipsa infrastructurii de canalizare în sistem centralizat toate satele comunei; lipsa colectării apelor uzate în aproape 50% din locuințele comunei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Echipamentele de captare învechite – 40 ani; - Aducțiunea apă brută (conductă Viromet – ST Breaza are durata normală de funcționare expirată, conductele fiind executate în perioada 1967÷1970. Reabilitarea este necesară pentru diminuarea pierderilor fizice ridicate din rețea, eliminarea costurilor ridicate de exploatare generate de lucrările de intervenții/reparații și asigurarea capacității proiectate. - Rețeaua de aducțiune apă brută și conductele de oțel ale rețelei de distribuție din Pojorta au durate normale de funcționare expirate, conductele fiind executate în perioada 1982÷1992. Reabilitarea este necesară pentru diminuarea pierderilor fizice ridicate din rețea, eliminarea costurilor ridicate de exploatare generate de lucrările de intervenții/reparații și asigurarea capacității de proiectate; - Stația de tratare din satul Breaza a fost modernizată în anul 2016 dar necesită reabilitarea rezervorului de înmagazinare apă tratată; - Este necesară asigurarea unei surse de apă alternativă la cea existentă, având în vedere situația juridică a SC Viromet SA, proprietarul actual al celor două baraje Brescioara și Pojorta. - sistemul de alimentare cu apă gestional de Primăria Lisa nu este autorizat; este necesară autorizarea sistemului de alimentare cu apă și licențierea comunei Lisa ca Operator pentru captarea, tratarea și distribuția apei <p>Lipsa rețelelor de alimentare cu gaze naturale în satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei.</p> <p>Rețelele de distribuție energie electrică sunt pozate aerian.</p> <p>Lipsa iluminatului decorativ a clădirilor reprezentative</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lipsa unor puncte de acces public la internet în căminele culturale din fiecare sat - Rețelele de telefonie sunt pozate aerian 	<ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea rețelelor de aducțiune și distribuție cu durata de viață depășită; - reabilitarea rezervorului de înmagazinare din ST Breaza; - inițierea demersurilor pentru autorizarea sistemului de alimentare cu apă în satele Lisa și Breaza și licențierea operatorului Primăria Lisa - realizarea infrastructurii de canalizare în sistem centralizat în toate satele comunei - Inițierea demersurilor pentru pozarea liniilor LEA și telefonie în subteran conform prevederilor RLU - S-a propus racordarea satelor de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei la magistrala de gaz. -extinderea rețelei de cabluri de fibră optică pentru asigurarea unei calități superioare a serviciilor de comunicații pe zonele de extindere a intravilanului - Asigurarea iluminatului decorativ a clădirilor reprezentative - Înființarea unor puncte de acces public la internet în căminele culturale din fiecare sat

Nr. crt	DOMENII	Disfuncționalități identificate, existente în prezent	Priorități
	Probleme de mediu	<p>-Necesitatea de protejare a monumentelor istorice "Cetatea Negru Vodă" și muzeul de etnografie Breaza care datorită lipsei intervențiilor specifice se deteriorează.</p> <p>- Lipsa plantațiilor de aliniament/perdele de protecție și a celor în jurul zonelor cu caracter agrozootehnic din intravilanul localităților</p> <p>- Existența spațiilor verzi cu vegetație spontană lipsită de valoare, crescută necontrolat în unele zone din intravilan</p> <p>- Lipsesc Registrul spațiilor verzi și Cadastrul spațiilor verzi;</p> <p>Împădurirea pășunilor fără schimbarea categoriei de folosință</p> <p>- Creșterea presiunilor investiționale asupra terenurilor aflate în extravilan, cu efecte negative asupra dezvoltării urbanistice durabile;</p> <p>- Există zone poluate cu deșeuri menajere</p> <p>Canalele ANIF nu sunt întreținute</p> <p>Există zone inundabile în intravilanul existent al localității</p> <p>Lipsesc pragurile de fund pe râurile Lisa și Breaza pentru stoparea eroziunii malurilor.</p> <p>Tranzitarea intravilanului satelor de drumurile județene DJ104A și DJ 103F.</p>	<p>Trasarea limitelor de protecție față de monument și întreținerea spațiilor verzi din vecinătate.</p> <p>-Curațarea zonelor de tufărișuri și speciile nevaloroase, crescute haotic și înlocuirea acestora cu pajiști naturale și/sau specii ornamentale valoroase din flora locală;</p> <p>- Realizarea unui cadastru verde și plantarea unor specii autohtone mai indicate acestui mediu;</p> <p>- Obligarea agenților economici care dețin spații aflate în aceeași situație să le igienizeze și să le amenajeze;</p> <p>- Plantarea cu specii valoroase de plante autohtone; Amenajarea unor spații de picnic și spații de campare dotate cu mobilierul aferent (loc de grătar, sursa de spa, foșoare cu mese și băncuțe pentru servirea mesei, WC-uri ecologic, coșuri pentru gunoiul menajer etc.);</p> <p>- Sprijinirea administrației ANANP la igienizarea traseelor turistice, de pe teritoriul administrativ în scopul evitării poluării surselor de apă de adâncime;</p> <p>- Educarea cetățenilor în scopul aprecierii valorilor turistice locale și a importanței includerii acestora în circuite turistice;</p> <p>- Însămânțarea cu specii cu talie mică și medie, care să compacteze covorul vegetal ierbos și să reducă eroziunea în suprafață și eroziunea liniară;</p> <p>- Realizarea lucrărilor hidrotehnice în conformitate cu prevederile studiului de inundabilitate.</p> <p>Realizarea lucrărilor de împădurire/plantații / înierbare, ziduri de sprijin, drenarea apelor conform recomandărilor din studiul geotehnic.</p>

Evoluție posibilă, priorități de intervenție

Prioritățile de intervenție trebuie să vizeze:

- Reabilitarea, refacerea și modernizarea infrastructurii de transport pe teritoriul administrativ, în primul rând cea cu impact imediat în dezvoltarea economică și turistică, fluidizarea circulației și modernizarea rețelei de străzi și a drumurilor comunale, trotuare și rigole;
- Asigurarea infrastructurii edilitare pentru toate satele comunei;
 - înființarea infrastructurii de canalizare în sistem centralizat în toate satele comunei, realizarea infrastructurii de alimentare cu apă potabilă și canalizare în satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei;
 - extinderea rețelelor de alimentare cu gaze naturale în satele Lisa-parțial, Breaza, satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei
 - îmbunătățirea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor menajere în toate satele comunei, rezolvarea problemei deșeurilor provenite din construcții și demolări; realizarea unei platforme pentru depozitarea deșeurilor vegetale și din zootehnie
- Dezvoltarea turismului prin valorificarea potențialului antropic și natural existent și a inițiativei private în acest sector, prin :

- dezvoltarea turismului ca sursă de dezvoltare economică;
- sprijinirea dezvoltării agroturismului rural, a înființării de pensiuni și campinguri;
- diversificarea ofertei turistice prin investiții în punctele de atracție pentru turiști (patrimoniul cultural, local istoric și peisagistic, sporturi de iarnă), muzee în aer liber și etnografice - teritoriul cu cel mai mare potențial de dezvoltare turistică este reprezentat de zona de sud a comunei: satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei, cabana Urlea;
- identificare de noi puncte de atracție turistică.
- Îmbunătățirea dotărilor și serviciilor sociale și edilitare, menite să asigure condițiile cele mai bune pentru învățământ, sănătate și de petrecere a timpului liber prin:
 - pentru asigurarea tuturor condițiilor necesare dezvoltării procesului instructiv-educativ se impune reabilitarea tuturor școlilor și a grădinițelor din comună la standardele cerute de legislația actuală;
 - dotarea unităților de învățământ cu echipamente, materiale didactice și baza sportivă necesară, precum și asigurarea transportului auto, pentru copiii ce locuiesc la distanțe mari de școală;
 - amenajarea unei zone de agrement cu alei și mobilier urban, destinat destinderii și a petrecerii timpului liber;
 - înființarea unor puncte farmaceutice umane și veterinare în toate satele aparținătoare, pentru a fi cât mai accesibile locuitorilor comunei;
 - modernizarea și dotarea terenurilor de sport existente în comună ca terenuri de sport multifuncționale;
 - extinderea rețelei de distribuție a televiziunii prin cablu și a internetului;
 - extinderea arealului de acoperire și îmbunătățirea semnalului pentru telefonia mobilă.
- Sprijinirea inițiativei și a investițiilor private în valorificarea resurselor materiale și umane, de care dispune comuna;
- În domeniul agricol se impune:
 - sprijinirea fermelor agricole pentru creșterea animalelor, care să valorifice mai eficient suprafețele mari de pășunat și fânețele din zonă;
 - creșterea procesului de mecanizare în agricultura locală și în creșterea animalelor;
 - întreținerea și utilizarea eficientă a suprafețelor de teren agricol, prin îmbunătățiri funciare și împădurirea terenurilor degradate etc;
 - dezvoltarea unei agriculturi bazată pe tehnologii performante, cu respectarea normelor de protecție a mediului;
- În domeniul producției industriale și a serviciilor autoritățile locale vor sprijini:
 - prelucrarea și valorificarea superioară a masei lemnoase;
 - dezvoltarea apiculturii;
 - dezvoltarea industriei energetice neconvenționale, prin încurajarea unor proiecte private;
 - îmbunătățirea calității și diversificarea serviciilor publice;
 - îmbunătățirea sistemelor de comunicație și informare;
 - crearea unor baze de date care să poată fi pusă la dispoziția potențialilor investitori de către autoritatea locală;
 - îmbunătățirea mediului local de afaceri;
 - modernizarea infrastructurii de susținere a afacerilor.
- Asigurarea unor facilități pentru investitorii privați, prin:
 - terenuri spre concesiune și vânzare pentru construcții industriale, turistice și pentru servicii;
 - facilitarea obținerii documentațiilor;
 - acces la infrastructura tehnico-edilitară;
 - telefonie fixă și mobilă.
- Îmbunătățirea infrastructurii culturale a comunei
 - identificarea clădirilor tradiționale în vederea conservării acestora și punerea în valoare;
 - diversificarea ofertei culturale;

- amenajarea unor cluburi pentru tineret;
- amenajarea unei zone de agrement de tip urban;
- amenajarea unei zone pentru serbări câmpenești și religioase și revalorificarea unor vechi obiceiuri locale.

Optimizarea relațiilor în teritoriu

Prin PUG sunt prevăzute măsuri de amenajare și planificare a teritoriului localității care au în vedere:

- respectarea prevederilor legale în vigoare și a documentațiilor de amenajare a teritoriului
- dezvoltarea urbanistică durabilă, restructurarea zonelor subutilizate sau cu utilizare neadecvată din intravilan
- crearea premiselor pentru dezvoltarea economică a localității prin extinderea și reabilitarea rețelei stradale, a rețelelor tehnico-edilitare, a dotărilor și echipamentelor publice, atât în intravilanul existent cât și în zonele de extindere propuse.

Măsuri prioritare

Planificarea dezvoltării, implică dezvoltarea localității în corelare cu strategia de dezvoltare, în conformitate cu prevederile PUG și RLU.

Poziția localității în rețeaua de localități a județului rămâne aceeași – localitate rang IV.

O problemă prioritară o reprezintă modernizarea centrului civic al comunei;

Asigurarea cadrului necesar pentru dezvoltarea comunei prin extinderea intravilanului și crearea posibilității autorizării directe.

Dezvoltarea căilor de comunicație și transport

▪ **Căi de comunicație și transport rutier**

- respectarea zonelor de protecție/siguranță a drumurilor județene conform prevederilor RLU;
- solicitarea și respectarea avizelor forurilor competente;
- eliminarea traficului rutier greu, generat de utilajele agricole din comuna Lisa, prin devierea circulației acestora pe drumurile agricole sau drumuri colectoare situate paralel cu principalele căi de comunicații în extravilan;
- îmbunătățirea și modernizarea căilor de comunicație și optimizarea circulației rutiere în scopul reducerii aportului traficului rutier la poluarea aerului și poluarea fonică;
- finalizarea lucrărilor de reabilitare și extindere a străzilor principale și secundare, amenajarea scurgerii apelor/facilități pietonale /persoane cu dizabilități de-a lungul tuturor străzilor, cu prioritate în satele de vacanță;
- reabilitarea trotuarelor și adaptarea lor conform prevederilor legislative pentru circulația persoanelor cu dizabilități;
- amenajarea unor spații de parcare auto (ecologice) (cu prioritate Zona Centru a fiecărui sat, în zona căminelor culturale, a satelor de vacanță);
- amenajarea intersecțiilor, cu prioritate a celor cu drumurile județene;
- amenajarea alveolelor, dotarea cu mobilier urban și acoperirea tuturor stațiilor de autobuz;
- realizarea podului de peste râul Breaza, în satul Pojorta;
- reabilitarea podurilor peste pâraiele Lisa și breaza pe DC75A și DC 75B
- modernizarea drumurilor agricole.

▪ **Transport public:**

- înființarea transportului public între satele comunei;
- amenajarea alveolelor, dotarea cu mobilier urban și acoperirea tuturor stațiilor de autobuz;
- construirea unei stații de alimentare pentru autovehicule electrice;
- asigurarea facilităților pentru persoanele cu dizabilități.

▪ **Rețele de agrement:**

- amenajarea traseelor de biciclete și a traseelor turistice;
- amenajarea la nivelul comunei a parcurilor, a aleilor pietonale, a locurilor de joacă pentru copii, plantații de aliniament și dotarea cu băncuțe și coșuri de gunoi;
- amenajarea de terenuri de agrement de tip urban pentru copii și adulți;
- amenajare pârtie de schi cu facilitățile aferente Plaiul Lisei
- curățarea spațiilor verzi din unitățile aflate în gestiunea primăriei, nivelarea și întreținerea gazonului;

- obligarea agenților economici care dețin spații aflate în aceeași situație să le igienizeze și să le amenajeze;
- amenajarea unor spații de picnic și spații de campare dotate cu mobilierul aferent (loc de grătar, foișoare cu mese și băncuțe pentru servirea mesei, WC-uri ecologice, coșuri pentru gunoiul menajer etc. Cu prioritate în satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei, în zonele frecventate de turiști);
- reabilitarea terenurilor de fotbal existente;
- realizarea unei săli de sport la nivelul comunei;
- amenajarea unor zone pentru practicarea pescuitului sportiv pe malul râurilor Lisa și Breaza;
- amenajare taberei școlare din Breaza și a unei tabere de creație artistică/echitație;
- reabilitarea și dotarea tuturor căminelor culturale cu facilități de agrement (proiecții, cinematograf, acces public la internet etc.);
- amenajarea unui spațiu pentru festivități în aer liber/grădină de vară (serbări, festivaluri etc);
- înființarea unor târguri și a unor zile de piață.
- introducerea de noi servicii publice cum sunt: servicii de dezăpezire, servicii de intervenție în cazuri de urgență.

▪ Căi de comunicație

- respectarea zonelor de protecție/siguranță a rețelei de drumuri conform prevederilor RLU;
- solicitarea și respectarea avizelor forurilor competente;

Dezvoltarea în teritoriu a echipării edilitare

- instituirea și respectarea zonelor/perimetrelor de protecție sanitară conform prevederilor RLU;
- extinderea și finalizarea sistemului de alimentare cu apă pe întreg teritoriul administrativ;
- realizarea sistemului de canalizare în concordanță cu rețeaua de alimentare cu apă potabilă;
- realizarea de mini stații de epurare și asigurarea epurării apelor uzate din punct de vedere cantitativ și calitativ în concordanță cu rețeaua de alimentare cu apă potabilă în zonele de extindere a intravilanului care nu pot fi preluate în sistemele comunale datorită diferențelor mari de nivel;
- introducerea și extinderea rețelei de cabluri de fibră optică pentru asigurarea unei calități superioare a serviciilor de comunicații în comună și satele aparținătoare;
- pozarea în subteran a rețelei de telefonie în toate satele din comuna Lisa;
- extinderea iluminatului decorativ a clădirilor reprezentative;
- respectarea zonelor/perimetrelor de protecție sanitară a resurselor de apă potabilă conform prevederilor RLU;
- pozarea în subteran a rețelelor de alimentare cu energie electrică în toate satele;
- întreprinderea demersurilor pentru alimentarea cu gaz metan a satelor Lisa- parțial, Breaza și a satelor de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei

Activități economice

- rezervarea de suprafețe pentru urbanizare și dezvoltarea activităților agrozootehnice;
- dezvoltarea turismului/acțiuni de marketing pentru atragerea de investitori pentru construirea de pensiuni agroturistice;
- înființarea de farmacii de uz uman și veterinar în fiecare sat aparținător comunei.

Elemente de mediu - Mutații în folosința terenurilor

Prin propunerile PUG principala mutație în folosința terenurilor constă în activarea terenurilor neproductive care vor deveni terenuri cu folosință de spații verzi, agrement și sport.
S-au propus de asemenea suprafețele destinate zonelor de protecție față de drumurile județene și ale altor instalații și rețele.

Obiectivul 1 - Valorificarea cadrului natural și a resurselor locale

1a – Dezvoltarea rețelei de drumuri și a rețelelor tehnico-edilitare;

1b – Dezvoltarea rețelei de transport public/ecologic între satele aparținătoare comunei, către/în satele de vacanță;

1c – Restructurarea țesutului urban existent; accesibilizarea și integrarea în ansamblul arhitectural a parcelelor neocupate din intravilan;

1d trasarea structurii urbane primare în zonele de extindere a intravilanului, reglementarea urbanistică și etapizarea zonelor propuse pentru restructurare și urbanizat;

1e - Continuarea procesului de valorificare al fondului existent către investitori interesați, modalitate prin care se asigură dezvoltarea economică și socială și creșterea calității mediului urban;

1f – Dezvoltarea unui sistem educațional mai diversificat și la un nivel calitativ ridicat, care să reprezinte o bază pentru o paletă cât mai largă de servicii;

1g - Înființarea de farmacii de uz uman și veterinar în fiecare sat aparținător comunei.

Obiectivul 2 - Protecția, conservarea și valorificarea patrimoniului construit valoros;

2a – Instituirea perimetrului de protecție în jurul fondului construit valoros/monumentelor în conformitate cu prevederile RLU;

2b - Ocuparea parcelelor libere cu construcții care se vor integra în ansamblul stradal din care fac parte.

2c - Reevaluarea importanței fondului vechi construit, consilierea și sprijinirea localnicilor în conservarea acestuia.

Obiectivul 3- Protecția și conservarea zonelor naturale, precum și valorificarea durabilă a resurselor naturale

3a - Protejarea arealelor și habitatelor naturale (definite ca urmare a instituirii Siturilor Natura 2000). Instituirea și respectarea perimetrelor de protecție, a interdicției de construire, accesibilizarea lor pentru turism specializat și de agrement, cu respectarea prevederilor RLU și ale Planurilor de Management ale siturilor în cauză;

3b - Realizarea unei rețele de trasee ciclo-turistice în comună și împrejurimi;

3c - Amenajarea integrată, la nivelul comunei a parcurilor, alei pietonale, plantații de aliniament, spații pentru loisir și relaxare.

INTRAVILAN PROPUȘ

Față de suprafața cuprinsă în **intravilanul existent al comunei Lisa de 296,49 ha**, s-a propus o restrângere cu 2,72 ha și o **extindere totală cu 160,12 ha**, ajungându-se astfel la un **intravilan total propus cu suprafața de 453,89 ha**. **Restrângerile se referă la încadrarea pe limitele cadastrale ale parcelei.**

	Suprafata ha	% din teritoriul administrativ
Suprafata teritoriul administrativ UAT Lisa	8905,03	
Intravilan existent	296,49	3,3
Extravilan existent	8608,54	96,67
Intravilan propus	453,89	5,1
Extravilan propus	8451,14	94,90

În urma analizelor, vizitelor pe teren, discuțiilor cu autoritatea publică locală, locuitorilor comunei și nu în ultimul rând a concluziilor studiilor de fundamentare, pentru Planul urbanistic general al comunei Lisa s-au luat în calcul două posibile variante de evoluție:

- **Varianta 1** presupune extinderea intravilanului cu încă 50% din suprafața actuală propusă pentru extindere, pentru realizarea unui parc fotovoltaic

- **Varianta 2** presupune extinderea intravilanului cu o suprafață mult mai mică, dar mult mai bine echilibrată și încheată din punct de vedere al funcțiunilor propuse în noile extinderi. S-au avut în vedere nevoile de dezvoltare ale comunei și necesitățile agenților existenți, dar și ai altor agenți economici dornici să investească pe teritoriul comunei Lisa. S-au prevăzut zone mixte pentru instituții și servicii și locuire, turism și agroturism, dar și zone pentru dezvoltarea activităților industriale și depozitare.

Varianta 2 considerăm că este varianta cea mai fezabilă pentru dezvoltarea comunei Lisa cu cea mai mare posibilitate de implementare pentru următorii 10 ani și care răspunde nevoilor comunei de

dezvoltare, asigurând cadrul legal pentru autorizarea directă și reducând astfel timpul de autorizare și implicit accelerarea dezvoltării comunei Lisa.

Limitele intravilanului propus urmăresc limite de lot, limite naturale, liziera pădurii, drumuri și străzi sau cursuri de apă.

Ca urmare a modului de dezvoltare a localității zonele funcționale ale comunei, suferă anumite modificări în structura și mărimea lor, făcându-se unele ajustări în cuprinsul trupurilor principale aferente comunei și se reconsideră trupurile dispuse în extravilan.

Suprafața intravilanului se va modifica în urma amplasării unor obiective economice, extinderi ale zonei de locuit sau construirea de noi obiective de utilitate publică. Au fost propuse măsuri de reglementare a destinației tuturor terenurilor din intravilan și extravilan sub forma zonificării funcționale.

Noua limită a intravilanului comunei Lisa include toate suprafețele de teren ocupate de construcții, precum și acele suprafețe necesare dezvoltării localității pe o perioadă determinată de timp de 10 ani. Teritoriul comunei Lisa a fost împărțit în 3 trupuri principale alcatuite din satele comunei și 14 trupuri secundare, iar Regulamentul local de urbanism aferent PUG-ului stabilește regulile de construire pe zone și subzone funcționale.

Pentru toate terenurile din comunei s-au stabilit funcțiunile și destinația acestora. Zonele funcționale au fost determinate în funcție de activitățile dominante aferente suprafețelor respective de teren.

Suprafața intravilanului propus a rezultat din calculul suprafețelor propuse pentru extindere și din restrângerile intravilanului existent, în urma corecturilor acestuia pe limite concrete și scoaterea zonelor care nu mai prezintă interes pentru dezvoltare.

Față de suprafața cuprinsă în **intravilanul existent al comunei Lisa de 296,49 ha**, s-a propus o restrângere cu 2,72 ha și o **extindere totală cu 160,12 ha**, ajungându-se astfel la un **intravilan total propus cu suprafața de 453,89 ha**. **Restrângerile se referă la încadrarea pe limitele cadastrale ale parcelei.**

Precizăm că suprafețele intravilanului existent sunt cele înregistrate la OCPI

Pe sate situația se prezintă astfel:

- pentru intravilanul existent al satului **Lisa** (fost trup 1-3), **actualmente Trup 1** în suprafață de 120,73 ha, se propune o restrângere totală de 2,72 ha și o extindere totală cu 44,26 ha, care include și fostul trup 5 Industrie mică reprezentat de muzeul la Vâltori, ajungându-se astfel la un intravilan total propus cu suprafața de 162,27 Ha

Pentru satul de vacanță Plaiul Lisei (fost Trup 6) în suprafață de 13 ha se propune o extindere a intravilanului cu 30,75 ha, ajungând la un intravilan propus de 43,75 ha.

Se renumerotează trupurile, după cum urmează:

Trup 1.1 Casă de locuit, S=0,06 ha

Trup 1.2 Plantație de afîn, S=0,09 ha

Trup 1.3 Păstrăvărie, S=1,38 ha

Trup 1.4 Sat de vacanță Plaiul Lisei, S=43,75 ha

Trup 1.5 Servicii pensiune, S=1,62 ha

Trup 1.6 Bazine de înmagazinare apă potabilă (2x100 mc), S=0,12 ha

Trup 1.7 Agroturism, S=1,73 Ha

Prin propunerile făcute de extindere a intravilanului două dintre fostele trupuri aferente satului Lisa au fost înglobate în trupul principal 1, după cum urmează:

- Trupul 4 rezervorul de apă. Precizăm că acest așa numit rezervor a fost practic o captare de suprafață de izvor care alimenta în trecut cartierul Domneasca din satul Lisa, iar acum este nefuncțional.

- Trupul 5- muzeul la Vâltori

În concluzie, pentru intravilanul satului Lisa împreună cu toate trupurile izolate, inclusiv satul de vacanță Plaiul Lisei, pentru intravilanul existent în suprafață de 133,73 ha se propune o restrângere totală de 2,72 ha, și o extindere totală cu 80,01 ha, ajungându-se astfel la un intravilan total propus cu suprafața de 211,02 ha

- pentru intravilanul existent al satului **Breaza (fost trup 7-8), actualmente Trup 2** în suprafață de 108,44 ha, se propune o extindere totală cu 66,24 ha care include și satul de vacanță Luncile Brezei (fost trup 9), ajungându-se astfel la un intravilan total propus cu suprafața de 174,68 ha.

Se renumerează trupurile și se propun pentru introducere în intravilan 4 trupuri izolate după cum urmează:

Trup 2.1 Locuire cu servicii, S=0,68 ha

Trup 2.2 Plantație de afin, S=0,07 ha

Trup 2.3 Cetatea Negru Vodă (fost trup 13), S=0,50 ha

Trup 2.4 Cabana Urlea (fost trup 12), S=1,66 ha

Prin propunerile făcute de extindere a intravilanului patru dintre fostele trupuri aferente satului Breaza au fost înglobate în trupul principal 2, după cum urmează:

- Trupul 9 Satul de vacanță Luncile Brezei

- Trupul 10 Baraj Valea Pojorta,

- Trupul 11 Baraj Valea Brescioara

- Trupul 14 Schitul Sfântul Ioan Botezătorul (Mănăstirea Negru Vodă)

În concluzie, pentru intravilanul satului Breaza împreună cu toate trupurile izolate, inclusiv satul de vacanță Luncile Brezei, pentru intravilanul existent în suprafață de 109,44 ha se propune o extindere totală cu 68,15 ha, ajungându-se astfel la un intravilan total propus cu suprafața de 177,59 ha.

- pentru intravilanul existent al satului **Pojorta (fost trup 15-16), actualmente Trup 3** în suprafață de 51,52 ha, se propune o extindere totală cu 10,89 ha ajungându-se astfel la un intravilan total propus cu suprafața de 62,41 Ha

Se renumerează trupurile și se propun pentru introducere în intravilan 4 trupuri secundare după cum urmează:

Trup 3.1 Rezervoare de apă și stație de pompare apă potabilă municipiul Făgăraș (fost trup 17), S=0,65 ha

Trup 3.2 Stație de epurare, S=0,26 ha

Trup 3.3 Plantație afin, S=0,16 ha

Trup 3.4 Fermă de vaci, S=1,8 ha

În concluzie, pentru intravilanul satului Pojorta împreună cu toate trupurile izolate, pentru intravilanul existent în suprafață de 53,32 ha se propune o extindere totală cu 11,96 ha, ajungându-se astfel la un intravilan total propus cu suprafața de 65,28 ha.

Centralizatorul suprafețelor cuprinse în teritoriul intravilanului propus (împărțirea intravilanului propus în trupuri¹):

INTRAVILAN PROPUS		
Denumire/ Numerotare TRUP	Comuna/ Localitatea	Suprafața propusă [ha]
TRUP 1	LISA (reședință de comună)	162.27
Trup 1.1	Casă de locuit	0.06
Trup 1.2	Plantatie de afin	0.09
Trup 1.3	Păstrăvarie	1.38
Trup 1.4	Satul de vacanță Plaiul Lisei	43.75
Trup 1.5	Industrie și servicii	1.62
Trup 1.6	Bazine apa potabila (2 x 1000 mc)	0.12
Trup 1.7	Agroturism	1.73
TOTAL intravilan propus sat LISA		211.02
TRUP 2	Breaza (sat component)	174.68
TRUP 2.1.	Locuire cu servicii	0.68
TRUP 2.2.	Plantatie de afin	0.07
TRUP 2.3.	Cetatea Negru Voda	0.50
TRUP 2.4.	Cabana Urlea	1.66
TOTAL intravilan propus sat BREAZA		177.59
TRUP 3	Pojorta (sat component)	62.41
TRUP 3.1	Rezervoare apa si statie pompare apă potabilă pt. municipiul Fagaras	0.65
TRUP 3.2.	Stație de epurare	0.26
TRUP 3.3	Plantație de afin	0.16
TRUP 3.4	Ferma de vaci	1.8
TOTAL intravilan propus sat POJORTA		65.28
TOTAL intravilan propus UAT LISA		453.89

Se observă cu precădere creșterea zonei de locuințe cu dotări complementare, incluzând structurile turistice deja construite răspândite în teritoriu prin extinderea intravilanului în satele de vacanță Plaiul Lisei, Luncile Brezei, zona turistica Lisa-Breaza, dar și a zonelor destinate serviciilor, industriei și depozitării.

Teritoriul intravilan propus este împărțit în zone funcționale.

Regulamentul Local de Urbanism aferent acestui PUG a fost organizat, detaliat și organizat pe **zone funcționale**.

¹ Pentru numerotarea trupurilor și înțelegerea mai ușoară a împărțirii în trupuri a intravilanului propus, total, propunerile de extindere a intravilanului care sunt în continuarea intravilanului existent au fost asimilate suprafeței trupului principal, în general, satul respectiv, component al comunei Lisa. Celelalte trupuri individuale au fost numerotate ca subdiviziuni ale trupului principal.

BILANȚUL TERITORIAL PROPUȘ PENTRU A FI INTRODUS ÎN INTRAVILAN PE CATEGORII DE FOLOSINȚĂ, pentru fiecare sat, se prezintă astfel:

- Pentru satul Lisa

Nr. crt.	SUPRAFAȚA	SUPRAFAȚA TOALĂ (Ha)	DENUMIRE CATEGORIE DE FOLOSINȚĂ				
			ARABIL (Ha)	PĂȘUNE (Ha)	FÂNEAȚĂ (Ha)	LIVADA (Ha)	CURȚI- CONSTRUCȚII ȘI ALTELE (Ha)
1	S-1	6.13			2.81	2.99	0.33
2	S-2	1.12			0.88		0.24
3	S-3	23.20		22.86			0.34
4	S-4	0.69	0.5		0.06		0.13
5	S-5	2.53	0.92		1.49		0.12
6	S-6	8.47	4.88			3.23	0.36
7	S-7	2.12			0.66	1.46	
8	S-8	0.06	0.06				
9	S-9	0.09			0.08		0.01
10	S-10	1.38			1.38		
11	S-11	30.75		27.22			3.53
12	S-12	1.62			1.62		
13	S-13	0.12	0.12				
14	S-14	1.73		1.73			
TOTAL sat LISA		80.01	6.48	51.81	8.98	7.68	5.06

Suprafața agricolă propusă pentru a se introduce în intravilanul satului LISA este de **74,95 Ha** și 5.06 Ha curți construcții și altele

-pentru satul Breaza

Nr. crt.	SUPRAFAȚA	SUPRAFAȚA TOALĂ (Ha)	DENUMIRE CATEGORIE DE FOLOSINȚĂ				
			ARABIL (Ha)	PĂȘUNE (Ha)	FÂNEAȚĂ (Ha)	LIVADA (Ha)	CURȚI- CONSTRUCȚII ȘI ALTELE (Ha)
1	S-1	0.96				0.78	0.18
2	S-2	3.12			1.01		2.11
3	S-3	13.03	11.83				1.2
4	S-4	48.82		23.02	23.05		2.75
5	S-5	0.31	0.31				
6	S-6	0.68			0.68		
7	S-7	0.07	0.07				
8	S-8	1.16		1.1			0.06
TOTAL sat BREAZA		68.15	12.21	24.12	24.74	0.78	6.30

Suprafața agricolă propusă pentru a se introduce în intravilanul satului BREAZA este de **61.85 Ha** și 6.30 Ha curți construcții și altele

-pentru satul Pojorta

Nr. crt.	SUPRAFAȚA	SUPRAFAȚA TOALĂ (Ha)	DENUMIRE CATEGORIE DE FOLOSINȚĂ				
			ARABIL (Ha)	PĂȘUNE (Ha)	FÂNEAȚĂ (Ha)	LIVADA (Ha)	CURȚI- CONSTRUCȚII ȘI ALTELE (Ha)
1	S-1	2.69	0.42			2.15	0.12
2	S-2	8.2	6.22		1.59		0.39
3	S-3	0.65	0.4		0.25		
4	S-4	0.26	0.24				0.02

5	S-5	0.16	0.16				
TOTAL sat POJORTA		11.96	7.44	0	1.84	2.15	0.53

Suprafața agricolă propusă pentru a se introduce în intravilanul satului POJORTA este de **11.43 Ha** și 0,53 Ha curți- construcții și altele

Nr. crt	DENUMIRE SAT COMPONENT AL COMUNEI LISA	SUPRAFAȚA TOALĂ (Ha)	DENUMIRE CATEGORIE DE FOLOSINȚĂ				
			ARABIL (Ha)	PĂSUNE (Ha)	FÂNEAȚĂ (Ha)	LIVADA (Ha)	CURȚI- CONSTRUCȚII ȘI ALTELE (Ha)
1	sat LISA	80.01	6.48	51.81	8.98	7.68	5.06
2	sat BREAZA	68.15	12.21	24.12	24.74	0.78	6.3
3	sat POJORTA	11.96	7.44	0	1.84	2.15	0.53
	TOTAL	160.12	26.13	75.93	35.56	10.61	11.89

Suprafața agricolă propusă pentru a se introduce în intravilanul Comunei LISA este de **148.23 Ha** și 11.89 Ha curți construcții și altele

Deasemenea, bilanțul teritorial al intravilanului propus a fost calculat pe zonele funcționale propuse prin RLU, așa cum se vede mai jos și pe sate:

BILANȚ TERITORIAL PROPUS (INTRAVILAN PROPUS)

BILANT SITUAȚIA PROPUȘĂ- ZONE FUNCȚIONALE			
nr. crt.	LISA		
	FUNCTIUNE	Suprafata (mp)	Procent (%)
1	Locuire	142.79	67.67
2	Instituti si servicii	2.39	1.13
3	L2 (Instituții și servicii cu Locuire)	22	10.43
4	M2 (Servicii cu Industrie și depozitare)	12.65	5.99
5	Gospodărire comunală	0.86	0.41
6	Agrozootehnice	3.6	1.71
7	Cai de comunicatie si transport	8.28	3.92
8	Terenuri ocupate de ape	1.25	0.59
9	Spații verzi	5.97	2.83
10	Zona centrală	11.23	5.32
	TOTAL	211.02	100.00

BILANT SITUAȚIA PROPUȘĂ- ZONE FUNCȚIONALE			
nr. crt.	BREAZA		
	FUNCTIUNE	Suprafata (mp)	Procent (%)
1	Locuire	148.71	83.74
2	Instituti si servicii	4.74	2.67
3	L2 (Instituții și servicii cu Locuire)	1.84	1.04
4	Gospodărire comunală	1.48	0.83
5	Agrozootehnice	0.77	0.43
6	Cai de comunicatie si transport	6.32	3.56
7	Terenuri ocupate de ape	0.74	0.42
8	Spații verzi	4.6	2.59
9	Zona centrală	8.39	4.72
	TOTAL	177.59	100.00

BILANT SITUAȚIA PROPUȘĂ- ZONE FUNCTIONALE			
nr. crt.	POJORTA		
	FUNCTIONE	Suprafata (mp)	Procent (%)
1	Locuire	41.48	63.54
2	L2 (Instituții și servicii cu Locuire)	5.79	8.87
3	Gospodărire comunală	1.16	1.78
4	Agrozootehnice	2.4	3.68
5	Cai de comunicare si transport	1.54	2.36
6	Spații verzi	0.77	1.18
7	Zona centrală	12.14	18.60
	TOTAL	65.28	100.00

Pentru toate terenurile din localitate s-au stabilit funcțiuni și destinația acestora. Zonele funcționale au fost determinate în funcție de activitățile dominante aferente suprafețelor respective de teren.

Se observă creșterea zonei de locuințe cu dotări complementare, incluzând structurile turistice deja construite răspândite în teritoriu, prin extinderea intravilanului în satele de vacanță Plaiul Lisei, Luncile Brezei și zona turistică Lisa - Breaza și extinderea zonelor pentru servicii, industrie și depozitare.

3.7.1. Zona centrală - Instituții și servicii

Zona centrală și de funcțiuni complexe de interes public și locuire – **zona C** – are o suprafață de **31,76 ha și reprezintă 7,00% din totalul intravilanului propus.**

3.7.2. Zona de Instituții și servicii

Cuprinde dotărilor de interes public distribuite în cadrul comunei – **Zona IS** are o suprafață de **7,13 ha și reprezintă 1,57% din totalul intravilanului propus.**

3.7.3. Zona de locuințe și funcțiuni complementare

Zona de locuințe și de funcțiuni complementare – **zona L1 (L1a, L1b, L1p** – are o suprafață de **332,98 ha și reprezintă 73.36% din totalul intravilanului propus.**

„Zonele de locuințe sunt necesare a se completa cu dotări complementare:

- Spații de învățământ: dotări moderne pentru școala gimnazială;
- Spații învățământ preșcolar – dotări moderne pentru grădiniță;
- Spații comerciale – rezervarea de spațiu pentru amenajarea unui supermarket de mărime medie.

3.7.4. Zona mixtă de instituții și servicii cu locuire - zona L2 – (L+Is) are o suprafață de 29,63 ha și reprezintă 6.53% din totalul intravilanului propus.

Suprafețele cu funcțiunile mixtă de instituții și servicii cu locuire sunt reprezentate pe plansele U03 Reglementări urbanistice și zonificare funcțională

3.7.5. Zona pentru servicii cu industrie și depozitare zona M1 – (Is+ID) are o suprafață de 12.65 ha și reprezintă 2,79% din totalul intravilanului propus.

Suprafețele cu funcțiunile de servicii cu industrie și depozitare sunt reprezentate pe plansele U03 Reglementări urbanistice și zonificare funcțională

3.7.6. Zona unități agricole și agrozootehnice

Zona pentru activități agricole și agrozootehnice – **zona A** – are o suprafață de **6.77 ha și reprezintă 1,49 % din totalul intravilanului propus.**

Unitățile economice sunt împărțite în cuprinsul intravilanului propus al comunei, formând câteva grupări compacte, și sunt reprezentate pe plansele U03 Reglementări urbanistice și zonificare funcțională

3.7.7. Zona căi de comunicație și transporturi

Zona căi de comunicație și de transport – zona Cc – are o suprafață de 16,14 ha și reprezintă 3,56% din totalul intravilanului propus și este formată din căi de comunicație rutieră - Ccr.

Cuprinde totalitatea drumurilor din intravilan ce asigură circulația auto în cuprinsul localității și accesul nemijlocit la orice obiectiv. Din punct de vedere funcțional și administrativ, drumurile se împart astfel:

- DJ 104A DN 1 (Perșani) - Șinca Veche -Șercăița - Bucium - Mărgineni -Sebeș - Recea - Gura Văii-Lisa - Sâmbăta de Sus – Drăguș- Viștea de Sus - Victoria
 - DJ 103F Voila (DN 1) - Voivodeni -Pojorta - Breaza
- 3.
- **Drumuri de interes local** – aparțin de domeniul public al Primăriei Lisa și cuprind:
 - Drumurile comunale;
 - Drumuri vicinale.
 - Străzile din intravilanul localității;

3.7.8. Zona spații verzi – sport și agrement

Zona spații verzi, sport și agrement – SP – are o suprafață de 11,34 ha și reprezintă 2,50% din totalul intravilanului propus.

Spațiile verzi amenajate existente sunt reprezentate de parcul bisericilor, de luncile din jurul cursurilor de apă ce străbat satele și de aliniamente verzi ale străzilor. Ampriza mică a drumurilor principale a dus la apariția unor fâșii de plantații de aliniament în fața fronturilor construite, străbătute de traversări, semicarosabile spre loturi, cu lățimi mici, de maxim 2 m.

La o populație de 1800 locuitori suprafața totală de spații verzi este de 11,34 ha, astfel reiese din bilanț că nu există un deficit de spații verzi amenajate în raport cu numărul de locuitori (mp/loc), față de cuantumul stabilit prin OUG 114/2007 de 26 mp/ locuitor.

Măsuri prioritare
Realizarea cadastrului spațiilor verzi
Reabilitarea și amenajarea spațiilor publice și a terenurilor de sport: spații verzi, terenuri de fotbal etc.
Amenajarea unui traseu turistic inclusiv pentru biciclete și sporturi în natură.
Amenajarea integrată, la nivelul comunei a parcurilor, alei pietonale, plantații de aliniament, amenajarea unei faleze pe malurile pâraielor Lisa și Breaza și dotarea cu mobilier urban
Amenajarea unor spații de picnic și spații de campare dotate cu mobilierul aferent
Protejarea monumentelor reprezentate de cetatea Negru Vodă și muzeul de etnografie prin respectarea RLU, solicitarea și respectarea avizelor forurilor competente
Amenajare tabără școlară/ studentească de creație artistică/echitație/ promovare meșteșuguri tradiționale;
Amenajare pârtie de schi cu facilitățile aferente
Amenajare cinematograf / grădină de vară
Amenajarea spațiilor de agrement de tip urban
Amenajarea de zone pentru practicarea pescuitului sportiv
Amenajarea unui spațiu pentru festivități în aer liber (rugi, serbări, festivaluri, concerte)

3.7.9. Zona gospodărie comunală și infrastructură edilitară

Zona gospodărie comunală – Gc – are o suprafață de 3.50 ha și reprezintă 0,77% din totalul intravilanului propus.

Include:

- Depozitarea deșeurilor;
- Cimitire;
- Piețe agroalimentare;

- Transport public;
- Stație de epurare;
- Gospodărie de apă Breaza și Pojorta și rezervoare de înmagazinare pe traseu.

Măsurile prioritare
Realizarea rețelei de alimentare cu apă și canalizare ape menajere în sistem centralizat pentru satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei și rețea de canalizare în toate satele comunei: Lisa, Breaza și Pojorta
Extinderea rețelelor de energie electrică și utilități pentru zonele nou introduse în intravilan.
Pozarea în subteran a rețelelor de distribuție a energiei electrice și a celor de telefonie
Introducerea infrastructurii de gaz în Lisa- partial și Breaza, precum și pentru satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei
Reamenajarea zonei centrale a satului Lisa reședință de comună;
Realizarea unui piețe agroalimentare în Lisa și înființarea unui centru comercial de tip supermarket
Înființarea transportului public între satele comunei, amenajarea alveolelor și dotarea cu mobilier stradal
Amenajarea de capele în fiecare cimitir
Modernizarea și completarea infrastructurii de colectare a deșeurilor;
Colectarea selectivă a deșeurilor municipale; creșterea gradului de valorificare a deșeurilor;
Realizarea unei platforme pentru depozitarea deșeurilor vegetale și din zootehnie

Reglementări urbanistice

C – Zona centrală a comunei Lisa – sat reședință și zonele centrale ale satelor comunei

Zona centrală propusă a satului Lisa, cu o suprafață de 11.23 ha, este caracterizată de existența predominantă a zonei de locuire și a instituțiilor importante precum: primăria, biserica, sediu poliție, centrul cultural și magazin comercial. Zonele centrale a satelor Pojorta (12.14ha) și Breaza (8.39ha) au fost și acestea propuse după concentrarea de dotări de interes public (biserica cu cimitir, magazin comercial, muzeu sătesc), reprezentând nucleele centrale ale satelor, delimitarea fiind făcută pe limita de parcela.

ÎNĂLȚIMEA MAXIMĂ ADMISIBILĂ A CLĂDIRILOR: P+1E+M (Înălțimea maximă admisă a clădirilor, măsurată la cornișa superioară, în punctul cel mai înalt, nu va depăși 9,00m).

Pentru biserici se va menține configurația existentă.

Fac excepție elementele verticale, cu caracter simbolic sau tehnic al construcțiilor: fleșe ale capelor, componente ale amenajărilor/lucrărilor de artă cu caracter memorial, coșuri de evacuare etc, cu condiția ca acestea să nu adăpostească spații interioare utilizabile.

INDICATORI URBANISTICI MAXIMI ADMISI

PROCENT MAXIM DE OCUPARE ȘI UTILIZARE A TERENULUI (POT)

P.O.T. maxim admis = 50 %

Procentul maxim de ocupare a terenurilor se stabilește în funcție de destinația zonei în care urmează să fie amplasată construcția și de condițiile de amplasare în cadrul terenului, după cum urmează:

Construcții de învățământ

- zona ocupata de construcții
- zona curții de recreație
- zona terenurilor și instalațiilor sportive
- zona verde

POT maxim admis = 25% teren ocupat de construcții

POT maxim admis = 75% teren aferent celorlalte zone

Construcții de sănătate

- zona ocupata de construcții

- zona accese, alei, parcaje
- zona verde cu rol de protecție și decorativ

POT maxim admis = 20% teren ocupat de construcții

Construcții și amenajări sportive

- zona pentru construcții
- zona spații verzi
- zona alei, drumuri și parcaje

POT maxim admis = 50% teren ocupat de construcții și amenajări sportive

POT maxim admis = 20% pentru alei, drumuri și parcaje

POT maxim admis = 30% pentru spații verzi

COEFICIENT MAXIM DE UTILIZARE A TERENULUI (CUT)

C.U.T. maxim admis = 1,5

Excepție fac construcțiile noi pentru:

Construcții de învățământ

CUT = 0,70

Construcții de sănătate

CUT = 0,70

Construcții și amenajări sportive

CUT = 1,20

Această reglementare se va aplica și în cazul extinderii clădirilor existente sau al adăugării de noi corpuri de clădire, calculul făcându-se în mod obligatoriu pe întreaga parcelă, în înțeles urbanistic.

L - ZONA PENTRU LOCUINTE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE

În cadrul comunei Lisa au fost identificate 2 zone de referință L1 și L2 diferențiate după funcțiunea caracteristică și parcelar localizate de-a lungul arterelor principale de circulație și străzile limitrofe. Parcelarul existent este dezvoltat în adâncime cu parcele care au, în general, frontul la strada în medie între 8 m până la 25 m, cu adâncime cuprinsă între 50 m – 250 m -300 m în regimul de construire izolat, bazat pe tipologiile tradiționale de ocupare a terenului (case amplasate pe aliniament, dezvoltate în adâncime, dispuse pe una din limitele de proprietate, cărora li se adaugă corpuri noi, dispuse într-un mod divers, rezultat al unui proces de densificare)

Zona L1 – caracteristică prin parcelarul existent tradițional și zonele noi propuse în extinderi cu funcțiunea de locuire rezidențială (predominant locuințe unifamiliale) însoțite de **anexe și suprafețe agricole, este subdivizată în 3 subzone:**

L1a – Subzona pentru locuințe individuale pe lot în zone construite

L1b – Subzona pentru locuințe individuale pe lot în enclave neconstruite și zonele noi propuse în extinderi

L1p – Subzona locuire individuală și funcțiuni complementare cu regim mic de înălțime max și posibilități de îndesire, în noile extinderi aflate în proces de urbanizare, necesar întocmire Planuri Urbanistice Zonale de lotizare/reparcelare.

Zona L2 – Subzona mixtă pentru locuințe individuale cu caracter agroturistic, turistic și de vacanță cu instituții cu servicii, localizată în noile extinderi de intravilan în proximitatea zonelor cu valoare peisagistică.

ÎNĂLȚIMEA MAXIMĂ ADMISIBILĂ A CLĂDIRILOR

L1(L1a, L1b, L1p): Regimul de înălțime maxim admis este: (S)+D+P+M, (S)²+P+1+M.

Înălțimea maximă admisă a clădirilor, măsurată la cornișa superioară sau la aticul ultimului nivel de la cota terenului amenajat (CTA), în punctul cel mai înalt, nu va depăși **9,00 m**.

² S – subsol a fost pus între paranteze pentru a sugera faptul că o clădire poate fi autorizată și pentru subsol, doar atunci când prin solicitarea pentru construire se solicită acest lucru sau pentru situațiile când panta terenului permite crearea unui subsol, total sau parțial, chiar și în timpul construirii.

L2 - Regimul de înălțime maxim admis este: $S+D+P+1+M/ D+P+2E+M/$;
Înălțimea maximă admisă a clădirilor, măsurată la cornișa superioară sau la aticul ultimului nivel de la cota terenului amenajat (CTA), în punctul cel mai înalt, nu va depăși **12,00 m**.

INDICATORI URBANISTICI MAXIMI ADMISI

PROCENT MAXIM DE OCUPARE ȘI UTILIZARE A TERENULUI (POT)

P.O.T. maxim admis = 35% (L1a)

P.O.T. maxim admis = 30% (L1b și L1p)

P.O.T. maxim admis = 40% (L2)

COEFICIENT MAXIM DE UTILIZARE A TERENULUI (CUT)

- locuințe și alte utilizări admise, conform prezentului Regulament:

C.U.T. maxim admis = 1,05 (L1a)

C.U.T. maxim admis = 0,90 (L1b și L1p)

C.U.T. maxim admis = 1,20 (L2)

IS - ZONA PENTRU INSTITUȚII ȘI SERVICII

Zona este caracterizată de ansambluri independente, dedicate instituțiilor publice și de interes public. Prin instituție se înțelege un organ sau organizație (publică sau privată) care desfășoară activități cu caracter social, cultural, administrativ etc.

Clădiri dedicate, situate în afara zonei centrale a comunei, aparținând instituțiilor publice sau de interes public. Se remarcă prin prezența semnificativă în peisajul rural datorită funcțiunii și caracterului și valorii arhitecturale din zonă.

ÎNĂLȚIMEA MAXIMĂ ADMISIBILĂ A CLĂDIRILOR

Înălțimea maximă admisibilă - $P+2E+M$ (Înălțimea maximă admisă a clădirilor, măsurată la cornișa superioară sau la aticul ultimului nivel de la cota terenului amenajat (CTA), în punctul cel mai înalt, nu va depăși 11.00m)

INDICATORI URBANISTICI MAXIMI ADMISI

PROCENT MAXIM DE OCUPARE ȘI UTILIZARE A TERENULUI (POT)

P.O.T. maxim admis = 50 %

Procentul maxim de ocupare a terenurilor se stabilește în funcție de destinația zonei în care urmează să fie amplasată construcția și de condițiile de amplasare în cadrul terenului, conform Anexei 2 la Regulamentul General de Urbanism, după cum urmează:

Construcții de învățământ

- zona ocupată de construcții
- zona curții de recreație
- zona terenurilor și instalațiilor sportive
- zona verde

POT maxim admis = 25% teren ocupat de construcții

POT maxim admis = 75% teren aferent celorlalte zone

Construcții de sănătate

- zona ocupată de construcții
- zona accese, alei, parcaje
- zona verde cu rol de protecție și decorativ

POT maxim admis = 20% teren ocupat de construcții

Construcții și amenajări sportive

- zona pentru construcții
- zona spații verzi
- zona alei, drumuri și parcaje

POT maxim admis = 50% teren ocupat de construcții și amenajări sportive

POT maxim admis = 20% pentru alei, drumuri și parcaje,

POT maxim admis = 30% pentru spații verzi

COEFICIENT MAXIM DE UTILIZARE A TERENULUI (CUT)

– C.U.T. maxim admis = 1.5

Excepție fac construcțiile noi pentru:

Construcții de învățământ

CUT = 0,70

Construcții de sănătate

CUT = 0,70

Construcții și amenajări sportive

CUT = 1,20

Această reglementare se va aplica și în cazul extinderii clădirilor existente sau al adăugării de noi corpuri de clădire, calculul făcându-se în mod obligatoriu pe întreaga parcelă, în înțeles urbanistic.

M - ZONA MIXTĂ

M1 - Zona pentru instituții și servicii cu industrie și depozitare

ÎNĂLȚIMEA MAXIMĂ ADMISIBILĂ A CLĂDIRILOR

Se admit înălțimi mai înalte în funcție de investiție și instalațiile tehnologice necesare. Pentru aceste înălțimi atipice s-a propus CUT-ul volumetric.

INDICATORI URBANISTICI MAXIMI ADMISI

PROCENT MAXIM DE OCUPARE ȘI UTILIZARE A TERENULUI (POT)

M - POT maxim admis = 70% ;

COEFICIENT MAXIM DE UTILIZARE A TERENULUI (CUT)

M - CUT maxim admis = 3;

CUT volumetric maxim admis = 5³

A - ZONA PENTRU UNITĂȚI AGRICOLE ȘI AGROZOOOTEHNICE

ÎNĂLȚIMEA MAXIMĂ ADMISIBILĂ A CLĂDIRILOR

Se vor respecta înălțimi maxime ale clădirilor de 9,0 metri pentru clădirile cu funcțiune administrativă, birouri etc. (P+2E);

Se vor respecta înălțimi maxime ale clădirilor de 25,0 metri pentru clădirile cu funcțiune specifică, respectiv: fânare, silozuri, grajd etc.; Se admit depăși ale înălțimii maxime admise, pentru instalații tehnologice și construcții de susținere a acestora necesare pentru buna funcționare a activității agricole.

În culoarele rezervate liniilor electrice înălțimea se subordonează normelor specifice.

INDICATORI URBANISTICI MAXIMI ADMISI

PROCENT MAXIM DE OCUPARE ȘI UTILIZARE A TERENULUI (POT)

POT maxim admis = 60% .

COEFICIENT MAXIM DE UTILIZARE A TERENULUI (CUT)

CUT maxim admis = 1.80

CUT volumetric maxim admis = 6, doar în cazul construcțiilor atipice, necesare funcționării activității.

Cc – Zona pentru căi de comunicație

Zona pentru căi de comunicație este compusă din:

³ Coeficientul de utilizare a terenului volumetric se aplică construcțiilor specifice activității desfășurate (exemplu: silozuri, furnale, coșuri pentru evacuare, stucturi metalice foarte înalte etc.)

Ccr – subzona căilor de comunicație rutieră

Pentru subzona Căi de comunicație rutieră sunt incluse: platforma căilor de circulație, fâșiile de protecție ale acestora, zonele afectate de lucrările de sistematizare verticală, de construcțiile de artă inginerescă, suprafețele nodurilor rutiere etc.

ÎNĂLȚIMEA MAXIMĂ ADMISIBILĂ A CLĂDIRILOR

Înălțimea maximă admisă se va stabili prin studii de specialitate și pe baza normativelor în vigoare aferente prevederilor subzonelor funcționale învecinate și normativelor în vigoare.

INDICATORI URBANISTICI MAXIMI ADMISI

PROCENT MAXIM DE OCUPARE ȘI UTILIZARE A TERENULUI (POT)

Ccr:

POT_{maxim admis} = 10% sau, după caz, conform proiectelor de specialitate cu avizul administratorului drumului, după caz.

COEFICIENT MAXIM DE UTILIZARE A TERENULUI (CUT)

Ccr:

CUT_{maxim admis} = 0,1 sau, după caz, conform proiectelor de specialitate cu avizul administratorului drumului, după caz.

SP - ZONA PENTRU SPAȚII VERZI AMENAJATE, PERDELE DE PROTECȚIE, SPORT ȘI AGREMENT

SP1 – Subzona pentru spații verzi publice – parcuri, scuaruri publice, zone verzi pe lângă râuri, drumuri;

SP2 – Subzona pentru agrement și sport, baze sportive, terenuri de sport

Reabilitarea și modernizarea spațiilor publice va fi abordată de o manieră integrată, având în vedere că spațiile verzi sunt o componentă a sistemului, și se va desfășura numai pe bază de proiecte de specialitate ce vor viza ameliorarea imaginii urbane, dezvoltarea cu prioritate a deplasărilor pietonale și a spațiilor destinate acestora, a modalităților de deplasare velo, reglementarea circulației autovehiculelor și a parcării, organizarea mobilierului urban și a vegetației. Mobilierul urban va fi integrat în contextual urban existent/proiectat pe baza unui concept coerent privind imaginea urbană a spațiilor publice.

ÎNĂLȚIMEA MAXIMĂ ADMISIBILĂ A CLĂDIRILOR

SP1 - Înălțimea maximă admisibilă în planul fațadei nu va depăși 5 m (la coamă)

SP2 - Pentru clădiri noi înălțimea maximă la cornișă nu va depăși 14 m și respectiv (D)+P+1.

Se admit nivele parțiale (supante, mezanine) cu condiția încadrării în înălțimea la cornișă reglementată.

INDICATORI URBANISTICI MAXIMI ADMISI

PROCENT MAXIM DE OCUPARE A TERENULUI (POT)

SP1: POT_{maxim admis} = 10 % .

SP2: POT_{maxim admis} = 10%

Art. 16. COEFICIENT MAXIM DE UTILIZARE A TERENULUI (CUT)

SP1: CUT_{maxim admis} = 0,1

SP2: CUT_{maxim admis} = 0.1

GC – Zona pentru gospodărie comunală

Zonă aferentă gospodărie comunală include toate funcțiuni care aparțin gospodăriei și asigură servirea populației cu echipare edilitară - alimentare cu apă și canalizare, respectiv terenurile pentru gospodăriile de apă, salubritate, teritoriul captării de apă, stații de pompare și rezervoare ale sistemului de alimentare cu apă, teritoriul stației de epurare, etc. și cimitire existente, active, propuse sau zone de extindere ale acestora, precum și platforme de depozitare a gunoiului.

Gcc – Subzona pentru gospodărie comunală – cimitire

Gce – Subzona pentru gospodărie comunală – stație epurare, gospodărie de apă comunală, stații de transformare/ reglare măsurare

ÎNĂLȚIMEA MAXIMĂ ADMISIBILĂ A CLĂDIRILOR

Gce - Înălțimea clădirilor nu va depăși înălțimea maximă admisă, cu excepția instalațiilor și a coșurilor, pentru clădiri tip hale se recomandă o înălțime maximă de 12,0m (1-2S)+P+3.

Gcc – Înălțimea clădirilor anexe nu va depăși înălțimea maximă admisă în unitățile de referință adiacente, cu excepția clopotnițelor;

Pentru biserici se va menține configurația existentă.

Fac excepție elementele verticale, cu caracter simbolic sau tehnic al construcțiilor: fleșe ale capelelor, componente ale amenajărilor/lucrărilor de artă cu caracter memorial, coșuri de evacuare etc, cu condiția ca acestea să nu adăpostească spații interioare utilizabile.

INDICATORI URBANISTICI MAXIMI ADMISI

PROCENT MAXIM DE OCUPARE A TERENULUI (POT)

Gce - P.O.T. maxim admis = 50%;

Gcc - suprafața totală pentru un loc de veci va fi de 7.5 – 10.00 mp. din care 15% circulații carosabile și pietonale, minim 5 % plantații fără a se lua în calcul mormintele

P.O.T. maxim = 10% construcții.

Art. 16. COEFICIENT MAXIM DE UTILIZARE A TERENULUI (CUT)

Gce - C.U.T. maxim admis = 1.8;

Gcc – CUT maxim admis = 0.20.

Organizarea circulației

Analizând situația existentă și problemele rețelei rutiere din comuna Lisa, se impun câteva măsuri urgente, și anume:

- se propun măsuri de îmbunătățire a parametrilor tehnici pentru rețeaua de circulație conform prescripțiilor tehnice în vigoare, urmărindu-se adaptarea soluțiilor la condițiile existente și utilizarea infrastructurilor actuale;

- asfaltarea întregii rețele de drumuri de interes local și reprofilarea lor;

- refacerea șanțurilor de scurgere (decolmatare și execuții de șanțuri noi) de-a lungul drumurilor aferente comunei Lisa;

- amenajarea profilelor transversale în intravilan;

- reabilitarea trotuarelor în intravilan și înființare de piste pentru bicicliști unde este cazul

- îmbunătățirea stării de mobilitate a drumurilor județene și comunale urmărindu-se creșterea capacității portante prin consolidarea sistemelor rutiere (ranforsări), modernizări, tratamente bituminoase, alegerea soluției fiind determinată de condițiile locale și recomandările de specialitate.

Cel mai important drum DJ 104A, se desprinde din DN 1 la Perșani și merge pe sub munte asigurând legătura între localitățile Șinca Veche -Șercăița - Bucium - Mărgineni -Sebeș - Recea - Gura Văii - **Lisa** - Sâmbăta de Sus – Drăguș- Viștea de Sus și orașul Victoria.

DJ 103F Voila (DN 1) - Voivodeni - se desprinde din DN 1 localitatea Voila, asigurând astfel legătura între satele Pojorta - Breaza.

DC 75 Ludișor - Pojorta – Lisa se desprinde din DJ103F și asigură legătura cu satele Pojorta și Lisa, precum și cu DJ104A unde se termină.

DC 75A (fost DJ102D Lisa (DJ 104A)- Complex turistic Plaiul Lisei) se desprinde din DJ104A și asigură legătura cu zona turistică Plaiul Lisei,

DC 75B (fost DJ 102C Breaza (DJ 103F) - Mânăstirea Breaza) se desprinde din DJ 103F și asigură legătura cu zona turistică Breaza

Străzile secundare au lățimi variabile, unele sunt neasfaltate.

S-au propus măsuri de îmbunătățire a parametrilor tehnici pentru rețeaua de circulație conform prescripțiilor tehnice în vigoare, urmărindu-se adaptarea soluțiilor la condițiile existente și utilizarea infrastructurilor actuale:

- finalizarea lucrărilor de reabilitare și extindere a străzilor de pe teritoriul comunei;

- reabilitarea trotuarelor în intravilan, realizarea facilităților pentru persoanele cu dizabilități și înființare de piste pentru bicicliști unde este cazul;
 - asigurarea scurgerii apelor de pe platforma drumurilor
 - realizarea de parcuri în intravilan și locuri de întoarcere pentru fundături
 - reabilitarea drumurilor agricole;
 - realizarea unor spații de parcare auto în comună;
- Extinderea intravilanului prin propunerile din documentația P.U.G. impune trasarea de noi accese. Asigurarea spațiilor pentru parcaje se va face în conformitate cu prevederile R.L.U. (Normele tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile rurale – M.O. partea I, Nr. 138 bis, 6.IV. 1998).

Circulația rutieră este structurată în funcție de configurația din teren a comunei, fiind deservite principalele zone de interes.

Posibilitățile de dezvoltare sau modernizare sunt limitate datorită fondului construit existent. Pentru o fluentă mai bună a circulației se recomandă amenajarea intersecțiilor cu drumurile comunale existente.

Rezolvarea aspectelor conflictuale apărute din analiza situației existente (amenajarea unor intersecții, dimensionarea tramei stradale, etc.)

Principalul inconvenient privind transporturile la nivelul comunei Lisa îl reprezintă traversarea satului Lisa de drumul județean DJ 104A și a satelor Pojorta și Breaza de DJ 103F.

Alte inconveniente sunt legate de structura și starea rețelei stradale comunale.

Zona circulație auto

- Cuprinde totalitatea drumurilor din intravilan ce asigură circulația auto în cuprinsul comunei și accesul nemijlocit la orice obiectiv. Din punct de vedere funcțional și administrativ, drumurile se împart astfel:

Drumuri naționale/ europene

Comuna Lisa nu este tranzitată de drumuri naționale/europene

Drumuri județene

DJ 104A DN 1 (Perșani) - Șinca Veche -Șercăița - Bucium - Mărgineni -Sebeș - Recea - Gura Văii -Lisa - Sâmbăta de Sus – Drăguș- Viștea de Sus - Victoria	5,560 km
- DJ 103F Voila (DN 1) - Voivodeni -Pojorta - Breaza	10,860 km

Drumuri de interes local – aparțin de domeniul public al Comunei Lisa și cuprind:

- Drumurile din intravilanul comunei;
- Drumurile comunale din exteriorul intravilanului;
- Drumuri vicinale.

Drumuri de exploatare agricolă

Drumuri forestiere

Satul Lisa

Principala arteră de circulație care străbate întreaga localitate de la est la vest este DJ104A, facilitând legătura cu toate zonele funcționale. Din DJ 104A se ramifică drumurile comunale DC 75 și DC 75A care fac legătura cu satele aparținătoare comunei.

Această arteră are rol de legatură asigurând comunicarea între diferite zone funcționale, dar și rol colector, preluând direct traficul din zonele funcționale.

Străzile de categoria IV, de folosință locală asigură accesul la locuințe (în general pentru trafic redus). Se impune modernizarea intersecțiilor DJ 104A cu DC 75 și cu DC75A și analiza posibilității devierii drumului județean în afara localității, conform prevederilor Legii nr. 43/1997 (centură ocolitoare a localității).

Se impune de asemenea asfaltarea integrală a străzilor din intravilanul satului.

Este necesară realizarea de noi căi de acces pentru zonele propuse de extindere a intravilanului.

Se impune modernizarea integrală a DC 75A pe sectorul care este din pământ, pietruit superficial, cu gropi și fâgașe, greu practicabil în perioadele cu vreme nefavorabilă, precum și reabilitarea celor două

poduri peste pâraul Lisa.

Se impune realizarea de căi de circulație pietonală în zona de intravilan, piste de bicicliști în zona de extravilan și acolo unde este posibil, în intravilan, asigurarea scurgerii apelor pe toată rețeaua de drumuri.

Satul Breaza

În satul Breaza se propune modernizarea sectoarelor stradale (în primă fază) ale zonei centrale, totodată îmbogățirea infrastructurii întregii rețele stradale, precum și pietruirea corespunzătoare a celor de pământ în zonele de interes public și locuințe.

De asemenea, se impune reabilitarea și modernizarea drumurilor de acces la obiectivele turistice și proprietățile particulare.

Se impune de asemenea crearea de căi de acces noi care să deservească zonele de extindere a intravilanului

Se impune modernizarea DC 75B pe toată lungimea. (Este parțial din pământ, pietruit superficial, cu gropi și fâgașe, greu practicabil în perioadele cu vreme nefavorabilă).

Se impune realizarea de căi de circulație pietonală în zona de intravilan, piste de bicicliști în zona de extravilan și acolo unde este posibil, în intravilan, asigurarea scurgerii apelor pe toată rețeaua de drumuri.

Satul Pojorta

În satul Pojorta se propune în primul rând modernizarea și asfaltarea integrală a zonelor de interes public și locuințe. Aducerea străzilor de categorie inferioară la caracteristici geometrice corespunzătoare și asigurarea unei infrastructuri necesare exploatării în condiții optime și la parametrii ceruți de normele în vigoare.

Se impune de asemenea crearea de căi de acces noi care să deservească zonele de extindere a intravilanului

Se impune analiza posibilității devierii DJ 103F în afara localității (centură ocolitoare), conform prevederilor Legii nr. 43/1997.

De asemenea, se impune realizarea unui pod peste râul Breaza.

Se impune realizarea de căi de circulație pietonală în zona de intravilan, piste de bicicliști în zona de extravilan și acolo unde este posibil, în intravilan, asigurarea scurgerii apelor pe toată rețeaua de drumuri.

Ca propunere generală considerăm necesară prioritară finalizarea lucrărilor de reabilitare a DJ104 A, Victoria - Ohaba (DN 73A) și lărgirea drumului județen DJ 103F.

Se impune o atenție deosebită asigurării scurgerii apelor pluviale de suprafața drumurilor și siguranța circulației pietonale.

Regimul juridic al drumurilor

Conform Ordonanței nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, administrarea drumurilor județene se asigură de către consiliile județene, iar a drumurilor de interes local, de către consiliile locale pe raza administrativ-teritorială a acestora.

Fac excepție sectoarele de drumuri județene, situate în intravilanul localităților urbane, inclusiv lucrările de artă, amenajările și accesoriile aferente, care vor fi în administrarea consiliilor locale respective.

Având în vedere Ordonanța nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată:

(1) Drumurile județene și comunale își păstrează categoria funcțională din care fac parte și sunt considerate continue și atunci când traversează localitățile, servind totodată și ca străzi.

(2) Modificarea traseelor acestora în traversarea localităților se poate face numai cu acordul administratorului drumului considerat continuu, în concordanță cu planul urbanistic aprobat. În cazul drumurilor de interes național se va obține acordul Ministerului Transporturilor.

La proiectarea, execuția și intervențiile asupra drumurilor se va ține seama de categoriile funcționale ale acestora, de traficul rutier, de siguranța circulației, de normele tehnice, de factorii economici,

sociali și de apărare, de utilizarea rațională a terenurilor, de conservarea și protecția mediului și de planurile de urbanism și de amenajare a teritoriului, aprobate potrivit legii, precum și de normele tehnice în vigoare pentru adaptarea acestora la cerințele pietonilor, cicliștilor, persoanelor cu handicap și de vârsta a treia.

Prin proiectele ulterioare se vor indica o serie de elemente caracteristice drumurilor și localității:

- Poziții km / bornare - pe drumurile județene și comunale;
- Limite construibile existente și propuse (intravilan) – km
- Pe sectoarele de drum intravilan se specifică zona de siguranță pe fiecare parte a drumului în stabilirea acesteia avându-se în vedere:
 - Amplasarea semnalizării rutiere;
 - Amenajări de trotuare pietonale;
 - Amenajări de rigole și șanțuri pentru scurgerea apelor;
 - Asigurarea vizibilității în curbe și intersecții;
 - Posibilitatea parcării în locuri stabilite;
- Limita zonei de protecție a drumului județean/ comunal;
- Limita construcțiilor și a împrejmuirilor prin asigurarea spațiului necesar pentru amplasarea lucrărilor edilitare și a altor instalații, astfel încât acestea să nu fie prevăzute în ampriza drumului și nici în zona de siguranță destinată semnalizării – în conformitate cu Normele tehnice privind proiectarea și amplasarea construcțiilor, instalațiilor și panourilor publicitare în zona drumurilor, pe poduri, pasaje, viaducte și tuneluri rutiere – aprobate prin Ordinul Ministerului Transporturilor în conformitate cu prevederile art. 46 din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997, republicată privind regimul juridic al drumurilor, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru creșterea fluentei și siguranței circulației rutiere prin PUG s-a analizat numărul existent de intersecții în așa fel încât, în extravilan, distanța dintre acestea să fie cel puțin de 10 ori viteza de circulație în km/h, exprimată în metri, și atunci când este posibil mai mare de 1500 m. În comună drumurile colectoare vor debușa în drumurile principale reprezentate de DJ104A, respectiv DJ 103F prin intersecții corect amenajate din punct de vedere al siguranței circulației.

Se vor avea în vedere măsuri de sporire a securității rutiere prin:

- separarea fluxului auto de cel pietonal (asigurarea drumurilor cu trotuare);
- realizarea iluminatului public în intravilan

Zona drumului conține:

- Platforma drumului (partea carosabilă + acostament);
- Rigola sau șantul pentru scurgerea apelor;
- Zona de siguranță;
- Zona de protecție.

Pentru obiectivele noi care se vor realiza se vor deschide și noi căi de acces sau străzi de legătură.

Orice drum lateral care va intersecta drumurile județene se va amenaja în conformitate cu normele în vigoare. Pentru zonele unde acest lucru nu este posibil (din cauza lipsei de spațiu), acestea se vor realiza cu aceeași structură rutieră ca și drumul județean în conformitate cu normele în vigoare.

Rezervare spații necesare pentru amplasarea în afara zonei de siguranță a drumurilor județene a utilităților, a stațiilor de transport în comun, a parcarilor, ș.a.

Pentru dezvoltarea capacității de circulație a drumurilor publice în traversarea localităților rurale, distanța dintre axa drumului și gardurile sau construcțiile situate de o parte și de alta a drumurilor va fi de:

- minimum 12 m pentru drumurile județene
- minimum 10 m pentru drumurile comunale.

În acest sens se va urmări ca prin autorizațiile de construire eliberate pentru satele componente ale comunei Lisa să se impună retragerea alinierii construcțiilor noi, astfel încât să se obțină distanța între fronturile construite de minim 24 m.

La delimitarea parcelelor destinate amplasării unor construcții care presupun acces la drumurile județene se va avea în vedere rezervarea unor suprafețe de teren necesare amenajării de drumuri astfel încât să nu se creeze noi intersecții la nivel cu drumurile județene.

Intersecțiile drumurilor laterale cu DJ vor fi amenajate conform "Normativ pentru amenajarea la același nivel a intersecțiilor drumurilor publice din afara localităților", indicativ C 173-86 publicat în Buletinul Construcțiilor nr. 9/1986.

Zona de protecție și de siguranță a drumurilor:

Zonele sunt stabilite în funcție de categoria și amplasarea acestora:

- în afara localităților, distanța de la marginea exterioară a zonei de siguranță până la marginea exterioară a zonei drumului: 20 m pentru drumuri județene și 18 m pentru drumuri comunale;
- în localități se păstrează actualele distanțe între fronturile construite, respectiv minim 14 m, incluzând trotuarele, precum și suprafețele de teren necesare lucrărilor anexe: rigole, spații verzi, semnalizare rutieră, iluminat și rețele publice.

Zonele de siguranță ale drumurilor sunt cuprinse de la limita exterioară a amprizei drumului până la:

- 1,50 m – de la marginea exterioară a șanțurilor pentru drumurile situate la nivelul terenului;
- 2,00 m – de la piciorul taluzului, pentru drumurile în rambleu;
- 3,00 m – de la marginea de sus a taluzului pentru drumurile în debleu cu înălțimea până la 5,00 m inclusiv;
- 5,00 m – de la marginea de sus a taluzului, pentru drumurile în debleu cu înălțimea mai mare de 5,00 m;
- pentru drumurile cu versanți cu înălțimea mai mare de 30 m se consideră la partea superioară a taluzului versantului.

Zonele de siguranță ale podului, care includ și suprafețe de teren aflate sub pod, sunt:

- 10 m de la limita exterioară a racordării podului cu terasamentul, pentru podurile fără lucrări de apărare a malurilor (rampa de acces face parte integrantă din pod);
- la limita exterioară a lucrărilor de apărare a malurilor, pentru podurile la care aceste apărări au o lungime mai mare de 10 m (rampa de acces face parte integrantă din pod).

Zonele de protecție sunt cuprinse între marginile exterioare ale zonelor de siguranță și marginile zonei drumului delimitat conform tabelului următor:

Categoria drumului	Drumuri	Drumuri
Distanța de la marginea exterioară a zonei de siguranță până la marginea zonei drumului (m)	20	18

Zona drumului reprezintă distanța de la axul drumului până la marginea exterioară a zonei de protecție.

Organizarea circulației rutiere și a transporturilor

Este structurată de configurația de teren a localității, fiind deservite principalele obiective.

Posibilitățile de dezvoltare sau modernizare sunt limitate datorită fondului construit existent. Pentru o fluență mai bună a circulației se recomandă devierea cât mai mult posibil a circulației agricole pe drumurile agricole existente.

Se recomandă introducerea transportului public între satele aparținătoare și accesele de deservire.

Pentru parcare mașinilor este încă necesar să se amenajeze platforme de parcare prin lărgirea drumurilor comunale și străzilor, sau prin platforme posibil de amenajat pe drumurile județene.

Considerăm că trebuie interzisă parcare autovehiculelor proprietate personală pe stradă în fața porților. În acest sens vor trebui montate indicatoare rutiere cu staționarea interzisă de-a lungul străzilor din intravilanul localităților.

Pentru creșterea fluenței și siguranței circulației rutiere, în planșele PUG sunt prezentate punctele unde sunt necesare intersecții și amenajări (reabilitarea podurilor peste pâraiele Lisa și Breaza pe DC75A și DC75B, modernizări de intersecții).

Siguranța circulației

Trecerile de pietoni necesar a se executa în intravilan la intersecția dintre căile de comunicație trebuie semnalizate corespunzător (marcaje transversale, semnalizare verticală și acolo unde este cazul semnalizare luminoasă).

De asemenea se impune completarea semnalizării rutiere de prioritate, informare și orientare pe toate căile de comunicație

Poduri

Se propune realizarea unui pod peste pârâul Breaza în satul Pojorta.

Se propune reabilitarea celor două poduri peste pârâul Lisa pe DC 75A, respectiv peste pârâul Breaza pe DC 75B.

Amenajare intersecții

Este necesară amenajarea intersecțiilor:

- Intersecția DC 75 cu DJ 104A;
- Intersecția DC 75A cu DJ 104A;
- Amenajarea intersecțiilor străzilor de interes local/ drumuri comunale din intravilanul tuturor satelor cu drumurile județene.

Organizarea stațiilor pentru transportul în comun și parcaje – garaje.

- Pe cât posibil stațiile destinate transportului în comun vor fi amenajate în alveole speciale, la limita căii de rulare și paralela cu aceasta;
- În fiecare stație vor fi amenajate copertine, dotate cu mobilier urban și platformă de îmbarcare călători;
- Unitățile economice, sediile de firme, sediile administrației locale, unitățile comerciale etc., vor amenaja propriile parcuri pe proprietate sau pe teren concesionat de la primărie;
- Nu se va încuraja amenajarea de parcuri care să conducă la distrugerea spațiului verde.

Rezolvarea aspectelor conflictuale apărute din analiza situației existente (amenajarea unor intersecții, dimensionarea tramei stradale etc.)

Principalul inconvenient privind transporturile la nivelul comunei Lisa îl reprezintă traversarea satelor cu drumurile județene. Alte inconveniente sunt legate de structura rețelei stradale, dimensionate în condiții restrictive, care nu mai corespund întrutotul circulației intense de astăzi și din viitor.

De asemenea, pentru sporirea siguranței pietonilor, se propune semnalizarea corespunzătoare în intravilan la intersecția dintre căile de comunicație (marcaje transversale, semnalizare verticală și acolo unde este cazul semnalizare luminoasă).

Organizarea circulației pietonale

Se va avea în vedere realizarea de trotuare de-a lungul traseelor auto, în concordanță cu profilul străzii respective, cu prioritate în satele de vacanță. Se vor completa plantațiile de aliniament de-a lungul drumurilor principale, cât și a zonelor vezi de protecție a circulației.

Propuneri de amenajare, modernizare sau completare a căilor pietonale

- Pentru circulația pietonală se prevăd trotuare și platforme pietonale în lungul arterelor de circulație existente, amplasate în funcție de limitele de proprietate.
- Traversarea arterelor de circulație se va face numai prin locuri marcate. Pentru descurajarea trecerilor prin locuri nepermise pe cât posibil spațiile verzi dintre trotuare și căile de rulare vor fi sădite garduri vii;
- Refacerea marcajelor pietonale și amplasarea semnalizării verticale de presemnalizare a acestora acolo unde acestea sunt deteriorate sau nu există.
- Refacerea aleilor pietonale în zonele centrale din localitățile componente.

Trasee și amenajări pentru bicicliști.

- În zonele centrale și pe principalele străzi vor fi amenajate și marcate piste pentru circulația bicicliștilor, cu prioritate pe DC 75A și DC 75B (către satele de vacanță);
- Amenajarea pistelor pentru biciclete se va face în lungul trotuarelor, unde lățimea acestora permite sau în lungul rețelei carosabile;
- Pistele de biciclete vor fi delimitate vizibil și marcate având intrările și ieșirile semnalizate în

conformitate cu prevederile legale;

- Unele străzi și alei care nu îndeplinesc cerințele dimensionale pentru circulația autovehiculelor vor fi amenajate și destinate numai circulației cu bicicleta;
- Unitățile economice, unităților de alimentație publică și desfacere a produselor alimentare vor avea amenajate în parcări rastele pentru biciclete.

Condiții speciale pentru persoanele cu nevoi speciale.

Potrivit Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată:

- Asigurarea, rezervarea și semnalizarea prin semn internațional a spațiilor de parcare de pe domeniul public pentru persoanele cu dizabilități, în primul rând în zonele comerciale și în preajma instituțiilor administrative ale comunei: cel puțin 4% din numărul total al locurilor de parcare, dar nu mai puțin de două locuri;
- Adaptarea mijloacelor de transport în comun aflate în circulație, a stațiilor și persoanelor de acces pentru a putea fi utilizate de către persoanele cu dizabilități;
- Adaptarea trecerilor de pietoni de pe străzile și drumurile publice conform prevederilor legale, prin rampe de coborâre de pe trotuare, inclusiv prin utilizarea marcajelor prin pavaj tactil;
- Clădirile de utilitate publică, căile de acces, clădirile de locuit construite din fonduri publice, mijloacele de transport în comun și stațiile acestora, taxiurile, vagoanele de transport feroviar pentru călători și persoanelor principalelor stații, spațiile de parcare, străzile și drumurile publice, telefoanele publice, mediul informațional și comunicațional vor fi adaptate conform prevederilor legale în domeniu, astfel încât să permită accesul neîngrădit al persoanelor cu dizabilități.
- Adaptarea tuturor stațiilor mijloacelor de transport conform prevederilor legale, inclusiv marcarea prin pavaj tactil a spațiilor de acces spre ușa de intrare în mijlocul de transport;
- Montarea panourilor de afișaj corespunzătoare nevoilor persoanelor cu handicap vizual și auditiv în stațiile de transport public și imprimarea cu caractere mari și în culori contrastante a rutelor și a indicativelor mijloacelor de transport în comun.
- Autoritățile administrației publice locale au obligația să includă reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale ale persoanelor cu handicap în comisiile de recepție a lucrărilor de construcție ori de adaptare a obiectivelor mai sus menționate.

Dezvoltarea echipării edilitare

Gospodărirea apelor

Pentru asigurarea unei ape brute de calitate este realizată împrejmuirea și marcarea zonei de protecție sanitară, cu regim sever, pentru toate sursele de apă de pe teritoriul comunei.

Se impun de asemenea măsuri rigurose urmărite pentru prevenirea poluării accidentale sau continue a surselor de apă potabilă.

În acest sens **se interzice acordarea autorizațiilor de construcție** pentru amplasamente situate în zonele de protecție sanitară conform normelor legale în vigoare și se vor institui programe de monitorizare și control pentru investițiile existente în aceste zone.

Se interzice acordarea autorizațiilor de construcție pentru amplasamente situate în zonele inundabile până la realizarea lucrărilor hidrotehnice propuse pe baza studiului de inundabilitate și se vor institui programe de monitorizare și control pentru investițiile existente în aceste zone.

Se interzice orice tip de construcție în zona digului contur amonte/aval aferente barajelor Lisa, Brescioara și Pojorta, cu excepția lucrărilor de consolidare, reabilitare, reamenajare și a lucrărilor protective împotriva riscurilor naturale.

Șanțurile existente pentru drenajul apelor pluviale vor trebui să fie reabilitate și amenajate, pentru a putea prelua debitele suplimentare de ape pluviale provenite ca urmare a amenajării și sistematizării zonelor de extindere, cuprinse în Planul Urbanistic General.

De asemenea, sunt necesare lucrări permanente de întreținerea a secțiunii de curgere a cursurilor de apă, prin acțiuni de îndepărtare a gunoaielor și diverselor materiale depozitate necontrolat în albiile

acestora, curățarea secțiunilor de albie de sub poduri și podete, precum și îndepărtarea vegetației specifice crescută necontrolat.

De asemenea, vor fi necesare și lucrări de amenajare a malurilor pe pâraiele Lisa și Breaza deoarece în anii în care precipitațiile sunt abundente acestea ies din matcă, inundând suprafețe semnificative de teren.

Măsuri prioritare
Realizarea lucrărilor hidrotehnice propuse prin studiul de inundabilitate
Îndepărtarea deșeurilor solide din albie și de pe malurile pâraielor Lisa și Breaza.
Stoparea deversării apelor reziduale.
Monitorizarea continuă a suprafețelor cu risc la inundabilitate.
Lucrări de amenajare și sistematizare a șanțurilor de scurgere/drenare ape pluviale, din zonele de dezvoltare urbanistică.
Respectarea zonelor/perimetrelor de protecție sanitară și hidrogeologică a resurselor de apă potabilă conform prevederilor RLU HG 930/2005
Se va asigura protecția sanitară de minim 10 m de la albiile minore, conform Legii Apelor 107, Anexa nr.2;

Alimentare cu apă

Se impune respectarea Legii Apelor 107/1996 completată cu Legea 310/2004, care prevede ca „realizarea alimentării cu apă a satelor și comunelor cu distribuție stradală, fără branșamente la locuințe este condiționată de asigurarea scurgerii apei prin rigole stradale și programul de realizare etapizată a canalizării acestor ape.

Sursa de apă

Se propune inițierea demersurilor pentru asigurarea unei surse de apă alternativă la cea existentă.

Aducțiuni

Se propune reabilitarea aducțiunii de apă brută și a celor de apă potabilă din oțel, pentru diminuarea pierderilor fizice ridicate din rețea, eliminarea costurilor ridicate de exploatare generate de lucrările de intervenții/reparații și asigurarea capacității proiectate;

Rezervoare

Este necesară reabilitarea rezervorului din stația de tratare Breaza pentru asigurarea calității apei potabile, a debitului necesar alimentării cu apă pentru satele Lisa și Breaza, menținerea procentului de conectare și asigurarea funcționării în parametrii a rețelei.

Distribuția apei

Lungimea totală a rețelei de distribuție din comuna Lisa este de 19852 m, din care 3080 m din oțel și 16772 din PEHD. Se impune reabilitarea rețelei de distribuție din oțel și extinderea acestora pe suprafețele propuse pentru introducerea în intravilan.

Măsuri prioritare
Respectarea zonelor/perimetrelor de protecție sanitară a resurselor de apă potabilă conform prevederilor RLU
Realizarea infrastructurii de alimentare cu apă în sistem centralizat pentru cele două sate de vacanță
Stația de tratare: modernizarea rezervorului de înmagazinare apă tratată
Reabilitarea aducțiunii de apă brută și a celor de apă potabilă din oțel pe o lungime de cca 3080 m.
Asigurarea unei surse alternativă la cea existentă

Canalizare ape uzate menajere

Se va respecta Ordinul Ministerului Sănătății nr. 119/2014 privind distanța de protecție sanitară în jurul stației de epurare – 300 m.

Apele meteorice vor fi evacuate natural prin lucrări de sistematizare verticală la rigolele drumurilor, care vor deversa în pâraiele limitrofe localităților.

Rețeaua de canalizare

Comuna Lisa nu are infrastructură de canalizare în sistem centralizat, dar mai mult de jumătate din locuințe dispun de canalizare în sistem individual.

Canalizare ape uzate menajere - propuneri

Satul Lisa

Prin proiectul **de înființare a rețelei de canalizare** în satul Lisa se va asigura deservirea întregii populații a satului și colectarea integrală a apelor uzate.

Epurarea apelor uzate se va realiza în stația de epurare din Pojorta.

Satul Breaza

Prin proiectul **de înființare a rețelei de canalizare** în satul Breaza se va asigura deservirea întregii populații a satului și colectarea integrală a apelor uzate.

Epurarea apelor uzate se va realiza în stația de epurare din Pojorta.

Satul Pojorta

Prin proiectul **de înființare a rețelei de canalizare** în satul Pojorta se va asigura deservirea întregii populații a satului și colectarea integrală a apelor uzate.

Tratarea apelor uzate se va realiza în stația de epurare din Pojorta, dimensionată pentru preluarea debitelor de apă uzată provenite din toate localitățile componente.

Stația de epurare

Apa uzată menajeră colectată din **satele Lisa, Pojorta și Breaza vor fi** tratate în stația de epurare mecano-chimico-biologică care va fi amplasată în partea de nord-vest a satului Pojorta. După epurare, apele vor fi descărcate în emisar - pârâul Breaza

Principiul de bază al funcționării stației de epurare Stainless Cleaner este epurarea biologică cu biomasa în suspensie, cu denitrificare frontală și recircularea biomasei din decantoarele secundare, și stabilizarea aerobă a nămolului.

Măsuri prioritare
Asigurarea colectării apelor uzate în sistem centralizat pentru toți locuitorii comunei: satele Lisa, Breaza Pojorta și satele de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei
Asigurarea epurării apelor uzate din punct de vedere cantitativ și calitativ în concordanță cu alimentarea cu apă
Pentru obiectivele și gospodăriile situate în afara intravilanului care nu pot fi racordate la sistemele de canalizare existente, îndepartarea apelor uzate menajere se va face prin bazine vidajabile, executate cf. normelor în vigoare, amplasate la cel puțin 10 m de cea mai apropiată locuință.

Alimentare cu energie electrică

Pentru localitățile comunei Lisa actuala rețea de alimentare cu energie electrică este suficient dimensionată.

Datorită extinderii intravilanului, a creșterii în viitor a numărului de locuințe, de obiective social-administrative, economice și comerciale, se poate aprecia o creștere a consumului de energie electrică la nivelul comunei.

Pentru alimentarea cu energie electrică a noilor consumatori, se propun extinderi ale rețelei de joasă tensiune LEA 0.4 KV în construcție subterană și se vor avea în vedere următoarele criterii:

- Alimentarea cu energie electrică trebuie să corespundă nivelurilor de exigență impuse de normativele tehnice în vigoare;
- Toate circuitele principale vor fi trifazate;

- Derivațiile vor putea fi, numai în mod excepțional, mono sau bifazate;
- Alimentarea rețelei de iluminat particular și utilizări casnice se recomandă a se face prin 2-4 plecări, iar cea a rețelei de iluminat public prin 1-3 plecări;
- Posturile de transformare vor fi aeriene, montate pe stâlpi. Acestea se vor amplasa la distanțe aproximativ egale, cât mai în centrul de greutate al consumatorilor și în apropierea consumatorilor importanți;
- Se va reabilita iluminatul public. Pentru iluminatul public se vor considera încărcări uniform distribuite. Valorile nivelelor de iluminare sunt în funcție de categoria căilor de circulație: drumuri comunale, satești;
- Calculul secțiunii conductorului de nul se va face combinat pentru circuitele de iluminat public, iluminat particular și utilizatori casnici, în situațiile când funcționează cu conductorul de nul comun.

Soluția de racord la rețeaua electrică se va stabili de către proiectanții de specialitate conform prescripțiilor în vigoare PE 132 și PE 136.

În vederea executării viitoarelor construcții, beneficiarul lucrărilor va solicita eliberări de amplasament în baza legii nr. 13/2007. Costurile lucrărilor vor fi suportate decătore beneficiar care va pune la dispoziție și viitoarele terenuri pentru eliberări de amplasament.

Măsuri prioritare
Branșarea la rețeaua electrică a construcțiilor neelectrificate și a noilor construcții;
Electrificarea zonelor deficitare și creșterea gradului de siguranța în exploatare;
Refacerea traseelor degradate și înlocuirea stâlpilor de lemn (unde au mai rămas) cu cei de beton;
Extinderea rețelei de joasă tensiune în zonele de extindere a intravilanului;
Înlocuirea posturilor de transformare defecte.
Pozarea în subteran a rețelelor de alimentare cu energie electrică LEA actualmente pozate aerian.
Extinderea iluminatului decorativ al clădirilor reprezentative
Respectarea zonelor de protecție/sigurața LEA conform prevederilor RLU,
Solicitarea și respectarea avizelor forurilor competente
Promovarea utilizării surselor de energie regenerabilă în imobilele deținute de autoritatea publică și la nivelul întregii comune în vederea îmbunătățirii eficienței energetice și reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră.

Telefonie, cablu CATV, Poșta

Presa scrisă este reprezentată de publicațiile Bună ziua Făgăraș, Făgărașul Tău, Monitorul de Făgăraș. Presa audio este reprezentată de Radio Făgăraș care, zilnic, difuzează știri și informații din viața economico-socială și culturală a județului.

Televiziunea locală este reprezentată de DIGI și Televiziune Nextgen, prin care Administrația locală poate transmite anunțuri de interes local.

Serviciile de internet sunt asigurate prin fibră optică în satele Lisa, Breaza și Pojorta.

Măsuri prioritare
Pozarea subterană a rețelelor de comunicații aeriene, existente și propuse. Pentru zonele de urbanizare, această măsură este specificată în Regulamentul Local de urbanism;
Extinderea/modernizarea rețelei de comunicații pentru zonele de urbanizare, detalierea acestora urmând să fie detaliată la nivel de PUZ și PUD.
Modernizarea și extinderea rețelei de cabluri de fibră optică pentru asigurarea unei calități superioare a serviciilor de comunicații
Înființarea punctelor de acces public la internet (în căminele culturale din localitățile componente)
Extinderea rețelei de cabluri din fibră optică pentru asigurarea unei calități superioare a serviciilor de comunicații în comună și satele aparținătoare;

Diversificarea serviciilor de comunicare (telefonie, internet, ISDN etc.) în Lisa și în satele aparținătoare.

Se estimează ca lucrări de modernizare a rețelelor edilitare existente sau extinderi se vor face odată cu lucrările la drumurile care necesită intervenții.

Alimentarea cu gaze naturale

În prezent locuitorii comunei folosesc pentru încălzire combustibil gazos (rețea de gaz metan în satele Lisa -parțial și Pojorta), solid (lemn, deșeuri agricole etc.) în Lisa-partial și Breaza.

Măsuri prioritare

Racordarea satelor Lisa parțial și Breaza, precum și a satelor de vacanță Plaiul Lisei și Luncile Brezei la magistrala de gaz

Gospodaria comunală

Gestiunea deșeurilor

Comuna Lisa face parte din ADI organizat pentru implementarea proiectului de sistem de management integrat al deșeurilor în județul Brașov.

Conform Master Plan – Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Brașov, sistemul de colectare dezvoltat prin proiectul Phare va fi inclus în sistemul integrat de gestionare a deșeurilor din județ, Zona 2 Făgăraș.

Colectarea deșeurilor se va face selectiv, conform Directivei cadru 2008/98/CE, respectiv conform prevederilor HG 247/2011.

Colectarea deșeurilor din sticlă se va face prin aport voluntar, în pubele/containere amplasate în trei puncte de colectare, câte unul în fiecare sat aparținător comunei, locațiile urmând să fie stabilite în cadrul studiilor de oportunitate, de comun acord cu autoritatea locală.

Deșeurile generate în zona 2 vor fi transferate la instalație TMB simplă realizată în municipiul Făgăraș. Reciclabilele colectate separat vor intra în stația de sortare realizată în municipiul Făgăraș pentru a fi valorificate. Frațiunile valorificate vor include hârtie/carton, PET, alte materiale plastice, metale feroase și neferoase, lemn și sticlă. Capacitatea stației de tratare mecanobiologică simplă va fi de 24.700 t/an. Capacitatea stației de sortare va fi de 10.500 t/an

Reziduurile rezultate în urma operațiilor din stația de sortare vor fi eliminate în depozitul central din Săcele.

Fracția umedă va fi compactată în stația de transfer pentru a fi trimisă la instalația WtE care va fi realizată la Tărlungeni.

Pe teritoriul comunei va fi promovată în continuare compostarea în gospodăriile individuale.

Sistemul actual de management al deșeurilor urmează să fie completat prin propunerile de dezvoltare cu o platformă de compostare a deșeurilor vegetale și din zootehnie, finanțarea proiectului urmând să fie obținută prin fonduri nerambursabile.

Măsuri prioritare

Modernizarea și completarea infrastructurii de colectare a deșeurilor;
--

Colectarea selectivă a deșeurilor municipale; creșterea gradului de valorificare a deșeurilor;
--

Realizarea unei platforme pentru depozitarea deșeurilor vegetale și din zootehnie

Pițe agroalimentare

Măsuri prioritare

Modernizarea pieței agroalimentare din satul Lisa

Studierea posibilității de amplasare a unui supermarket de mărime medie în satul Lisa

Cimitire

Pe teritoriul administrativ al comunei se găsesc:

Localitatea	
Lisa	la nr. 75, aferent bisericii “Adormirea Maicii Domnului
	la nr. 339, aferent bisericii “Sfântul Gheorghe” (fostă greco-catolică),
	nr. 268,
Breaza	la nr. 53 aferent bisericii „Sfânta Treime”
Pojorta	la nr. 79, aferent bisericii “Sfântul Nicolae”

Este necesar a se avea în vedere rezervarea unor suprafețe limitrofe în cazul extinderii cimitirelor, cu respectarea prevederilor normativelor cu privire la zonele de protecție sanitară (50 m față de zonele locuite) a cimitirelor.

Pe planșa de reglementări aferentă PUG sunt marcate zonele de protecție igienico-sanitară de 50 m a cimitirelor existente.

Transport public

Măsuri prioritare
Înființarea rețelei de transport public între satele aparținătoare și achiziționarea de vehicule alimentate de combustibili “verzi”
Amenajarea alveolelor, dotarea cu mobilier urban și acoperirea tuturor stațiilor de autobuz
Asigurarea facilităților pentru persoanele cu dizabilități

Coordonatele în proiecție STEREO 70 ale amplasamentului

În **Anexa 1** sunt se regăsesc coordonatele STEREO 70 ale amplasamentului studiat.

5. Numele și codul ariei naturale protejate de interes comunitar;

Din analiza coordonatelor amplasamentului Planului în raport cu ariile naturale protejate și conform Comunicării APM Brașov cu nr. 4667/20.04.2023 reiese faptul că acesta se suprapune parțial peste limitele a două Situri Natura 2000, și anume: ROSPA0098 Piemontul Făgăraș și ROSAC0122 Munții Făgăraș.

- **Situl de importanță comunitară Munții Făgăraș** a fost desemnat prin Ordinul nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, publicat în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 98 bis, din 7.02.2007.

Prin Hotărârea nr. 685/2022 privind instituirea regimului de arie naturală protejată și declararea ariilor speciale de conservare ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, situl de importanță comunitară ROSCI0122 a fost declarat arie specială de conservare – ROSAC0122.

ROSAC0122 Munții Făgăraș este amplasată în regiunile administrative RO12 centru, RO31 Sud și RO41 Sud-Vest, pe teritoriul administrativ al următoarelor județe și unitați administrative teritoriale:

- Județul Argeș (54%): Arefu (89%), Berevoești (<1%), Brăduleț (7%), Lerești (38%), Nucșoara (85%), Rucăr (54%), Sălătrucu (62%), Valea Mare-Pravăț (4%), Albeștii de Muscel <1%
- **Județul Brașov (22%)**: Drăguș (42%), Hârseni (58%), **Lisa (56%)**, Recea (48%), Sâmbăta de Sus (50%), Șinca Nouă (5%), Șinca Veche (35%), Ucea de Jos (40%), Viștea de Sus (30%), Zârnești (17%)
- Județul Sibiu (13%): Arpașu de Jos (36%), Avrig (25%), Cârțișoara (64%), Porumbacu de Jos (42%), Racovița (24%), Turnu Roșu (51%), Boița <1%
- Județul Vâlcea (11%): Boișoara (33%), Căineni Mari (45%), Perișani (47%), Țițești (<1%)

Coordonatele sitului

Longitudine	Latitudine
24.0076777	45.0124138

Altitudinea: 347,00 max., 1243,00 min., 2544,00 med.

Regiunea biogeografică: Alpină

Regiunea administrativă:

NUTS	Numele regiunii
RO12	Centru
RO31	Sud
RO41	Sud-Vest

Suprafața sitului: 198620.50 ha

Suprafața suprapusă peste teritoriul comunei Lisa: 4924.00 ha. Suprafața ariei protejate ROSAC0122 Munții Făgăraș cuprinde o parte a intravilanului existent și propus al comunei Lisa.

Caracteristici:

Situl se află în zona biogeografică alpină, forma de relief predominantă fiind muntele. Habitatele sunt foarte variate, începând cu cele de lunca (aninișuri, sălcete bătrâne –cu suprafețe în mare parte continue și compacte), fânețe, tufărișuri, ecosisteme forestiere, alpine și subalpine. Flora este bine reprezentată fiind înregistrate peste 900 specii de plante, diversitatea floristică cea mai mare se observă în fânețele umede – peste 450 specii.

ROSCI0122 Munții Făgăraș a fost desemnat în vederea conservării a 27 de habitate de interes comunitar, dintre care 5 prioritare, precum și a unui număr de 33 de specii de plante și animale de interes comunitar. Ponderea suprafeței cumulate estimate a acestor habitate reprezintă 88,8% din suprafața totală a sitului. În formularul standard al sitului mai sunt listate 326 de specii de floră și faună importante din punct de vedere protectiv sau conservativ, dintre care 16 specii de mamifere, 86 de păsări, 10 de amfibieni, 7 de reptile, 3 de pești, 3 de nevertebrate și 201 de plante, conform Formularului standard al sitului.

ROSAC0122 Munții Făgăraș include de asemenea în perimetrul său 21 arii naturale protejate de interes național și se suprapune parțial, în sectorul nordic cu alte trei situri Natura 2000: ROSPA0098 Piemontul Făgăraș, ROSCI0352 Perșani și ROSCI0112 Mlaca Tătarilor

Calitate și importanță

Situl include cel mai înalt și sălbatic sector al Carpaților Românești, cu una dintre cele mai mari extensii ale reliefului glaciatic și periglaciatic, cu o vastă suită de unități peisagistice unice, cu condiții ecologice specifice ca urmare a diversității geologice, pedologice și climatice reflectate în biodiversitatea foarte ridicată a acestei zone.

Accesul în sit se poate face de pe Valea Oltului, culoarul Rucăr-Bran, respectiv din Subcarpații Getici. În acest masiv muntos se află fragmente reprezentative de păduri naturale virgine și cvasivirgine - astăzi practic dispărute din Europa - care polarizează o diversitate biologică terestră deosebită, constituind o avuție națională inestimabilă. Munții Făgăraș oferă habitate excelente pentru populații viabile de urs, lup, râs și capră neagră. De pe teritoriul sitului propus a fost capturată o femelă de capră neagră apreciată ca fiind cel mai mare exemplar din lume - 126 puncte CIC (1993 - Valea Arpășel, jud. Sibiu). Tot aici a fost capturat un exemplar de lup cotat ca record mondial (1978 - Valea Arpășel, jud. Sibiu). Cerbul, prezent atât în zona împădurită cât și în golul alpin, boncănește în acest masiv muntos la cea mai mare altitudine din Carpații României – Șaua Netedu (2200 m).

Vulnerabilitate Așezările umane stabile pe teritoriul Munților Făgăraș nu există decât la poalele acestora, în general situate sub curba de nivel de 900 m. Așadar, gradul de antropizare al arealului

montan este redus, singurele activități umane care afectează cadrul natural sunt creșterea animalelor, exploatarea lemnului și turismul. Turismul de tranzit s-a dezvoltat odată cu construirea Lacului de acumulare Vidraru și modernizarea arterei rutiere DN 7C, cunoscută sub numele de Transfăgărășan. Aceasta formă de turism se practică numai în sezonul cad, perioada iunie-septembrie, din cauza cantităților mari de zăpadă ce se acumulează în sezonul hibernal și a avalanșelor care se produc de obicei în amonte de Piscul Negru, blocând șoseaua transalpină. În punctul Piscul Negru s-au ridicat în ultimii ani mai multe construcții cu destinație turistică, dar fără a respecta normele în vigoare privind disciplina în construcții și cele ale protecției mediului (nu există plan de urbanism zonal, nu se respecta gradul de ocupare al terenului, nu există rețea de canalizare pentru apele reziduale sau puncte de colectare ecologică a deșeurilor menajere). De asemenea, nu s-au respectat prevederile de construire privind procentul de ocupare și coeficientul de utilizare a terenului.

Situl Natura 2000 ROSCI0122 Munții Făgăraș include, pe lângă altele, Aria Specială de Protecție Avifaunistică ROSPA0098 Piemontul Făgăraș.

Managementul sitului

Organismul responsabil pentru managementul sitului este **Agencia Națională pentru Arii Naturale Protejate**.

Prin Ordinul 1156 din 2016 Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a aprobat:

- Planul de Management al siturilor Natura 2000 ROSCI0122 Munții Făgăraș și ROSPA0098 Piemontul Făgăraș,
- Regulamentul site-urilor Natura 2000 ROSCI0122 Munții Făgăraș și ROSPA0098 Piemontul Făgăraș,

Planul de management a fost elaborat în vederea unei planificări integrate a acțiunilor ce trebuie întreprinse în vederea îndeplinirii obiectivului major al rețelei Natura 2000, din care fac parte SCI Munții Făgăraș și SPA Piemontul Făgăraș și ariile protejate incluse în acestea, respectiv conservarea biodiversității, a speciilor și habitatelor de interes comunitar pentru care au fost declarate acestea, a menținerii integrității lor, respectiv pentru dezvoltarea durabilă a zonei.

Formularul standard al ROSCI0122 Munții Făgăraș menționează ca fiind prezente pe teritoriul ariei protejate 27 de habitate de interes comunitar:

1. 3220 – Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane;
2. 3230 – Vegetație lemnoasă cu *Myricaria germanica* de-a lungul râurilor montane;
3. 3240 – Vegetație lemnoasă cu *Salix eleagnos* de-a lungul râurilor montane;
4. 4060 – Tufărișuri alpine și boreale;
5. 4070* – Tufărișuri cu *Pinus mugo* și *Rhododendron myrtifolium*;
6. 4080 – Tufărișuri cu specii sub-arctice de *Salix*;
7. 6150 – Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios;
8. 6170 – Pajiști calcifile alpine și subalpine;
9. 6230* – Pajiști montane de *Nardus bogate* în specii pe substraturi silicioase;
10. 6410 – Pajiști cu *Molinia* pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase - *Molinion caeruleae*;
11. 6430 – Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin;
12. 6520 – Fânețe montane;
13. 7240* – Formațiuni pioniere alpine din *Caricion bicoloris-atrofuscus*;
14. 8110 – Grohotișuri silicioase din etajul montan până în cel alpin - *Androsacetalia alpinae* și *Galeopsietalia ladani*;
15. 8120 – Grohotișuri calcaroase și de șisturi calcaroase din etajul montan până în cel alpin - *Thlaspietea rotundifoliae*;
16. 8210 – Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci calcaroase;
17. 8220 – Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci silicioase;
18. 8310 – Peșteri în care accesul publicului este interzis;
19. 9110 – Păduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*;

20. 9130 – Păduri de fag de tip Asperulo-Fagetum;
21. 9150 – Păduri medio-europene de fag din Cephalanthero-Fagion;
22. 9170 – Păduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum;
23. 9180* – Păduri din Tilio-Acerion pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene;
24. 91E0* – Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* - Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae;
25. 91Q0 – Păduri relictare de *Pinus sylvestris* pe substrat calcaros;
26. 91V0 – Păduri dacice de fag - Symphyto- Fagion;
27. 9410 – Păduri acidofile de *Picea abies* din regiunea montana - Vaccinio – Picetea.

În urma desfășurării activităților specifice de inventariere și cartare a habitatelor de interes comunitar din perimetrul sitului de importanță comunitară ROSCI0122 Munții Făgăraș s-a constatat faptul că 5 habitate de interes comunitar **nu sunt prezente** în perimetrul ariei naturale protejate.

Aceste habitate sunt următoarele:

1. 3230 – Vegetație lemnoasă cu *Myricaria germanica* de-a lungul râurilor montane;
2. 3240 – Vegetație lemnoasă cu *Salix eleagnos* de-a lungul râurilor montane;
3. 7240* – Formațiuni pioniere alpine din Caricion bicoloris-atrofuscae;
4. 9150 – Păduri medio-europene de fag din Cephalanthero-Fagion;
5. 91Q0 – Păduri relictare de *Pinus sylvestris* pe substrat calcaros;

Conform studiilor realizate pentru întocmirea Planului de management și hărților de distribuție ale habitatelor de interes comunitar, pe teritoriul comunei Lisa au fost identificate următoarele habitate:

- 1) 6430 Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin;
- 2) 91V0 Păduri dacice de fag - Symphyto- Fagion;
- 3) 9410 Păduri acidofile de *Picea abies* din regiunea montană
- 4) 91E0* Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* - Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae;
- 5) 9110 Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum;
- 6) 9170 Păduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum;

Conform Planului de management, biodiversitatea Sitului Natura 2000 ROSCI0122 Munții Făgăraș se compune astfel:

Specii de plante

Situl de importanță comunitară ROSCI0122 Munții Făgăraș a fost declarat în vederea conservării următoarelor specii de plante:

- 2 specii de plante inferioare de interes comunitar:

- 1) *Meesia longiseta*
- 2) *Drepanocladus vernicosus*

- 5 specii de plante superioare de interes comunitar:

- 1.) *Eleocharis carniolica*
- 2.) *Liparis loeselii*
- 3.) *Campanula serrata*
- 4.) *Tozzia carpathica*
- 5.) *Poa granitica ssp. disparilis*

Specii de nevertebrate

Situl de importanță comunitară ROSCI0122 Munții Făgăraș a fost declarat în vederea conservării următoarelor **13 specii de nevertebrate de interes comunitar**:

- 1.) *Vertigo angustior*
- 2.) *Chilostoma banaticum*
- 3.) *Ophiogomphus Cecilia*

- 4.) *Lycaena dispar* - fluturele roșu de mlaștină
- 5.) *Euphydryas aurinia* – fluturele auriu
- 6.) *Callimorpha quadripunctaria* - fluturele roșu dungat
- 7.) *Lucanus cervus* – rădașcă
- 8.) *Osmoderma eremita* – gândacul pustinc
- 9.) *Rosalia alpina* – croitorul fagului
- 10.) *Morimus funereus* – croitor de piatră
- 11.) *Stephanopachys substriatus*
- 12.) *Carabus hampei*
- 13.) *Pholidoptera transsylvanica* – cosaș transilvan

Specii de pești

Situl de importanță comunitară ROSCI0122 Munții Făgăraș a fost declarat în vederea conservării următoarelor specii de **pești de interes comunitar**: *Gobio uranoscopus*, *Barbus meridionalis*, *Cottus gobio* și *Eudontomyzon mariae*.

Specii de amfibieni Situl de importanță comunitară ROSCI0122 Munții Făgăraș a fost declarat în vederea conservării următoarelor specii de amfibieni de interes comunitar: *Bombina variegata*, *Triturus cristatus* și *Triturus montandoni*

Specii de mamifere Situl de importanță comunitară ROSCI0122 Munții Făgăraș a fost declarat în vederea conservării următoarelor specii de mamifere de interes comunitar: *Rhinolophus hipposideros*, *Myotis myotis*, *Canis lupus*, *Ursus arctos*, *Lynx lynx* și *Lutra lutra*.

Activitati antropice care se desfășoară în sit și în afara perimetrului acestuia Cele mai importante impacte și activități cu efect mare asupra sitului

Impacte Negative				
Intens.	Cod	Amenințări și presiuni	Poluare (cod)	În sit/ în afară
H	E01.01	Urbanizare continua	N	I

Cele mai importante impacte și activități cu efect mediu/mic asupra sitului

Impacte Negative				
Intens.	Cod	Amenințări și presiuni	Poluare (cod)	În sit/ în afară
L	A07	Utilizarea produselor biocide, hormoni si substante chimice	N	I
M	B03	Exploatare forestiera fara replantare sau refacere naturala	N	I
L	C 01.01 .01	Cariere de nisip si pietris	N	I
L	D 01.02	Drumuri, autostrazi	N	O
M	D 01.06	Tunele	N	O
M	D05	Imbunatatirea accesului in zona	N	O
M	E01	Zone urbanizate, habitare umana	N	O

		(locuinte umane)		
M	F 03.01	Vanatoare	N	I
L	F 03.02	Luare / prelevare de fauna(terestra)	N	I
L	F 03.02 .03	Capcane, otravire, braconaj	N	I
L	F04	Luare/prelevare de plante terestre, in general	N	O
L	G 01.03	Vehicule cu motor	N	O
L	G 02.08	Locuri de campare si zone de parcare pentru rulote	N	O
M	K 03.06	Antagonism cu animale domestice	N	O

Habitatele de interes comunitar din sit și evaluarea sitului în ceea ce le privește:

Reprezentivitate: A - excelentă, B - bună, C - semnificativă, D - nesemnificativă
Suprafața relativă: A - $100 \geq p > 15\%$, B - $15 \geq p > 2\%$, C - $2 \geq p > 0\%$
Starea de conservare: A - excelentă, B - bună, C - medie sau redusă
Evaluarea globală: A - valoare excelentă, B - valoare bună, C - valoare considerabilă.

Tipuri de habitate					Evaluare			
PF	NP	Acoperire (Ha)	Pesteri (nr.)	Calit.date	AIBICID	AIBIC		
					Rep	Supr. rel.	Status conserv.	Eval. globala
3220		5958		Buna	A	B	B	B
3230		1986		Buna	B	C	B	B
3240		1986		Buna	B	C	B	B
4060		1986		Buna	A	B	A	A
4070	X	1986		Buna	A	A	A	A
4080		19		Buna	B	A	B	B
6150		13500		Moderata	A	B	B	B
6170		195		Moderata	B	C	B	B
6230	X	2500		Moderata	B	B	B	B
6410		14		Moderata	C	C	C	C
6430		250		Moderata	A	C	B	B
6440		175		Moderata	B	B	B	B
6520		1250		Moderata	A	C	A	A
7240	X	19		Buna	A	A	A	A
8110		1986		Buna	B	A	B	B
8120		99		Buna	C	B	B	B
8210		1		Buna	B	C	B	B
8220		19		Buna	A	A	A	A
8310		198		Buna	D			
9110		21649			A	B	B	A
9130		1787			B	C	A	B
9150		198			B	C	B	B
9170		198			B	C	B	B
9180	X	397			B	B	A	B

91E0	X	198				A	B	A	A
91Q0		1				C	C	B	B
91V0		71503				A	B	B	A
9410		42306				A	B	A	A

Specii prevăzute la articolul 4 din Directiva 2009/147/CE, specii enumerate în anexa II la Directiva 92/43/CEE și evaluarea sitului în ceea ce le privește.

Specie					Populație						Sit			
Grup	Cod	Denumire științifică	S	NP	Tip	Marime		Unit. masura	Categ. CIRIVI P	Calit. date	AIBICI D	AIBIC		
						Min.	Max.				Pop.	Conserv.	Izolare	Global
M	1308	Barbastella barbastellus(Liliacul-cârn)			P	500	1000	i	C	M	C	B	C	B
M	1352*	Canis lupus(Lup)			P				C		B	B	C	B
M	1355	Lutra lutra			P				P		C	C	C	C
M	1361	Lynx lynx(Râs)			P				P		B	B	C	B
M	1310	Miniopterus schreibersii(Liliacul-cu-aripe-lungi)			R	250	500	i	R	M	C	B	C	B
M	1323	Myotis bechsteinii(Liliacul-cu-urechi-late)			P	500	1000	i	R	M	C	B	C	B
M	1307	Myotis blythii()			P	500	1000	i	C	M	C	B	C	B
M	1321	Myotis emarginatus			P	150	300	i	R	M	C	B	C	B
M	1324	Myotis myotis()			P	2000	3000	i	C	M	C	B	C	B
M	1324	Myotis myotis()			R				R		C	B	C	B
M	1304	Rhinolophus ferrumequinum()			P	50	100	i	R	M	C	C	C	C
M	1303	Rhinolophus hipposideros()			P	500	800	i	R	M	B	B	C	B
M	1354*	Ursus arctos(Urs)			P				P		B	B	C	B
M	1354*	Ursus arctos(Urs)			R				C		B	B	C	B
A	1193	Bombina variegata			P	5000	10000	i	P	G	B	B	C	B
A	1166	Triturus cristatus			P				P?	DD	D			
A	2001	Triturus montandoni(Triton carpatice)			P				R		C	B	B	B
A	4008	Triturus vulgaris ampelensis()			P					M	C	B	B	B
F	5266	Barbus petenyi()			P				P	DD	C	C	C	C
F	6965	Cottus gobio all others()			P				P	DD	B	B	C	B
F	2484	Eudontomyzon mariae(Cicar)			P				V	DD	D			
F	6145	Romanogobio uranoscopus()			P				V	DD	D			
I	4012	Carabus hampei			P				V		D			
I	4057	Chilostoma banaticum			P				R		B	A	A	C
I	1065	Euphydryas aurinia			P				P		B	B	A	B
I	6199*	Euplagia quadripunctaria()			P				P	DD	B	B	C	B
I	1083	Lucanus cervus			P				C		C	B	C	B
I	1060	Lycaena dispar			P				R		B	B	C	B
I	6908	Morimus asper funereus()			P				R	DD	C	B	C	B

I	1037	Ophiogomphus cecilia			P				P		A	B	C	B
I	6966*	Osmoderma eremita Complex			P				V	DD	C	B	C	B
I	4054	Pholidoptera transsylvanica			P				R		C	B	A	B
I	1087*	Rosalia alpina			P				R		B	B	C	B
I	1927	Stephanopachys substriatus()			P				R		B	B	C	B
I	1014	Vertigo angustior			P				R		C	B	C	B
P	4070*	Campanula serrata			P	15000	15000	i	P	G	C	B	C	B
P	1393	Drepanocladus vernicosus			P				R		B	B	C	B
P	1898	Eleocharis carniolica			P				R		B	B	C	B
P	1903	Liparis loeselii			P				R		B	B	C	B
P	1389	Meesia longiseta			P				R		A	B	C	B
P	4122	Poa granitica subsp. disparilis()			P	50	100	i	P	M	A	B	A	B
P	4116	Tozzia carpathica			P	500	1000	i	P	G	B	B	C	B

Caracteristici generale ale sitului

<i>Cod</i>	<i>Clase habitate</i>	<i>Acoperire (%)</i>
N06	Râuri, lacuri	0.55
N08	Tufișuri, tufărișuri	11.84
N09	Pajiti naturale, stepe	9.64
N14	Pășuni	0.97
N15	Alte terenuri arabile	0.17
N16	Păduri de foioase	17.60
N17	Păduri de conifere	25.10
N19	Păduri de amestec	28.94
N22	Stâncării, zone sărace în vegetație	3.25
N26	Habitat de păduri (păduri în tranziție)	1.90

Alte caracteristici ale sitului

Situl se afla in zona biogeografica alpina, forma de relief predominanta fiind muntele. Habitatele sunt foarte variate, începând cu cele de luncă (anișuri, salcete bătrâne –cu suprafețe în mare parte continue si compacte), fânețe, tufărișuri, ecosisteme forestiere, alpine si subalpine. Flora este bine reprezentată fiind înregistrate peste 900 specii de plante, diversitatea floristică cea mai mare se observă în fânețele umede – peste 450 specii.

- **Aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0098 Piemontul Făgăraș** a fost declarată sit Natura 2000 prin HG nr. 1284/2007, privind declarare ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, completată și modificată cu HG 971/05.10.2011.

Situl este amplasat în regiunea administrativă RO12 centru, pe teritoriul administrativ al următoarelor județe și unitați administrative teritoriale:

- Județul Argeș: Arefu (< 1%)
- Județul Sibiu: Arpașu de Jos (51%), Avrig (27%), Carța (<1%), Carțișoara (72%), Porumbacu de Jos (65%), Racovița (58%), Turnu Roșu (12%)

- **Județul Brașov:** Drăguș (51%), Harseni (39%), **Lisa (60%),** Recea (43%), Sambăta de Sus (41%), Șinca Nouă (21%), Șinca Veche (52%), Ucea de Jos (18%), Victoria (45%), Viștea de Sus (21%)

Localizarea geografică: Lat 45.0111166; Long. 24.0111083

Bioregiunea: Continentală

Regiunea administrativă: Centru

Altitudinea: 347,00 max., 1243,00 min., 2544,00 med.

Suprafața Ariei de protecție speciala ROSPA0098 Piemontul Făgăraș: **71201.70 ha.**

Suprafața suprapusă peste teritoriul comunei Lisa: 5356.46 ha

Caracteristici: Accesul în sit se poate face de pe Valea Oltului sectorul Racovița-Șercaia-Șinca, respectiv de pe valea Șinca, în partea estică a sitului.

Teritoriul sitului este amplasat parte în regiunea alpină (51,88%) și parte în cea continentală (48,12%). Relieful dominant este deal și munte. Teritoriul sitului este situat în cadrul Depresiunii Făgărașului pe latura nordică a Munților Făgăraș. Munții de pe marginea depresiunii împiedică deplasarea maselor de aer rece boreal și în același timp barează accesul liber al celor submediteraneene din sud, zona depresiunii Făgăraș se afla sub influența fenomenului de Föhn, încălzirea curenților de aer veniți dinspre sud spre nord, prin frecarea de pantele munților în acțiunea descendentă spre nord, astfel încât temperaturile din zona depresiunii Făgăraș este mai ridicată decât normal. Rețeaua hidrografică este bogată, alcătuită din numeroase râuri și afluenți ai acestora, vărsându-se în Olt. Zona sitului este predominant de pășune, fâneța, pădurea apărând pe versanții nordici ai Munților Făgăraș. Habitatele sunt foarte variate. Apar în cuprinsul sitului arii protejate - Poiana cu narcise de la Dumbrava Vadului care garantează prezenta în zona a unor specii de flora și fauna protejate. Flora este bine reprezentată fiind înregistrate peste 900 specii de plante, diversitatea floristică cea mai mare se observă în fanetele umede – peste 450 specii.

Calitate și importanță Prioritate nr. 9 din cele 68 de situri propuse de Grupul Milvus:

C1 – efective importante pe plan global – cristelul de câmp (*Crex crex*);

C6 – populații importante din specii amenințate la nivelul Uniunii Europene - 11 specii – barză albă (*Ciconia ciconia*), barză neagră (*Ciconia nigra*), acvilă țipătoare mică (*Aquila pomarina*), viespar (*Pernis apivorus*), cristelul de câmp (*Crex crex*), huhurez mare (*Strix uralensis*), ghionoaie sură (*Picus canus*), ciocănitoare cu spate alb (*Dendrocopos leucotos*), ciocârlie de pădure (*Lullula arborea*), muscar gulerat (*Ficedula albicollis*), muscar mic (*Ficedula parva*).

Pădurile de fag din Munții Făgăraș cu întinsa zonă deschisă semi-naturală de la poalele munților oferă o combinație de habitate ideale pentru multe specii de păsări. Pădurile adăpostesc efective semnificative din două specii de ciocănitori, huhurez mare, două specii de muscari. Aici cuibăresc și speciile de răpitoare și barza neagră care își caută hrana pe zonele deschise de la poalele munților, la fel ca barza albă. Fânețele, pășunile și terenurile agricole de aici găzduiesc o populație semnificativă de ciocârlie de pădure și de cristel de câmp.

Vulnerabilitate 1. intensificarea agriculturii – schimbarea metodelor de cultivare a terenurilor din cele tradiționale în agricultură intensivă, cu monoculturi mari, folosirea excesivă a chimicalelor, efectuarea lucrărilor numai cu utilaje și mașini 2. schimbarea habitatului semi-natural (fânețe, pășuni) datorită încetării activităților agricole ca cositul sau pășunatul 3. braconaj 4. desecarea zonelor umede prin canalizare de-a lungul râurilor, pe zone de șes 5. cositul în perioada de cuibărire 6. distrugerea cuiburilor, a pontei sau a puilor 7. deranjarea păsărilor în timpul cuibăritului 8. cositul prea timpuriu (ex. poate distruge poantele de cristel de câmp) 9. arderea vegetației (a miriștii și a pârloagelor) 10. scoaterea puilor pentru comerț ilegal 11. folosirea pesticidelor 12. electrocutare și coliziune în linii electrice 13. prinderea păsărilor cu capcane 14. practicarea sporturilor extreme: enduro, motor de cross, mașini de teren 15. amplasare de generatoare eoliene 16. înmulțirea necontrolată a speciilor invazive 17. defrișările, tăierile ras și lucrările silvice care au ca rezultat tăierea arborilor pe suprafețe mari 18. tăierile selective a arborilor în vârstă sau a unor specii 19. adunarea lemnului pentru foc, culegerea de ciuperci 20. amenajări forestiere și tăieri în timpul cuibăritului speciilor periclitate 21. vânatoarea în timpul cuibăritului prin deranjul și zgomotul cauzat de către gonaci 22. vânatoarea în zona locurilor de cuibărire a speciilor periclitate 23. împăduririle zonelor naturale sau seminaturale

(pășuni, fânațe etc.) 24. industrializare și creșterea zonelor urbane 25. lucrări îndelungate în vecinătatea cuibului în perioada de reproducere

Activități antropice care se desfășoară în sit și în afara perimetrului acestuia

Cele mai importante impacte și activități cu efect mare asupra sitului

Impacte Negative				
Intens.	Cod	Amenințări și presiuni	Poluare (cod)	În sit/ în afară
H	F03.01	Vanatoare	N	I
H	J01	Focul și combaterea incendiilor	N	I

Cele mai importante impacte și activități cu efect mediu/mic asupra sitului

Impacte Negative				
Intens.	Cod	Amenințări și presiuni	Poluare (cod)	În sit/ în afară
M	E03.01	Depozitarea deșeurilor menajere /deșuri provenite din baze de agrement	N	O

Specii prevăzute la articolul 4 din Directiva 2009/147/CE, specii enumerate în anexa II la Directiva 92/43/CEE și evaluarea sitului în ceea ce le privește.

Specie				Populație						Sit				
Gru p	Cod	Denumire științifică	S	NP	Tip	Marime		Unit. masura	Categ.	Calit. date	AIBICI D Pop.	AIBIC		
						Min.	Max.					CIRIVI P	Conserv.	Izolare
B	A091	Aquila chrysaetos			C	3	5	i	P?	DD	D			
B	A089	Aquila pomarina			R	40	50	p	C		C	B	C	B
B	A104	Bonasa bonasia (Ierunca)			P	75	105	p	C		C	B	C	B
B	A031	Ciconia ciconia			R	45	55	p	C		C	B	C	B
B	A030	Ciconia nigra			R	10	15	p	C		B	B	C	B
B	A080	Circus gallicus			R	5	8	p	R		B	B	C	B
B	A081	Circus aeruginosus			R	2	3	p	R		D			
B	A082	Circus cyaneus			W	40	60	i	C		B	B	C	B
B	A122	Crex crex			R	100	150	p	R		C	C	C	C
B	A239	Dendrocopos leucotos			P	250	300	p	C		C	B	C	B
B	A238	Dendrocopos medius			P	30	50	p	R		C	B	C	C
B	A429	Dendrocopos syriacus			P	20	40	p	C		C	B	C	C
B	A236	Dryocopus martius			P	70	90	p	C		C	B	C	B
B	A379	Emberiza hortulana			R	2	5	p	P?	DD	D			
B	A103	Falco peregrinus			C	1	3	i	P?	DD	D			
B	A321	Ficedula albicollis			R	13500	16900	p	C		B	B	C	B
B	A320	Ficedula parva			R	2100	2500	p	C		C	B	C	B
B	A217	Glaucidium passerinum			P	10	20	p			C	B	C	C
B	A338	Lanius collurio			R	5700	9400	p	R		C	B	C	B
B	A339	Lanius minor			R	40	80	p	R		D			
B	A246	Lullula arborea (Ciocarla de padure)			R	1000	2000	p	R		B	B	C	B
B	A072	Pernis apivorus			R	60	90	p	C		B	B	C	B
B	A234	Picus canus			P	200	250	p	C		C	B	C	B
B	A220	Strix uralensis			P	50	60	p	C		C	B	C	B
B	A307	Sylvia nisoria			R	20	30	p	P?	DD	D			
B	A108	Tetrao urogallus			P	25	35	i	P		C	B	C	B

Caracteristici generale ale sitului

<i>Cod</i>	<i>Clase habitate</i>	<i>Acoperire (%)</i>
N07	Mlaștini, turbării	0.10
N08	Tufiș uri, tufărișuri	1.19
N09	Pajiști naturale, stepe	0.42
N12	Culturi (teren arabil)	8.57
N14	Pășuni	26.51
N15	Alte terenuri arabile	5.95
N16	Păduri de foioase	29.97
N17	Păduri de conifere	4.39
N19	Păduri de amestec	12.10
N21	Vii și livezi	1.68
N22	Stâncării, zone sărace în vegetație	0.19
N23	Alte terenuri artificiale (localități, mine)	2.86
N26	Habitate de păduri (păduri în tranziție)	6.00

6. Prezența și efectivele/suprafețele acoperite de specii și habitate de interes comunitar în zona PP;

În tabelul următor sunt prezentate suprafețele intravilanului existent și propus aferente Planului de Urbanism General al Comunei Lisa care se suprapun peste limitele celor două arii protejate.

	Suprafețe arii protejate	Suprafețe arii protejate care se suprapun peste UAT Lisa [ha]	Procent arii protejate care se suprapun peste UAT Lisa %
ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	71201.70	5356.46	7,52
ROSAC0122 Munții Făgăraș	198620.50	4924.00	2,48

Numerotare trup existent	Numerotare trup propus	Obs.	Aria Protejată	Intravilan existent in aria protejata	Propunere Restrângere în aria protejata	Propunere Exindere în aria protejata	Intravilan total propus în aria protejata
				ha	ha	ha	ha
LISA							
TRUP 2 și TRUP 3	TRUP 1	Lisa (reședință de comună)	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	75.74	2.88	32	104.86

	TRUP 1.1	casă de locuit	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș			0.06	0.06
	TRUP 1.2	Plantație de afin	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș			0.09	0.09
	TRUP 1.3	Păstrăvărie	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș			1.38	1.38
TRUP 4	TRUP 1.4	satul de vacanță Plaiul Lisei	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	13.00		30.75	43.75
			ROSAC0122 Munții Făgăraș	11.16		23.78	34.94
	TRUP 1.5	Instituții și servicii cu locuire	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș			1.62	1.62
	TRUP 1.6	Bazine de apă potabilă (2 x 100 mc)	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș			0.12	0.12
	TRUP 1.7	Agroturism	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș			1.73	1.73
			ROSAC0122 Munții Făgăraș			1.73	1.73
BREAZA							
TRUP 5 și TRUP 6	TRUP 2	Breaza (sat component)	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	108.44		66.24	174.68
			ROSAC0122 Munții Făgăraș			3.43	3.43
	TRUP 2.1	locuire cu servicii	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș			0.68	0.68
	TRUP 2.2	Plantație afin	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș			0.07	0.07
TRUP 7	TRUP 2.3	Cetatea Negru Vodă	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș			0.50	0.50
			ROSAC0122 Munții Făgăraș			0.50	0.50
TRUP 8	TRUP 2.4	Cabana Urlea	ROSAC0122 Munții Făgăraș	0.50		1.16	1.66
POJORTA							
TRUP 1	TRUP 3	Pojorta (sat component)	-	-	-	-	-

	TRUP 3.1	Rezervoare de apă și stație de pompare apă potabilă municipiul Făgăraș	-	-	-	-	-
	TRUP 3.2	stație de epurare	-	-	-	-	-
	TRUP 3.3	Plantație de afin	-	-	-	-	-
	TRUP 3.4	Fermă de vaci	-	-	-	-	-

Numerotare trup existent	Numerotare trup propus	Obs.	Aria Protejată	Intravilan existent in aria protejata / S.arie protejata teritoriul LISA	Propunere Restrângere aria protejata / S.arie protejata teritoriul LISA	Propunere Exindere aria protejata / S.arie protejata teritoriul LISA	Intravilan total propus aria protejata / S.arie protejata teritoriul LISA	Intravilan propus din total aria protejata
				%	%	%	%	%
LISA								
TRUP 2 și TRUP 3	TRUP 1	Lisa (reședință de comună)	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	1.41	0.05	0.60	1.96	0,15
	TRUP 1.1	casă de locuit	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	0.00	0.00	0.001	0.001	0,0001
	TRUP 1.2	Plantație de afin	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	0.00	0.00	0,002	0,002	0,0001
	TRUP 1.3	Păstrăvărie	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	0.00	0.00	0.03	0.03	0,002
TRUP 4	TRUP 1.4	satul de vacanță Plaiul Lisei	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	0.24	0.00	0.57	0.82	0,061
			ROSAC0122 Munții Făgăraș	0.23	0.00	0.48	0.71	0,018
	TRUP 1.5	Instituții și servicii cu locuire	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	0.00	0.00	0.03	0.03	0,0023
	TRUP 1.6	Bazine de apă potabilă (2 x 100 mc)	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	0.00	0.00	0,002	0,002	0,0002
	TRUP 1.7	Agroturism	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	0.00	0.00	0.03	0.03	0,0024

			ROSAC0122 Munții Făgăraș	0.00	0.00	0.04	0.04	0,0009
BREAZA								
TRUP 5 și TRUP 6	TRUP 2	Breaza (sat component)	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	2.02	0.00	1.24	3.26	0,245
			ROSAC0122 Munții Făgăraș	0.00	0.00	0.07	0.07	0,0017
	TRUP 2.1	locuire cu servicii	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	0.00	0.00	0.01	0.01	0,001
	TRUP 2.2	Plantație afin	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	0.00	0.00	0,001	0,001	0,0001
TRUP 7	TRUP 2.3	Cetatea Negru Vodă	ROSPA0098 Piemontul Făgăraș	0.00	0.00	0.01	0.01	0,0007
			ROSAC0122 Munții Făgăraș	0.00	0.00	0.01	0.01	0,0003
TRUP 8	TRUP 2.4	Cabana Urlea	ROSAC0122 Munții Făgăraș	0.01	0.00	0.02	0.03	0,0008
POJORTA								
TRUP 1	TRUP 3	Pojorta (sat component)	-	-	-	-	-	-
	TRUP 3.1	Rezervoare de apă și stație de pompare apă potabilă municipiul Făgăraș	-	-	-	-	-	-
	TRUP 3.2	Stație de epurare	-	-	-	-	-	-
	TRUP 3.3	Plantație de afin	-	-	-	-	-	-
	TRUP 3.4	Fermă de vaci	-	-	-	-	-	-

Localitatea Pojorta nu este inclusă în niciuna dintre ariile protejate de pe teritoriul UAT Lisa, respectiv ROSAC0122 și ROSPA098.

1. ROSCI0122 Munții Făgăraș

Suprafața ariei protejate ROSCI0122 Munții Făgăraș (198620,50 ha) se suprapune peste teritoriul administrativ al comunei Lisa pe o suprafață de 4924.00 ha, ceea ce reprezintă 2,48% din suprafața ariei protejate.

Suprafața ariei protejate ROSCI0122 Munții Făgăraș cuprinde în totalitate intravilanul trupurilor izolate Trup 1.7, Trup 2.3 și Trup 2.4 și parțial intravilanul Trupului 2 și al trupului izolat Trup 1.4, după cum urmează:

Denumire sat	Denumire trup	Intravilan existent			Intravilan propus		
		Supraf. ha	% din total supraf. ROSAC0122	% supraf. ariei protejate suprapusă peste teritoriul administrativ	Supraf. ha	% din total supraf. ROSAC0122	% supraf. ariei protejate suprapusă peste teritoriul administrativ
Lisa	Trup 1	120,73			162,27		
	din care in ROSAC	-					
	Trup 1.1	-			0,06		
	din care in ROSAC	-					
	Trup 1.2	-			0,09		
	din care in ROSAC	-					
	Trup 1.3	-			1,38		
	din care in ROSAC	-					
	Trup 1.4	13			43,75		
	din care in ROSAC	11,16	0,0056	0,23	34,94	0,018	0,71
	Trup 1.5	-			1,62		
	din care in ROSAC	-					
	Trup 1.6	-			0,12		
	din care in ROSAC	-					
Breaza	Trup 1.7	-			1,73		
	din care in ROSAC	-			1,73	0,0009	0,04
	Trup 2 + Satul de vacanță Luncile Brezei	84,44 + 24,00 = 108,44			174,68		
	din care in ROSAC	-			3,43	0,0017	0,07
	Trup 2.1	-			0,68		
	din care in ROSAC	-			-		
	Trup 2.2	-			0,07		
	din care in ROSAC	-			-		
	Trup 2.3	-			0,50		
	din care in ROSAC	-			0,50	0,0003	0,01
	Trup 2.4	0,50			1,66		
	din care in ROSAC	0,50			1,66	0,0008	0,03

• **Intravilanul existent al satului de vacanță Plaiul Lisei (Trup 1.4)** se regăsește parțial în interiorul ariei protejate, are o suprafață de 11,16 ha, ceea ce reprezintă 0,0056% din suprafața totală a ariei protejate și 0,23 % din suprafața ariei protejate de pe teritoriul administrativ al comunei.

Prin Plan se propune extinderea intravilanului Trupului 1.4 Satul de vacanță Plaiul Lisei cu 23,78 ha, intravilanul propus ajungând astfel la 34,94 ha. Intravilanul propus reprezintă 0,018% din suprafața totală a ariei protejate și 0,71 % din suprafața ariei protejate de pe teritoriul administrativ al comunei.

Deși se propune o majorare cu 46,93% a intravilanului existent, extinderea nu afectează semnificativ suprafața ariei protejate ROSCI0122 Munții Făgăraș, deoarece reducerea suprafeței ariei protejate este mică în raport cu suprafața totală a sitului. Terenul propus pentru introducere în intravilan este antropizat, neexistând pe cuprinsul său habitate sau specii de interes comunitar .

Funcțiunea pentru intravilanul propus este locuire (L1b, L2), iar prin ocuparea terenurilor cu diferite obiective specifice funcțiunii, reducerea suprafeței sitului Natura 2000 este nesemnificativă, se manifestă pe terenuri antropizate și nu conduce la modificarea statutului de conservare inițial într-unul mai puțin favorabil.

- **Se propune introducerea în intravilan a trupului 1.7**, cu o suprafață de 1,73 ha, ceea ce reprezintă 0,00087 ha din suprafața totală a ariei protejate și 0,04 % din suprafața ariei protejate de pe teritoriul administrativ al comunei.

Funcțiunea propusă este L2 - Subzona mixtă pentru locuințe individuale cu caracter agroturistic, turistic și de vacanță cu instituții cu servicii, localizata în noile extinderi de intravilan în proximitatea zonelor cu valoare peisagistică.

- **Intravilanul existent al Trupul 2** reprezentat de satul Breaza, cu o suprafață de 108.44 ha, se regăsește parțial în interiorul ariei protejate ROSPA0098, ceea ce reprezintă 0,054 % din suprafața totală a ariei protejate și 2,20 % din suprafața ariei protejate de pe teritoriul administrativ al comunei. Intravilanul existent se extinde cu 69,67 ha, din care 66,24 ha în interiorul ROSPA0098 și 3,43 ha în interiorul ROSAC0122. Intravilanul propus va ajunge astfel la 178,11 ha.

Intravilanul propus care se va regăsi în ROSAC0122, va avea o suprafață de 3,43 ha, ceea ce reprezintă 0,0017% din suprafața totală a ariei protejate și 0,07% din suprafața ariei protejate de pe teritoriul administrativ al comunei.

Funcțiuni propuse: **A** (Zona pentru unități agricole și agro-zootehnice), **Gce** (Subzona pentru gospodărie comunală – stație epurare, gospodărie de apă comunală), **L1b** (Subzona pentru locuințe individuale pe lot în enclave neconstruite și zonele noi propuse în extinderi).

- **Se propune introducerea în intravilan a Trupului 2.3 Cetatea Negru Vodă**, cu o suprafață de 0,50 ha, ceea ce reprezintă 0,0003 % din suprafața totală a ariei protejate și 0,01 % din suprafața ariei protejate de pe teritoriul administrativ al comunei.

Funcțiune propusă: Is (Zona pentru instituții și servicii)

- **Se propune extinderea intravilanului trupului 2.4 cabana Urlea**, de la 0,50 ha cu 1,16 ha, ajungând astfel la un intravilan propus de 1,66 ha ceea ce reprezintă 0,00008 % din suprafața totală a ariei protejate și 0,03 % din suprafața ariei protejate de pe teritoriul administrativ al comunei.

Funcțiune propusă: L2 (Subzona mixtă pentru locuințe individuale cu caracter agroturistic, turistic și de vacanță cu instituții cu servicii)

În tabelele de mai jos este prezentata situația habitatelor și speciilor prezente în vecinătatea obiectivelor Planului Urbanistic General, conform Planului de Management al sitului.

Habitat

Habitat	Suprafață % din sit	Starea de conservare din punct de vedere al suprafeței	Starea de conservare din punct de vedere al structurii și funcțiilor sale specifice	Starea de conservare din punct de vedere al perspectivelor tipului de habitat în viitor	Evaluarea globală a stării de conservare
6430 – Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin	250 ha 0,12	nefavorabilă - inadecvată	favorabilă	nefavorabilă - rea	nefavorabilă - rea
91V0 – Păduri dacice de fag - Symphyto-Fagion	71503 ha 35,99	nefavorabilă - inadecvată	favorabilă	nefavorabilă - inadecvată	nefavorabilă - inadecvată

9410 – Păduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montana - <i>Vaccinio – Piceetea</i>	42306 ha 21,30	- inadecvată	favorabilă	nefavorabilă - inadecvată	nefavorabilă - inadecvată
91E0* - Păduri aluviale cu <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> - Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae;	198 ha 0,1	favorabila	favorabila	nefavorabilă - inadecvată	nefavorabilă - inadecvată
9110 – Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum	21649 ha 10,89	favorabilă	favorabilă	favorabilă	favorabilă
9170 – Păduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum	198 ha 0,14	favorabilă	favorabilă	favorabilă	favorabilă

Specii

Specia	Starea de conservare din punct de vedere al populației speciei	Starea de conservare din punct de vedere al habitatului speciei	Starea de conservare din punct de vedere al perspectivelor speciei	Evaluarea globala starii de conservare
Amfibieni				
<i>Bombina variegata</i>	favorabila	favorabila	favorabila	favorabila
Nevertebrate				
<i>Vertigo angustior</i>	favorabila	favorabila	favorabila	favorabila
<i>Chilostoma banaticum</i>	favorabila	favorabila	favorabila	favorabila
<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	favorabila	favorabila	favorabila	favorabila
<i>Pholidoptera transsylvanica</i>	favorabila	favorabila	favorabila	favorabila
Pești				
<i>Cottus gobio</i>	nefavorabila -rea	nefavorabila -rea	nefavorabila - inadecvata	nefavorabila -rea
Mamifere				
<i>Lynx lynx</i>	favorabila	favorabila	favorabila	favorabila
<i>Lutra lutra</i>	favorabila	nefavorabila - inadecvata	favorabila	favorabila

Conform Planului de management, în urma desfășurării activităților specifice de inventariere și cartare a speciilor de interes comunitar din perimetrul sitului de importanță comunitară ROSCI0122 Munții Făgăraș se constată următoarele aspecte:

- Speciile *Eleocharis carniolica*, *Liparis loeselii*, *Ophiogomphus cecilia*, *Osmoderma eremita*, *Gobio uranoscopus* și *Eudontomyzon mariae* nu habitează în perimetrul sitului de importanță comunitară ROSCI0122 Munții Făgăraș, aria naturală protejată fiind în afara arealului natural de răspândire a acestor specii;

- Speciile *Meesia longiseta*, *Drepanocladus vernicosus*, *Stephanopachys substriatus* nu au fost identificate ca prezente în perimetrul ariei naturale protejate, însă, ținând cont de cerințele ecologice specifice, prezența acestora este posibilă;

- Specia *Carabus hampei* a fost evaluată ca având o populație nesemnificativă în cadrul ariei naturale protejate.

2. ROSPA 0098 Piemontul Făgăraș

Suprafața ariei protejate ROSPA0098 Piemontul Făgăraș (71201,70 ha) se suprapune peste teritoriul administrativ al comunei Lisa pe o suprafață de 5356.46 ha, ceea ce reprezintă 7,52 % din suprafața ariei protejate.

Suprafața ariei protejate ROSPA0098 Piemontul Făgăraș, **cuprinde parțial intravilanul satului Lisa (Trup 1), precum și în totalitate intravilanul Breaza (trup 2) și al trupurilor izolate Trup 1.1, Trup 1.2, Trup 1.3, Trup 1.4, Trup 1.5, Trup 1.7, Trup 2.1, Trup 2.2, Trup 2.3**, după cum urmează:

Denumire sat	Denumire trup	Intravilan existent			Intravilan propus		
		Supraf. ha	% din total supraf. ROSPA0098	% supraf. ariei protejate suprapusă peste teritoriul administrativ	Supraf. ha	% din total supraf. ROSPA0098	% supraf. ariei protejate suprapusă peste teritoriul administrativ
Lisa	Trup 1	120,73			162,27		
	din care in ROSPA	75,74	0,11	0,41	104,86	0,15	1,96
	Trup 1.1				0,06		
	din care in ROSPA				0,06	0,0001	0,001
	Trup 1.2				0,09		
	din care in ROSPA				0,09	0,0001	0,002
	Trup 1.3				1,38		
	din care in ROSPA				1,38	0,002	0,03
	Trup 1.4	13			43,75		
	din care in ROSPA	13	0,02	0,24	43,75	0,061	0,82
	Trup 1.5				1,62		
	din care in ROSPA				1,62	0,0023	0,03
	Trup 1.6				0,12		
	din care in ROSPA				0,12	0,0002	0,002
	Trup 1.7				1,73		
	din care in ROSPA				1,73	0,0024	0,03
	Breaza	Trup 2 + Satul de vacanță Luncile Brezei	84,44 + 24,00 = 108,44			174,68	
din care in ROSPA		108,44	0,15	2,02	174,68	0,245	3,26
Trup 2.1		-			0,68		
din care in ROSPA					0,68	0,001	0,001
Trup 2.2		-			0,07		
din care in ROSPA					0,07	0,0001	0,01
Trup 2.3					0,50		
din care in ROSPA					0,50	0,0007	0,01
Trup 2.4	0,50			1,66			
din care in ROSPA	0,50	0,0007	0,01	1,66	0,0008	0,03	

Funcțiuni propuse conform RLU

Denumire sat	Denumire Trup	Funcțiune propusă conform RLU
Lisa	Trup 1	L1a - Subzona pentru locuințe individuale pe lot cu regim mic de înălțime, în zone construite L1b- Subzona pentru locuințe individuale pe lot în enclave neconstruite și zonele noi propuse în extinderi IS - Zona pentru instituții și servicii M1- – Subzona mixtă pentru instituții și servicii cu industrie și depozitare
	Trup 1.1	L1a - Subzona pentru locuințe individuale pe lot cu regim mic de înălțime, în zone construite
	Trup 1.2	A - Zona pentru unități agricole și agro-zootehnice
	Trup 1.3	L2 - Subzona mixtă pentru locuințe individuale cu caracter agroturistic, turistic și de vacanță cu instituții cu servicii A - Zona pentru unități agricole și agro-zootehnice
	Trup 1.4	L1b - Subzona pentru locuințe individuale pe lot în enclave neconstruite și zonele noi propuse în extinderi L2 - Subzona mixtă pentru locuințe individuale cu caracter agroturistic, turistic și de vacanță cu instituții cu servicii
	Trup 1.5	L2 - Subzona mixtă pentru locuințe individuale cu caracter agroturistic, turistic și de vacanță cu instituții cu servicii
	Trup 1.6	Gce - Subzona pentru gospodărie comunală – stație epurare, gospodărie de apă comunală
	Trup 1.7	L2 - Subzona mixtă pentru locuințe individuale cu caracter agroturistic, turistic și de vacanță cu instituții cu servicii
Breaza	Trup 2	L1a- Subzona pentru locuințe individuale pe lot cu regim mic de înălțime, în zone construite L1b- Subzona pentru locuințe individuale pe lot în enclave neconstruite și zonele noi propuse în extinderi L1p - Subzona locuire individuală și funcțiuni complementare cu regim mic de înălțime, în noile extinderi aflate în proces de urbanizare, necesar întocmire Planuri Urbanistice Zonale de lotizare IS - Zona pentru instituții și servicii Gce - Subzona pentru gospodărie comunală – stație epurare, gospodărie de apă comunală A -Zona pentru unități agricole și agro-zootehnice
	Trup 2.1	L1a - Subzona pentru locuințe individuale pe lot cu regim mic de înălțime, în zone construite L2 - Subzona mixtă pentru locuințe individuale cu caracter agroturistic, turistic și de vacanță cu instituții cu servicii
	Trup 2.2	A - Zona pentru unități agricole și agro-zootehnice
	Trup 2.3	IS - Zona pentru instituții și servicii
	Trup 2.4	L2 - Subzona mixtă pentru locuințe individuale cu caracter agroturistic, turistic și de vacanță cu instituții cu servicii

În tabelele de mai jos este prezentată situația speciilor de păsări prevăzute la articolul 4 din Directiva 2009/147/CE prezente în vecinătatea obiectivelor Planului Urbanistic General, conform Formularului standard al sitului.

Specia	Starea de conservare din punct de vedere al populației speciei	Starea de conservare din punct de vedere al habitatului speciei	Starea de conservare din punct de vedere al perspectivelor speciei	Evaluarea globala starii de conservare
<i>Ciconia nigra</i>	favorabila	favorabila	necunoscută	favorabila
<i>Ciconia ciconia</i>	favorabila	favorabila	favorabila	favorabila
<i>Pernis apivorus</i>	favorabila	favorabila	necunoscută	favorabila
<i>Circus gallicus</i>	favorabila	favorabila	necunoscută	favorabila
<i>Circus aeruginosus</i>	necunoscută	favorabila	necunoscută	favorabila
<i>Circus cyaneus</i>	favorabila	favorabila	favorabila	favorabila
<i>Aquila pomarina</i>	favorabila	favorabila	necunoscută	favorabila
<i>Aquila chrysaetos</i>	favorabila	favorabila	favorabila	favorabila
<i>Falco peregrinus</i>	favorabila	favorabila	favorabila	favorabila
<i>Bonasa bonasia</i>	favorabila	favorabila	favorabila	favorabila
<i>Crex crex</i>	favorabila	favorabila	necunoscută	favorabila
<i>Strix uralensis</i>	favorabila	favorabila	necunoscută	favorabila
<i>Picus canus</i>	favorabila	favorabila	favorabila	favorabila
<i>Dryocopus martius</i>	favorabila	favorabila	necunoscută	favorabila
<i>Dendrocopos medius</i>	favorabila	favorabila	necunoscută	favorabila
<i>Dendrocopos leucotos</i>	favorabila	favorabila	necunoscută	favorabila
<i>Dendrocopos syriacus</i>	necunoscută	favorabila	favorabila	favorabila
<i>Lullula arborea</i>	favorabila	favorabila	favorabila	favorabila
<i>Sylvia nisoria</i>	favorabila	favorabila	necunoscută	favorabila
<i>Ficedula parva</i>	favorabila	favorabila	necunoscută	favorabila
<i>Ficedula albicollis</i>	favorabila	favorabila	necunoscută	favorabila
<i>Lanius collurio</i>	favorabila	favorabila	favorabila	favorabila

Precizăm faptul că nu exista riscul afectării habitatelor speciilor de păsări ca urmare a implementării propunerilor PUG.

7. Se va preciza dacă PP propus nu are legătură directă cu sau nu este necesar pentru managementul conservării ariei naturale protejate de interes comunitar;

Planul propus nu are legatură directă si nu este necesar pentru managementul conservării ariilor naturale protejate din zona amplasamentului. Proiectul propune actualizarea Planului de Urbanism General și al Regulamentului Local de Urbanism Comuna Lisa.

8. Se va estima impactul potențial al PP asupra speciilor și habitatelor din aria naturală protejată de interes comunitar;

Având imaginea biodiversității și a habitatelor din prezent de pe amplasamentul planului propus, Planul Urbanistic General al Comunei Lisa, județul Brașov, se poate prognoza nivelul impactului asupra populațiilor de plante și animale.

Extinderile de intravilan nu afectează habitate naturale și specii prioritare de interes comunitar sau specii de avifaună de interes comunitar deoarece acestea nu se regăsesc pe amplasamentul proiectului. Impactul asupra habitatelor și speciilor de interes comunitar va fi nesemnificativ, având în vedere gradul de urbanizare și antropizare a zonei analizate, precum și mobilitatea speciilor și lipsa cuiburilor în zonă.

Anterior au fost prezentate suprafețele ocupate de intravilanul existent și propus în cele două arii protejate, precum și funcțiunile propuse prin RLU.

În perioada de implementare a obiectivelor PUG va avea loc o perturbare temporară a avifaunei/speciilor de interes comunitar, dar care nu va conduce la reducerea numărului de exemplare și nu va avea efecte asupra viabilității populațiilor speciilor țintă.

Impactul direct și indirect

În faza de implementare a obiectivelor PUG se va produce un impact direct asupra biodiversității din zonă prin emisii, poluare fonică, degradarea temporară a suprafețelor de teren în urma lucrărilor de construcții. Impactul va fi temporar, reversibil, pe termen scurt, limitat la durata execuției, iar datorită mobilității speciilor, acestea vor avea o tendință de retragere în zona limitrofă.

Impactul indirect se manifestă prin efectele pozitive asupra suprafețelor de teren propuse pentru introducerea în intravilan datorită menținerii folosinței actuale a terenurilor proprietate din cuprinsul ariilor protejate, reglementarea tuturor zonelor identificate la realizarea PUG în raport cu Planurile de Management ale ariilor de protecție și sprijinirea în acest mod la implementarea măsurilor de management a ariilor protejate;

Impactul pe termen scurt, mediu și lung

Pe termen scurt, mediu și lung propunerile PUG nu vor conduce la modificarea și fragmentarea habitatelor de interes comunitar sau a habitatelor care reprezintă zone de hrănire, odihnă și cuibărire pentru speciile de interes comunitar.

Pe termen scurt, implementarea obiectivelor Planului va conduce la o perturbare temporară reversibilă asupra avifaunei, atât datorită emisiilor, cât și datorită zgomotului produs de utilajele de construcție; impactul va fi direct, probabil, negativ nesemnificativ, reversibil.

Pe termen mediu și lung impactul va fi pozitiv prin reglementarea tuturor zonelor propuse pentru introducerea în intravilan în raport cu Planul de management al ariilor naturale protejate și implementarea măsurilor de management ale acestora, impunerea solicitării avizului administratorului ariilor protejate și valorificarea potențialului suprafețelor propuse pentru extindere în consens cu Planul de management.

În faza de construcție a obiectivelor

În apropierea habitatelor și speciilor de floră și faună de interes comunitar de pe teritoriul administrativ al comunei Lisa se vor introduce temporar surse de poluare determinate de:

- Extinderea zonei de locuințe, cu asigurarea tuturor utilităților aferente;
- Creșterea numărului de turiști în localitate;
- Activitățile de construcții/dezinvestire;
- Reabilitare/modernizare drumuri locale;

- Reabilitare/extindere rețele de canalizare și alimentare cu apă.

În perioada de realizare a obiectelor de investiție se vor genera poluanți specifici activităților de construcție, constând din pulberi și gaze de eșapament de la circulația autovehiculelor. De asemenea zgomotul va crește în această perioadă. Trebuie înțeles faptul că aceste propuneri de dezvoltare se vor realiza în timp, nu toate odată, iar nivelul poluării va fi redus la zona în care se desfășoară lucrările.

Ca urmare a implementării proiectului se vor genera și vor crește cantitățile de deșeuri din construcții și demolări, deșeuri pentru care la momentul actual nu exista o soluție la nivel de localitate, regăsindu-se izolat în multe zone de pe teritoriul administrativ al comunei, cu precădere pe malurile pâraielor Lisa, Breaza, Brescioara și Seaca. Este important ca pentru buna implementare, planul să prevadă o platformă destinată depozitării temporare a deșeurilor din construcții și demolări.

Pentru deșeurile municipale rezultate din activitatea de turism planul prevede dotarea cu echipamente destinate colectării selective a deșeurilor, amenajare de spații de picnic și campare, amenajarea și igienizarea traseelor turistice împreună cu reprezentanții administrației ariilor protejate.

Pentru implementarea obiectivelor cuprinse în PUG, în perioada de construcție a investițiilor propuse se va înregistra un impact prin îndepărtarea covorului vegetal de pe amplasamentul lucrărilor și al căilor de acces, a zonelor de construcție a utilităților, precum și datorită zgomotului generat de lucrările de construcție.

Impactul asupra speciilor și/sau habitatelor pentru care a fost declarat situl ROSAC0122 va fi direct, pe termen scurt, reversibil, limitat la durata execuției, iar datorită mobilității speciilor, acestea vor avea o tendință de retragere în zona limitrofă.

Precizăm că în zona de implementare a obiectivelor proiectului nu se regăsesc specii și habitate de interes conservativ, pentru care au fost declarate cele două situri.

Se estimează că reducerea suprafețelor de habitate reprezentate de pășuni și terenuri agricole va atrage de la sine dispariția unor specii de fungi și plante legate de aceste habitate, fără valoare conservativă, iar după finalizarea lucrărilor, terenurile își vor recăpăta destinația. De asemenea o serie întreagă de nevertebrate fără valoare conservativă (ortoptere, arahnide, moluște, larve de insecte, heteroptere și himenoptere etc.) existente pe aceste suprafețe, cu mobilitate scăzută, vor fi afectate direct, temporar în faza de implementare a obiectivelor PUG, acestea urmând să fie renaturalizate la finalizarea lucrărilor.

Speciile de păsări și mamifere vor fi mai puțin impactate de lucrările specifice fazei de construcții deoarece au o mobilitate mai mare și vor avea tendința de retragere în zone limitrofe. În timpul implementării obiectivelor PUG se va înregistra o deranjare a avifaunei și a mamiferelor din vecinătate datorită zgomotului produs de mijloacele de transport și utilajele de construcții.

În zona de implementare nu au fost identificate specii de *Lutra lutra* și *Lynx lynx* pentru care a fost desemnat situl ROSAC0122 Munții Făgăraș.

Impactul asupra speciilor de păsări va fi temporar, pe termen scurt, reversibil, manifestat numai în timpul lucrărilor de construcție.

În ceea ce privește speciile de amfibieni, nevertebrate și pești, impactul potențial va fi nesemnificativ, deoarece extinderile propuse pentru intravilan nu afectează habitatele specifice ale acestora.

În timpul lucrărilor de construcție există probabilitatea ca în mod accidental zona de implementare a obiectivelor PUG să fie tranzitată de specii de amfibieni și reptile, dar datorită mobilității, acestea nu vor fi afectate.

Se estimează că implementarea obiectivelor PUG nu va produce efecte negative asupra speciilor

protejate și a habitatelor pentru care au fost desemnate siturile Natura 2000.

În faza de funcționare a obiectivelor PUG

În perioada de funcționare a obiectivelor de investiție poluarea generată este o poluare de tip urban, specifică locuirii, iar pe lângă impactul generat de fazele de construire, periodic vor fi surse de zgomot datorate transportului rutier, vor exista emisii de noxe datorita mijloacelor de transport si modului de încălzire a imobilelor. Toate aceste efecte se vor manifesta pe plan local, fără efecte semnificative asupra biodiversității sau asupra obiectivelor de conservare ale ariilor protejate.

Impactul rezidual

Evaluarea impactului rezidual se referă la impactul care se manifesta asupra factorilor de mediu, după implementarea măsurilor de reducere a impactului pentru Planul propus.

Având în vedere suprafețele mici de teren propuse pentru extinderea intravilanului Comunei Lisa și funcțiunea acestora, se estimează că în urma aplicării măsurilor de reducere a impactului și a prevederilor RLU nu va exista impact rezidual asupra habitatelor și speciilor de interes comunitar.

Impactul cumulativ

Evaluarea impactului cumulativ al Planului propus cu alte planuri existente, în curs de implementare sau propuse în perimetrul sau vecinătatea ariei se realizează prin:

- a) evaluarea impactului cumulativ al Planului propus cu alte planuri fără a lua în considerare măsurile de reducere a impactului;
- b) evaluarea impactului rezidual care rămâne după implementarea măsurilor de reducere a impactului pentru Planului propus și pentru alte planuri.

În acest sens, precizăm că realizarea Planului corelat cu proiectele de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare elaborate și în curs de implementare precum și reglementarea urbanistica a tuturor zonelor identificate la realizarea PUG în raport cu Planurile de Management ale ariilor de protecție va genera pe termen lung efecte pozitive asupra factorilor de mediu prin implementarea obiectivelor propuse, respectiv creșterea calității apelor și solului prin măsurile propuse pentru reducerea poluării acestora, managementul deșeurilor, valorificarea eficientă a terenurilor, conștientizarea publicului asupra problemelor generale/specifice ale localității, îmbunătățirea comportamentului civic si schimbarea mentalității in raport cu mediul înconjurător;

MASURILE DE REDUCERE A IMPACTULUI

În vederea menținerii statutului favorabil de conservare a speciilor de interes conservativ precum și a prevenirii și reducerii potențialelor efecte adverse asupra mediului în perioada de implementare a obiectivelor Planului recomandăm a se respecta următoarele masuri:

- OUG 57/2007 (cu modificările și completările ulterioare), art 33. alin. - în ceea ce privește protecția speciilor de plante și animale sălbatice terestre, acvatice și subterane, prevăzute în anexele nr. 4 A și 4 B din OUG nr. 57/2007, cu excepția speciilor de păsări, și care trăiesc atât în ariile naturale protejate, cât și în afara lor, sunt interzise:
 - orice forma de recoltare, capturare, ucidere, distrugere sau vătămare a exemplarelor aflate în mediul lor natural, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic;
 - perturbarea intenționată în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrație;

- deteriorarea, distrugerea și/sau culegerea intenționată a cuiburilor și/sau ouălor din natură;
 - deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere ori de odihnă;
 - recoltarea florilor și a fructelor, culegerea, tăierea, dezrădăcinarea sau distrugerea cu intenție a acestor plante în habitatele lor naturale, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic;
 - deținerea, transportul, vânzarea sau schimburile în orice scop, precum și oferirea spre schimb sau vânzare a exemplarelor luate din natură, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic.
- OUG 51/2007 (cu modificările și completările ulterioare), art 33. alin. 2 - în vederea protejării tuturor speciilor de păsări, inclusiv a celor migratoare, sunt interzise:
 - uciderea sau capturarea intenționată, indiferent de metoda utilizată;
 - deteriorarea, distrugerea și/sau culegerea intenționată a cuiburilor și/sau ouălor din natură;
 - culegerea ouălor din natură și păstrarea acestora, chiar dacă sunt goale;
 - perturbarea intenționată, în special în cursul perioadei de reproducere sau de maturizare;
 - deținerea exemplarelor din speciile pentru care sunt interzise vânzarea și capturarea;
 - vânzarea, deținerea și/sau transportul în scopul vânzării și oferirii spre vânzare a acestora în stare vie ori moartă sau a oricăror părți ori produse provenite de la acestea, ușor de identificat.
- Lucrările se vor desfășura strict în perimetrul delimitat de coordonatele geografice STEREO 70 prezentate în prezenta documentație;
 - Circulația cu mijloace auto se va face numai pe căile de acces existente;
 - Este interzisă decopertarea solului și îndepărtarea vegetației pe o suprafața mai mare decât cea stabilită în plan;
 - Se vor crea condițiile necesare refacerii naturale a vegetației caracteristice zonei pe suprafețele afectate de lucrările stabilite în proiect și se interzice plantarea de specii alohtone;
 - Se interzice depozitarea necontrolată de deșeuri, de orice natură, în perimetrul ariilor naturale protejate;
 - Sunt strict interzise focurile deschise în cadrul siturilor
 - Se recomandă interzicerea cositului în perioada mai-iulie, în perioada de reproducere a cristelului de câmp
 - Nu se vor amenaja depozite de carburanți în apropierea cursurilor de apă;
 - Se vor evita zgomotele suplimentare și poluarea luminoasă, ce pot deranja speciile de interes comunitar;
 - Este interzisă folosirea în tehnologia piscicolă, de ierbicide, insecticide sau îngrășăminte artificiale fără respectarea legislației în vigoare, respectiv a autorizațiilor emise de autoritățile de reglementare;
 - Se va respecta programul de lucru în timpul zilei;
 - Este interzisă desfășurarea activităților fără Acord sau Autorizație de mediu emise de autoritatea competentă de mediu sau încălcarea prevederilor acestora
 - Titularii proiectelor derivate din prezentul plan vor instrui personalul asupra măsurilor de reducere a impactului precum și asupra prevederilor legislației în vigoare;

Planul urbanistic general al comunei Lisa împreună cu Regulamentul Local de Urbanism cuprinde norme obligatorii pentru autorizarea executării construcțiilor pe orice categorie de terenuri, atât în intravilan cât și în extravilan, în limitele unității administrativ-teritoriale Lisa. Se exceptează construcțiile și amenajările cu caracter militar și special, care se autorizează și se execută în condițiile stabilite de lege.

Activitatea de construire în cadrul comunei Lisa, se va desfășura:

- pe terenuri libere;
- prin restructurarea fondului existent degradat fizic sau moral;
- prin renovarea fondului construit existent;
- prin schimbarea de destinație .

Regulamentul Local de Urbanism cuprinde norme obligatorii pentru autorizarea executării construcțiilor conform zonificării și utilizării teritoriului administrativ.

CertIFICATELE DE Urbanism eliberate vor conține prevederile RLU și vor urmări implementarea acestora în proiectele de investiții propuse.

Referitor la biodiversitate, conservarea habitatelor și speciilor de flora și faună sălbatică, certificatul de urbanism eliberat pentru implementarea obiectivelor PUG va conține prevederi privitoare la necesitatea obținerii avizului favorabil din partea ANANP , respectiv certificarea faptului că au fost respectate cerințele restrictive prevăzute în Planul de Urbanism General și Regulamentul Local de Urbanism al comunei, precum și cerințele Planurilor de Management ale siturilor Natura 2000 ROSCI0122 Munții Făgăraș și ROSPA0098 Piemontul Făgăraș.

Planurile de management ale ariilor protejate prevăd:

- Eliberarea de avize de către administrație/custozii pentru executarea de lucrări și desfășurarea de activități care pot avea impact negativ asupra mediului, în cuprinsul parcului și în zona adiacentă, se face numai în baza aprobării Custozilor/Administrației.
- Pe teritoriul ariilor protejate vizate și în vecinătatea acestuia se interzice desfășurarea de activități care generează un impact negativ asupra mediului. Autorizarea activităților, planurilor și proiectelor se face cu avizul administrației/custozilor.

Pe teritoriul siturilor Natura 2000 ROSCI0122 Munții Făgăraș și ROSPA0098 Piemontul Făgăraș, construcțiile vor respecta tradițiile arhitectonice locale. Construcțiile din extravilan se vor autoriza în conformitate cu legislația în vigoare și obligatoriu cu obținerea avizului administratorului ariei naturale protejate respective și a Agenției pentru Protecția Mediului Brașov.

Obligativitatea noilor construcții (intravilan/extravilan) este să fie prevăzute cu microstație biologică de epurare, dacă nu se pot racorda la canalizarea existentă.

Modificările aduse planurilor de urbanism existente, vor fi însoțite de studii de impact, cu accent deosebit asupra ariilor protejate care se avizează de către autoritățile de reglementare.

Conform RLU:

Autorizarea executării construcțiilor în zonele care cuprind suprafețe incluse în siturile Natura 2000 (ROSPA0098 Piemontul Făgăraș și ROSAC0122 Munții Făgăraș), se face cu avizul conform al Agenției Naționale pentru Arii Protejate. Se va avea în vedere respectarea OUG 52/2007, menținându-se starea de conservare favorabilă a habitatelor și speciilor din ariile naturale protejate, se va respecta Planul de Management și Regulamentul Ariilor Protejate prezente pe UAT Lisa.

Construcțiile din extravilan se vor autoriza în conformitate cu legislația în vigoare și obligatoriu cu obținerea avizului administratorului ariei naturale protejate respective și a Agenției pentru Protecția Mediului Brașov.

Noile construcții (intravilan/extravilan) vor fi prevăzute cu microstație biologică de epurare, dacă nu se pot racorda la canalizarea existentă.

Este interzisă evacuarea/deversarea apelor uzate neepurate sau insuficient epurate pe sol și/sau în apă, popularea cu specii invazive de pești și distrugerea cuiburilor și perturbarea păsărilor. Se interzice plantarea și/sau însămânțarea de specii de arbori/arbuști/erbacee alohtone.

În ceea ce privește aspectul clădirilor Autorizarea executării lucrărilor de construcții este permisă numai dacă aspectul lor exterior nu contravine funcțiunii acestora și **caracterului zonei funcționale** din care face parte.

Autorizarea executării lucrărilor de construcții care, prin conformarea lor, volumetrie și aspect exterior, intră în contradicție cu aspectul general al zonei și depreciază valorile general acceptate ale urbanismului și arhitecturii, este interzisă.

În zonele Natura 2000: Se va păstra specificul local. Nu se admit forme și pante provenite din alte zone climatice sau geografice. Se vor utiliza cu precădere materialele de construcție specifice zonei, învelitori de țigle ceramice, tâmplărie de lemn, zugrăveli de fațadă în culori pastel sau alb, acoperirea în șarpantă în funcție de caracterul zonei. Decorațiile, dacă este cazul, se vor prelua nealterate, dar într-o formă simplificată, păstrând specificul local. Nu se vor folosi forme și detalii provenite din alte zone etnografice, geografice sau climatice. Se vor folosi materiale naturale locale, cum sunt piatra, lemnul, varul, pigmenții naturali pentru var, esențiale pentru conservarea frumuseții peisajelor rurale. Nu se vor folosi, ca finisaje exterioare: placările ceramice pentru pereți și soclu, placările cu tablă (tablă simplă, tablă cutată etc.), materialele care conțin azbest, materialele plastice sau PVC-ul. Se pot folosi soluții și alcătuirii constructive naturale pentru pereți vegetali și acoperișuri verzi (cu panta redusă sau accentuată).

Acoperirea lucarnelor, umbrirea ferestrelor în planul acoperișului, se vor face din materiale care nu contravin specificului local și imaginii de ansamblu a construcției. Elementele de umbrire/control solar pot servi și ca elemente de camuflare ale acestora în volumul și forma învelitorii.

Elementele de iluminare (luminatoare, ferestre în planul acoperișului), instalațiile (panouri solare, panouri fotovoltaice, coșuri de fum) sunt permise doar dacă sunt justificate funcțional și vor ocupa maximum 25% din suprafața unei fețe a acoperișului. Pe cât posibil, se vor orienta spre interiorul lotului, astfel încât să se păstreze o imagine coerentă și acestea să nu constituie un element discrepant, vizibil din drum sau din diverse puncte de perspectivă și belvedere cunoscute la nivel local.

Culorile vor fi cele naturale (atât cele pentru materialele de învelitoare, cât și cele pentru alte elemente constructive sau tehnologice): nu se vor folosi culori stridente, contrastante. Se va opta pentru nuanțele naturale ale materialelor folosite sau pentru culori și nuanțe nesaturate apropiate de cele naturale.

Se interzice folosirea azbocimentului și a tablei strălucitoare de aluminiu pentru acoperirea clădirilor, garajelor și anexelor.

Se încurajează utilizarea panourilor de captare a energiei solare pe partea sudică și în planul acoperișului (panouri fotovoltaice, panouri solare etc.).

Suprafața intravilanului se va modifica în urma amplasării unor obiective economice, extinderi ale zonei de locuit sau construirea de noi obiective de utilitate publică. Prin RLU au fost propuse măsuri de reglementare a destinației tuturor terenurilor din intravilan sub forma zonificării funcționale.

Față de măsurile stabilite prin propunerile de dezvoltare aferente Planului de Urbanism General și Regulamentul Local de Urbanism al comunei Lisa, se propune amenajarea unei zone pentru stocarea temporară a deșeurilor din construcții și demolări la nivelul satelor Lisa și Breaza și a unei platforme de depozitare a deșeurilor vegetale și din zootehnie la nivelul comunei.

În conformitate cu prevederile Legii 92/2021 privind regimul deșeurilor, autoritățile administrației publice locale au următoarele obligații:

- să asigure colectarea separată cel puțin pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă din deșeurile municipale, să stabilească dacă gestionarea acestor deșeuri se face în cadrul unui singur

contract de delegare a serviciului de salubritate sau pe mai multe tipuri de materiale/contract/contracte distincte pentru toate tipurile de materiale/pe tip de material și să organizeze atribuirea conform deciziei luate;

- să atingă un nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minimum 50% din masa totală generată, minim pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deșeurile menajere sau, după caz, din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșeuri sunt similare deșeurilor care provin din gospodării;
- să atingă, până în anul 2025 un nivel minim de pregătire pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale de 55% din masă;
- să atingă, până în anul 2030 un nivel minim de pregătire pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale de 60% din masă;
- să atingă, până în anul 2035 un nivel minim de pregătire pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale de 65% din masă;
- să includă în caietele de sarcini și în contractele de delegare a gestiunii serviciului de salubritate, în aplicarea principiilor prevăzute la art. 3 din Legea serviciului de salubritate a localităților nr. 101/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, tarife distincte pentru activitățile desfășurate de operatorii de salubritate pentru gestionarea deșeurilor prevăzute la lit. a), respectiv pentru gestionarea deșeurilor, altele decât cele prevăzute la lit. a);
- să stabilească și să includă în caietele de sarcini, în contractele de delegare a gestiunii serviciului de salubritate și în regulamentele serviciului de salubritate indicatori de performanță pentru fiecare activitate din cadrul serviciului de salubritate, care să cuprindă indicatorii prevăzuți în anexa nr. 5, astfel încât să atingă obiectivele de reciclare prevăzute la lit. b)-e) și penalități pentru nerealizarea lor;
- să implementeze, cu respectarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instrumentul economic „plătește pentru cât arunci“, bazat pe unul sau mai multe dintre următoarele elemente:
 - o volum;
 - o frecvență de colectare;
 - o greutate;
 - o saci de colectare personalizați;
- să stabilească și să aprobe pentru beneficiarii serviciului de salubritate tarife/taxe distincte pentru gestionarea deșeurilor prevăzute la lit. a), respectiv pentru gestionarea deșeurilor, altele decât cele prevăzute la lit. a), și sancțiunile aplicate în cazul în care beneficiarul serviciului nu separă în mod corespunzător cele două fluxuri de deșeuri;
- să includă în tarifele/taxele prevăzute la lit. i) pentru gestionarea deșeurilor prevăzute la lit. a) contribuția pentru economia circulară prevăzută la art. 9 alin. (1) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare, numai pentru deșeurile destinate a fi eliminate prin depozitare rezultate din aplicarea indicatorilor de performanță prevăzuți în contracte;
- să includă în tarifele/taxele prevăzute la lit. i) pentru gestionarea deșeurilor, altele decât cele prevăzute la lit. a), contribuția pentru economia circulară prevăzută în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare, pentru deșeurile destinate a fi eliminate prin depozitare;
- să stabilească prin contracte de delegare în sarcina operatorilor de salubritate suportarea contribuției pentru economia circulară pentru cantitățile de deșeuri municipale destinate a fi depozitate care depășesc cantitățile corespunzătoare indicatorilor de performanță prevăzuți în contracte;

- să organizeze, să gestioneze și să coordoneze activitatea de colectare a deșeurilor provenite de la lucrări pentru care nu este necesară emiterea unei autorizații de construire/desființare potrivit art. 11 din Legea nr. 50/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- să organizeze, să gestioneze și să coordoneze activitatea de colectare a deșeurilor provenite de la lucrări de construcții abandonate pe teritoriul lor administrativ.

În concluzie precizăm că din analiza coordonatelor amplasamentului Planului în raport cu ariile naturale protejate și conform Comunicării APM Brașov cu nr. 4667/20.04.2023 reiese faptul că suprafața UAT Lisa se suprapune parțial peste limitele a două Situri Natura 2000: ROSPA0098 Piemontul Făgăraș și ROSAC0122 Munții Făgăraș.

Suprafața ariei protejate ROSCI0122 Munții Făgăraș (198620,50 ha) se suprapune peste partea de sud a teritoriului administrativ al comunei Lisa, parțial satele Lisa și Breaza, pe o suprafață de 4924.00 ha, ceea ce reprezintă 2,48% din suprafața ariei protejate.

Suprafața ariei protejate ROSCI0122 Munții Făgăraș **cuprinde în totalitate intravilanul trupurilor izolate Trup 1.7, Trup 2.3 și Trup 2.4 și parțial intravilanul Trupului 2 și al trupului izolat Trup 1.4.**

Suprafața ariei protejate ROSPA0098 Piemontul Făgăraș (71201,70 ha) se suprapune peste partea de sud a teritoriului administrativ al comunei Lisa, parțial satele Lisa și Breaza, pe o suprafață de 5356.46 ha, ceea ce reprezintă 7,52 % din suprafața ariei protejate.

Suprafața ariei protejate ROSPA0098 Piemontul Făgăraș, **cuprinde parțial intravilanul satului Lisa (Trup 1), precum și în totalitate intravilanul Breaza (trup 2) și al trupurilor izolate Trup 1.1, Trup 1.2, Trup 1.3, Trup 1.4, Trup 1.5, Trup 1.7, Trup 2.1, Trup 2.2, Trup 2.3**

Suprafața satului Pojorta nu se suprapune peste niciuna dintre cele două arii protejate.

Centralizatorul suprafețelor intravilan incluse în interiorul ariilor protejate ROSAC0122 și ROSPA0098

	Suprafață intravilan existent UAT Lisa	% ocupat de intravilan existent din suprafața totală a ariei protejate, %	% ocupat de intravilan existent din suprafața ariei protejate pe teritoriul UAT Lisa, %	Suprafață intravilan propus UAT Lisa	% ocupat de intravilan propus din suprafața totală a ariei protejate %	% ocupat de intravilan propus din suprafața ariei protejate pe teritoriul UAT Lisa %
Total (ha)	296,49			453,89		
În interiorul ROSPA0098 (ha)	197,18	0,28	3,68	329,54	0,46	6,15
În interiorul ROSAC0122 (ha)	11,66	0,006	0,23	42,26	0,02	0,86

	Suprafață intravilan existent UAT Lisa	% ocupat de intravilan existent din suprafață totală intravilan %	Suprafață intravilan propus UAT Lisa	% ocupat de intravilan propus din suprafață totală intravilan %
Total (ha)	296,49		453,89	
În afara ariilor protejate	87,65	29,57	82,09	18,09
În interiorul ROSPA0098 (ha)	197,18	66,5	329,54	72,60
În interiorul ROSAC0122 (ha)	11,66	3,93	42,26	9,31

Obiectivele PUG propus nu sunt de natură să aducă modificări fizice celor două situri Natura 2000 ROSAC0122 și ROSPA0098; în zonele de suprapunere a intravilanului propus cu cele două arii protejate nu se regăsesc habitate naturale și/sau specii de interes comunitar ce ar putea fi afectate de implementarea Planului.

Propunerile de extindere a intravilanului nu provoacă pierderea unor habitate de interes comunitar sau modificarea suprafeței habitatelor de interes comunitar și nu implică riscul afectării speciilor prioritare de interes comunitar sau a speciilor de avifaună de interes comunitar pentru care au fost desemnate cele două arii protejate, deoarece acestea nu se regăsesc pe amplasamentul proiectului. Planul nu implică utilizarea, stocarea, transportul, manipularea sau producerea de substanțe sau materiale care ar putea afecta habitatele și/sau speciile de interes comunitar pentru care au fost desemnate cele două arii naturale protejate;

Implementarea obiectivelor PUG nu determină apariția unui impact direct semnificativ asupra ROSAC0122 și ROSPA0098; planul nu implică utilizarea resurselor de care depinde diversitatea biologică, nu afectează direct sau indirect zone de hrănire, migrație sau odihnă și nu va conduce la izolarea reproductivă a speciilor de interes comunitar sau a speciilor tipice care intră în compoziția habitatelor de interes comunitar;

În faza de implementare a obiectivelor PUG se va produce un impact direct asupra biodiversității din zonă prin emisii, poluare fonică, degradarea temporară a suprafețelor de teren în urma lucrărilor de construcții. Impactul va fi temporar, reversibil, pe termen scurt, limitat la durata execuției, iar datorită mobilității speciilor, acestea vor avea o tendință de retragere în zona limitrofă.

Pe termen scurt, mediu și lung propunerile PUG nu vor conduce la modificarea și fragmentarea habitatelor de interes comunitar sau a habitatelor care reprezintă zone de hrănire, odihna și cuibărire pentru speciile de interes comunitar.

Pe termen mediu și lung impactul va fi pozitiv prin reglementarea tuturor zonelor propuse pentru introducerea în intravilan în raport cu Planul de management al ariilor naturale protejate și implementarea măsurilor de management ale acestora, impunerea solicitării avizului administratorului ariilor protejate și valorificarea potențialului suprafețelor propuse pentru extindere în consens cu Planul de management.

În perioada de construcție impactul asupra speciilor de interes comunitar va fi temporar, pe termen

scurt, reversibil, manifestat numai în timpul lucrărilor de construcție.

În perioada de funcționare a obiectivelor de investiție poluarea generată va fi o poluare de tip urban, specifică locuirii, fără efecte semnificative asupra biodiversității sau asupra obiectivelor de conservare ale ariilor protejate

Se estimează că în urma aplicării măsurilor de reducere a impactului și a prevederilor RLU nu va exista impact rezidual asupra habitatelor și speciilor de interes comunitar.

Per total, impactul asupra habitatelor și speciilor de interes comunitar va fi nesemnificativ, având în vedere gradul de urbanizare și antropizare a zonei analizate propuse pentru introducerea în intravilan, precum și mobilitatea speciilor și lipsa cuiburilor în zonă.

Realizarea Planului corelat cu proiectele de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare elaborate și în curs de implementare precum și reglementarea urbanistică a tuturor zonelor identificate la realizarea PUG în raport cu Planurile de Management ale ariilor de protecție va genera pe termen lung efecte pozitive asupra factorilor de mediu.

9. Alte informații prevăzute în legislația în vigoare.

Nu este cazul